

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/773715

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 28 (13.259)

Trst, petek, 3. februarja 1989

Protislovne izjave finančnega in zakladnega ministra Še ni jasnosti med sindikati in vlado o davčni politiki

*Obstajajo še senčne plati glede zapisnika sporazuma
Colombo skuša miriti duhove in priliti vodo na ogenj*

RIM — Sporazum med vlado in sindikati glede davčne politike še vedno vzburja duhove. Medtem ko se ministri vzajemno demantirajo, kot so nam te dni izpričale protislovne izjave finančnega ministra Colomba in zakladnega ministra Amata, se vsak dan znova odpirajo nova vprašanja tako glede sporazuma samega in njegove usode, kot tudi glede naslednjih potez vlade v zvezi s sanacijo hudega državnega primanjkljaja. Nemalo začudenja vzbuja včerajšnja nova izjava finančnega ministra, ki sicer zagotavlja, da se čuti politično dolžnega spoštovati doseženi sporazum, hrkati pa zatrjuje, da je bilo v teh dneh veliko nesporazumov in napačnih tolmačenj zaradi slabega zapisnika pogajanj med vlado in sindikati. Zapisnik je torej po njegovem kriv, da so nekateri razumeli »previdno pripravljenost«
vlade, da pristane na nekatere sindikalne zahteve, kot »pristanek na točne obveze«. Zdrmatiziral je tudi zaskrbljenost, ki so jo nekateri čezmerno potencirali, češ da bo pristanek vlade na sindikalno zahtevo po avtomatičnem vračanju davčnega grabeža kompromitiral nadaljnje napore za zmanjšanje občutne razlike med javnimi dohodki in izdatki. Skratka, minister Colombo še naprej priliva vodo na ogenj, češ da je bilo preveč preplaha brez potrebe.

Sporazum, ki sta ga vlada in sindikat sklenila, pa ima mimo bolj ali manj verodostojnega zapisnika, nekaj temnih plati. Začnši s tistim delom sporazuma, ki postavlja na 22 odstotkov skrajno mejo odtegljajev davčnega bremena. Po izračunih finančnega in zakladnega ministrstva bi bilo treba to mejo zvišati za štiri ali pet točk. Kaj pa o tem meni sindikat? Troenotna zveza načeloma pristaja na ta predlog, ki naj bi ga podrobneje opredelili med parlamentarno razpravo o davčnem dekretu. Vse pa kaže, da predlog istočasno rahlija sindikalno enotnost. Možnost zvišanja alikvotne davčnih bremen ni posebno všeč sindikalnim kategorijam, ki zastopajo srednje in višje delavske sloje. Te sindikalne organizacije zatrjujejo, da bi ta povišek dejansko izničil ugodnosti, ki jih prinaša ukrep o vračanju davčnega grabeža. Sindikalna vodstva CGIL, CISL in UIL so zaradi tega v rahli zadregi. Prvotno trditev, da pristajajo na vladni predlog, so včeraj nekoliko omilili, rekoč, da nimajo namena ovirati avtonomne odločitve parlamenta v tem pogledu. Med parlamentarno razpravo pa se, kot vemo, lahko marsikaj sprevrže in spremeni. Tudi v teh pogledih pa ni popolne enotnosti. Vsedržavni tajnik UIL Benvenuto se odločneje nagiba v bran interesov srednjih in višjih delavskih slojev.

DK

Zakladni minister Amato in finančni minister Colombo

(Arhiv PD)

Ministra Battaglia in Ruffolo odkrila nov »recept«

Z neosvinčenim bencinom bodo v Italiji skušali omiliti koncentracije strupov

RIM, MILAN — Pocenitev neosvinčenega bencina z dosedanjih 1.385 lir na 1.320 lir za liter, podražitev bencina super za 10 lir pri litru (od 1.360 na 1.370), tako da bi krili izgube zaradi pocenitve neosvinčenega bencina. Ta predlog je minister za industrijo Battaglia včeraj pojasnil članom senatnih komisij za okolje in industrijo.

Battaglia je prepričan, da bi lahko že v dveh letih prešli na dve milijardi litrov letne porabe neosvinčenega bencina, saj lahko italijanska naftna industrija v zelo kratkem času zadosti takemu povečanemu povpraševanju, po njegovih besedah bi lahko že danes skoraj polovica avtomobilov rabila bencin z nižjim odstotkom svinčevega tetraetila. Battaglia se je tudi zavzel za takojšnjo uresničitev tako imenovanega Vsedržavnega energetskega načrta.

Minister za okolje Ruffolo je vsestransko podprl izvajanje svojega kolege, predloge ministra za industrijo pa je še podkrepil z zahtevo po še večjem davčnem pritisku na dizelska vozila. Omenil je tudi štiri določila Evropske skupnosti o avtomobilskih izpušnih plinih, o katerih pa se ministrstvu za zdravstvo in industrijo še nista zmenili. Prav tako niso dežele še privolile na zakonski odlok 203 o kakovosti ozračja.

Sodeč po včerajšnji razpravi ima Italija že ustrezno zakonodajo, ki pa jo iz najrazličnejših razlogov nihče ne izvaja. Včeraj so obenem na dol-

go in široko razpravljali o katalitičnih izpušnih cevih. Ob tem pa je večina pozabila, kako se je italijanska industrija v bistvu uprla uvajanju teh izpušnih cevi. Prav tako ni bilo slišati pomislekov o nadomeščanju svinčevega tetraetila z aromatičnimi ogljikovodiki, ki prav tako preprečujejo klenkanje. Pred uporabo teh ogljikovodikov ne svariyo namreč Fiatovi funkcionarji, temveč številni strokovnjaki za rakasta obolenja. Aromatski ogljikovodiki so namreč izredno kancerogeni, tako da lahko le brezhibne katalitične izpušne cevi preprečijo še hujšo škodo.

Medtem pa je lahek vzhodnik v Milanu znižal koncentracije žveplovega in dušikovega dioksida. Predvčerajšnjim pa so kljub Pillitterijevim omejitvam prekoračili mejno koncentracijo za preplah. V sredo so namreč v Drevoredu Marche namerili 523 mikrogramov žveplovega in 487 mikrogramov dušikovega dioksida v kubičnem metru zraku. Resnici na ljubo so Pillitterijevi ukrepi v praksi izpadli kot prava dimna zavesa. Občina je morala napraviti toliko izjem, da je v bistvu kljub prepovedi krožilo 95 odstotkov tovrstnih in dostavnih vozil.

Ob vsem tem ni čudno, da marsikdo očita upraviteljem in ministrom, da s svojimi ukrepi in izjavami povzročajo samo zmedo in da niso pripravljeni globalno reševati vprašanja onesnaženja zraku.

Donat Cattin in sindikalisti o težavah zdravstva

RIM — Včeraj popoldne je prišlo do pomembnega srečanja med ministrom za zdravje Donat Cattinom in delegacijami sindikatov CGIL, CISL in UIL, ki so jih vodili generalni tajniki Trentin, Marini in Benvenuto. Donat Cattin je predstavnikom sindikatov zagotovil, da bo takoj po kongresu KD zahteval srečanje z ministri za zaklad, proračun in delo, da bi skupno z njimi ponovno razpravljali o ureditvi državnega zdravstvenega varstva.

Po mnenju sindikatov se je treba nakopičenih problemov v zdravstvu lotiti globalno, nujna pa je tudi modernizacija vseh struktur, če se hoče nuditi tako zdravstveno varstvo, kot ga ljudje potrebujejo.

S trditvami sindikalnih voditeljev se je minister za zdravje v glavnem strinjal, opozoril pa je na kronično pomanjkanje sredstev, ki tare javno zdravstvo.

Milanski krošnjar se je pri svojem poslu na ulici poslužil zaščitne maske, ki mu vsaj daje občutek varnosti (AP)

Svetovno prvenstvo v alpskem smučanju

Prvo zlato McKinneyevi

VAIL — Američanka Tamara McKinney je prva junakinja 29. svetovnega prvenstva v alpskem smučanju. Na domačem terenu je zmagala v kombinaciji in prehitela Švicarko Vreni Schneider, medtem ko je tretja bila Brigitte Oertli, prav tako Švicarka.

Izjemen uspeh je dosegla Jugoslovanka Mateja Svet, ki je osvojila sicer nevhvaležno četrto mesto. S tako visoko uvrstitvijo v kombinaciji pa se noben jugoslovanski smučar doslej ne more ponašati. Mateja, ki je bila tretja v veleslalomu, je na včerajšnjem težkem smuku, na katerem je nastopilo le 22 tekmovalk, vozila odločno in zanesljivo in na lestevici kombinacije prehitela vrsto nasprotnic, ki so sodile celo med favoritinje za zlato, začnši z Avstrijko Kronberger. Prav Avstrijke pa so ostale povsem praznih rok.

V Vailu bo danes moški kombinacijski smuk.

Medtem ko Rdeča armada s težavo nadaljuje umik iz države

Afganistanski predsednik Nadžibulah zavrača dialog z najbolj radikalnimi skupinami gverilcev

KABUL — Afganistanski predsednik Nadžibulah je včeraj na tiskovni konferenci izjavil, da bo vladajoča Narodna demokratska stranka še naprej ostala na čelu države. Izjavil je tudi, da je afganistanska vojska dovolj močna in da je pripravljena braniti obstoječi politični sistem tudi po odhodu Rdeče armade. Zavrnil je dialog z najbolj radikalnim krilom afganistanske gverile, v prvi vrsti s tistimi skupinami, ki imajo oporišča v Pakistanu, kar se pa tiče zamisli o narodni spravi je dejal, da se o tem lahko prične razpravljati šele potem, ko bo gverila prekinila spopade. Dejal je tudi, da odhod sovjetskih vojaških enot z določenega vidika povečuje možnosti za pričetek pogajanj z gverilo, istočasno pa je ostro kritiziral odločitev zahodnih držav, da zaprejo diplomatska predstavništva. Odločitev je ocenil kot psihološki pritisk na afganistanski narod, saj je njen cilj ta, da povzroči nepotrebno paniko med prebivalstvom. Nadalje je potrdil, da med Sovjetsko zvezo in Afganistanom obstajajo še naprej zelo tesne vezi, izrazil pa je tudi upanje, da bo skorajšnje srečanje med sovjetskim zunanjim ministrom Ševardnadzejem in predstavniki pakistanske vlade v Islamabadu koristilo tudi Afganistanu; v prvi vrsti zato, ker Pakistan po njegovem mnenju krši ženevske dogovore in na nedopusten način podpira mudžahedine.

Medtem se nadaljuje umik sovjetskih oboroženih sil. Umik ovirajo vremenske neviščnosti, predvsem v krajih z nekoliko višjo nadmorsko višino. V bližini prelaza Salang so snežni plazovi resno ogrozili cesto, po kateri se Rdeča armada umika, nekaj oklepnih vozil pa je sneg celo zasul. Posadke vozil so sicer rešili, vendar pa težave ostajajo, saj se je v bližini omenjene ceste v eni sami noči utrgalo kar trideset plazov. Umik otežkočajo tudi napadi gverilcev. Enot Rdeče armade so mudžahedini napadli le nekaj kilometrov od Kabula, na napad pa so sovjetski vojaki odgovorili z raketami. Vest o bojih med Kabulom in sovjetsko mejo je potrdil glasnik sovjetskega zunanjega ministra Boris Periljev, ki je obenem dejal, da gverilski napadi povzročajo zastoje v dobavah živeža civilnemu prebivalstvu. Dejal je tudi, da sovjetske enote ne morejo ostati brezbrizne ob nenehni napadih, v isti sapi pa obžaloval dejstvo, da je med prebivalstvom prišlo do žrtev.

Merjenje moči pred umikom sovjetskih enot iz Afganistana poteka te dni

tudi na politični ravni. Poveljniki skupin mudžahedinov, ki imajo sedež v Pakistanu, so se namreč domenili o kriterijih za sestavo skupščine, ki bo v naslednjih dneh imenovala začasno vlado. Ta naj bi štela 28 članov, zamenjala pa naj bi Nadžibulahov režim, in to takrat, ko bo ta padel. Zamisel o sestavi začasne vlade je Nadžibulah ocenil kot nelegitimno, v skupščini pa naj bi, kot kaže, bili zastopani tudi »dobri muslimani«, to je neopredeljena skupina osebnosti, ki naj bi bila blizu pozicijam sedanjega režima. Glede določitve te skupine pa je več nejasnosti, saj po kriterijih gverilskih skupin ne bi smele biti v njej osebe, ki so se preveč kompromitirale s sedanjim režimom.

O usodi Afganistana so zaskrbljeni tudi v sosednjih državah. Iranski zunanji minister Velajati je v Islamabadu sprejel predstavnike gverilskih skupin, ki imajo oporišča v Pakistanu, zatem pa je odpotoval v Karači, kjer se je sestal z ministrsko predsednico Benazir Buto, s katero je prav tako razpravljaval o afganistanskem vprašanju.

Na sliki (telefon AP): skupina sovjetskih vojakov med umikom.

Tudi v Hrvaški nastajajo alternativna združenja

ZAGREB — Včeraj so v hrvaškem glavnem mestu ustanovili Združenje za jugoslovansko demokratsko pobudo. Čeprav statut in tekst manifest za javnost še nista znana pa je jasno, da je namen združenja politično in kulturno delovanje zaradi demokratičnega konstituiranja in integriranja Jugoslavije. Ravno okrog tega pojma so imeli največ pripomb potencialni člani iz Slovenije, ki so predvsem za besedo »konstituiranje« in to zlasti na republiški ravni pa šele potem v federaciji. Ustanovna skupščina je z različnimi razumevanji in razmišljanji ne samo o združenju in njegovem delu, temveč tudi o razumevanju pojma jugoslovansko pokazala, da se bo predvsem borila za priznavanje različnosti v vseh pogledih. Miha Kovač je bil deležen krepkega aplavza, ko je rekel, da ne želi niti takšno jugoslovansko, ki bi bilo samo zamenjava avtarhije ene republike z avtarhijo Jugoslavije in se pri tem zavzel za evropsko usmeritev.

V tem trenutku je veliko lažje povedati kaj društvo ni ali ne želi biti, kot pa kaj je in kaj bi moralo postati. V tem smislu je govoril tudi Branko Horvat, ki je poudaril, da ne gre za nobe-

no alternativno jugoslovanstvo, niti za tendenco, da postane politična stranka, kot podobne pobude v Sloveniji, saj so partije, po njegovih besedah, skupine somišljenikov, ki se borijo za oblast, »mi pa nismo nič od tega.« To ni revolucionarno združenje v stilu »svetlega orožja«, pravi Horvat, »naša moč je v upornosti in delu za spoštovanje mišljenj večine in zaščito pravic manjšine.« Žarko Puhoški pa kot cilje delovanja vidi ne homogeno, temveč predvsem heterogeno razmišljanje »boljše ali manj slabo živeti v tej državi«.

Številne telegrame podpore so združenju poslali intelektualci iz vse Jugoslavije, med njimi tudi Koča Popović, Bogdan Bogdanović in Predrag Vranicki.

Znani humorist Radivoje Lola Djukić je v najkrajši obliki hotel povedati, kje vidi prihodnost ne samo združenja za jugoslovansko demokratično pobudo, temveč tudi Jugoslavije. »Če smo za kakovost in modrost, za različnost mišljenj, za ljubezen in odpravljanje preprek - če smo za vse to - kdo ve, morda imamo upanje.«

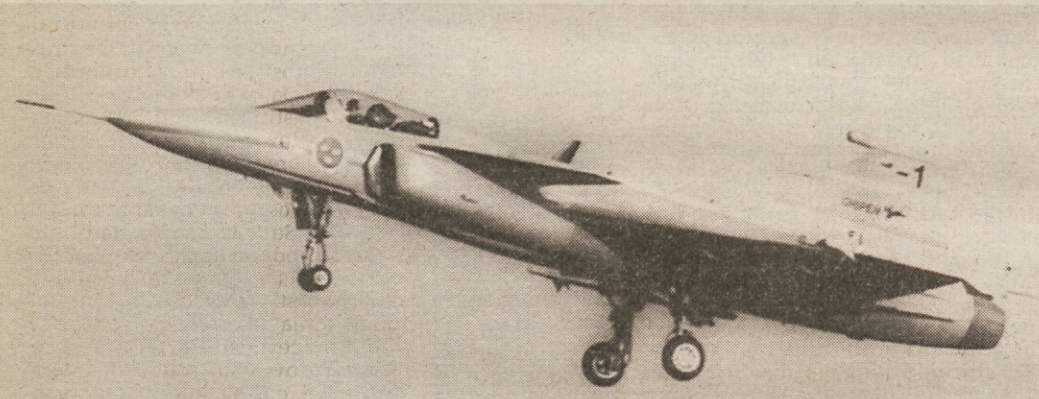
Jugoslavija se odpira svetovnemu gospodarstvu

BEOGRAD — Zvezni izvršni svet je včeraj določil predlog zakona o opravljanju gospodarskih dejavnosti v tujini, ki vsebuje take rešitve, ki bodo zmanjšale državno regulativno na tem področju in zagotavljale bistveno večjo samostojnost pri odločanju samih podjetij zaradi hitrejšega vključevanja v gospodarske tokove na tujem tržišču.

Bistvo je, da se ukinja dosedanja pravica državne uprave, ki je lahko kljub z zakonom določenim predpisanim pogojem onemogočala odpiranje podjetij v tujini. Podjetje v inozemstvu bo poslovalo po zakonih države gostiteljice, kot tudi tuja podjetja v Jugoslaviji. Poleg možnosti odpiranja podjetij v tujini v gospodarski dejavnosti je mogoče po novih predpisih ustanoviti tudi banke, zavarovalnice in znanstvene institute. Predlog novega zakona tudi izenakačuje pravice v družbeni lastnini z mešanimi in zasebnimi podjetji.

■ LJUBLJANA — Tukajšnje vojaško sodišče je zavrnilo predlog vojaškega tožilca, da bi na glavni obravnavi v postopku proti Romanu Leljaku, nekdanjemu nižjemu častniku JLA in pripadniku službe varnosti JLA izključili javnost in odvetnika kot zagovornika. Odbor za varstvo človekovih pravic sporoča, da omenjeni postopek poteka v slovenskem jeziku in pred senatom, katerega člani so slovenske narodnosti. Senat je predvčerajšnjim prekinil glavno obravnavo in odredil, da bo z delom nadaljeval 20. februarja letos.

Strmoglavilo švedsko letalo

Švedska vojna industrija proizvaja večnamensko bojno letalo JAS-39, ki pa je včeraj strmoglavilo med poskusnimi poleti v Linköpingu. Pilot je zapustil kabino, preden je prototip treščil ob tla, zelo verjetno pa bo zaradi tega prišlo pri gradnji švedskega bojnega letala do določene zamude (AP)

De Klerk novi šef narodne stranke v JAR

CAPETOWN — Iz zdravstvenih razlogov Pieter Willem Botha od včeraj ni več šef južnoafriške narodne stranke, na njegovo mesto so strankarski močje izvolili ministra za vzgojo Federika De Klerka. Botha je vsekakor ostal predsednik republike, njegov najbolj verjetni naslednik pa bo prav De Klerk, saj je bil vselej glavni tajnik narodne stranke v Južnoafriški republiki tudi predsednik republike. Bothov predsedniški mandat sicer zapade šele septembra, zaenkrat pa še ni znano, če se namerava do takrat vrniti na politično sceno, saj je zaenkrat na bolniškem dopustu, ker ima levo stran telesa še paralizirano. Med kandidati za vodstvo narodne stranke je bil tudi zunanji minister Roelof »Pik« Botha, glavni akter politike zblževanja s sosednjimi afriškimi državami, ki je med ostalim privedla do podpisa ženevskih sporazumov o neodvisnosti Namibije in odhodu kubanskih vojakov iz Namibije.

Med govorom ob odprtju šole za handikapirane otroke v Walesu je anglikanski škof in Nobelov nagrajenec za mir Desmond Tutu je izbilo novega šefa južnoafriške narodne stranke ocenil zelo negativno. Z upokojitvijo Pietra W. Bothe je Tutu napovedal povečanje represije in zoženje prostora za dialog s črnsko skupnostjo, saj bo De Klerk, kot je dejal Tutu, sigurno podprl desno krilo narodne stranke.

V Bangladešu iztiril vlak

DAKA — V Bangladešu se je včeraj spet pripetila huda železniška nesreča, saj je pred dvema tednoma v trčenju dveh potniških vlakov umrlo 170 potnikov. Kot takrat je bil tudi tokrat vpleten v nesrečo potniški vlak, ki je vozil med drugim največjim mestom Bangladeša Chittagongom in Dako. Tamkajšnja tiskovna agencija je posredovala vest, da je omenjeni vlak iztiril približno 240 kilometrov stran od glavnega mesta.

Železniško kompozicijo so sestavljali poleg lokomotive le še trije vagoni. Zaradi tega je moralo veliko ljudi potovati na strehi vlaka, med temi pa je po prvih vesteh največ žrtev. Zaenkrat poročajo o tridesetih mrtvih in o preko sto ranjenih. Sumijo, da je vlak iztiril zaradi sabotaže, medtem ko je prejšnjo železniško nesrečo povzročilo pomanjkljivo delovanje signalizacije.

Še glede vprašanja zakona o rabi jezika narodnosti v Jugoslaviji

LJUBLJANA — Teze za izdajo zveznega zakona o uradni rabi jezikov narodnosti in predlog enotnega urejanja zastav narodnosti v Jugoslaviji sta do skrajnih meja razburila in vzburkala italijansko in madžarsko narodnostno skupnost v Sloveniji. Dejstvo, da se republikam in pokrajinam v Jugoslaviji lahko s tem zakonom odvzame pravica pristojnosti za reševanje mednarodnih vprašanj in lahko prvič uvedejo celo preštevanje manjšin kot osnovo za pridobivanje njihovih pravic, je kruto in nedopustno. V skrajnem primeru, da obeh narodnosti po preštevanju praktično sploh ne bi bilo več.

Na nedavnem predsedstvu republiške socialistične zveze so bili njeni člani ostrini in odločni: teze za zakon in predlog urejanja zastav (tega so zaenkrat umaknili iz razprave, a ga bodo skozi stranska vrata zanesljivo porinili že čez nekaj časa) ostro zavračamo, ker gre ne le za kršenje ustave, marveč za očitno rušenje avtonomskih temeljev.

Kritičen in konkreten je bil tudi Jože Hartman, ki je v RK SZDL zadolžen za mednarodne odnose. Ta je podrobno razložil, za kaj pri vsej stvari gre in kakšne so možne posledice, če se takim in podobnim predlogom ne bodo odločno uprli.

Predlagatelj spornega zakona je srbska skupščina, ki bi na tak način rada uredila lastne razmere, ni pa ji mar, kaj taka strategija pomeni za območja, denimo Slovenijo, kjer so ta vprašanja že zdavnaj zadovoljivo rešili. Po njihovem, tako si pač razlagajo ustavo, je mogoče (in potrebno), da Zveza regulira uradno rabo jezikov narodnosti, s tem pa zavračajo pristojnost republik in pokrajin. Temu pritrjuje tudi zvezni sekretar za pravosodje in zvezni izvršni svet. Očitno, meni Hartman, beograjske birokracije ne zanima, da je nemogoče enotno predpisovati uporabo jezikov narodnosti in da s tem povzročajo hude politične probleme tam, kjer jih doslej zaradi doseženega pozitivnega stanja ni bilo. Zvezno pravosodje lakonično odgovarja, da bi zvezni zakon lahko omejil republiško zakonodajo.

Mednarodne posledice preštevanja so znane, za Slovenijo se zlasti v odnosu do Italije in Avstrije, s katerima ima pogodbe o zaščiti manjšin. Preštevanje italijanske narodnosti onstran bi imelo neposredne posledice pri urejanju položaja slovenske manjšine tostran meje.

Naravnost nesramno in paradoksalno pa je sklicevanje zvezne uprave na podobne rešitve

v drugih državah, denimo v Romuniji in Bolgariji. Že sama omemba teh držav, to so člani predsedstva ondan posebej poudarili, je dovolj zgovorna, saj gre za politično in kulturno sramoto Evrope na pragu 21. stoletja, kar ugotavlja tudi nedavno tega končana dunajska konferenca o evropski varnosti in sodelovanju.

Drugi problem predstavlja predlog urejanja zastav narodnosti, ki je trenutno v »bunkerju«, a vprašanje, za koliko časa. Absurdna postaja razprava o tem, kaj bolj izraža jugoslovansko suverenost: zastava, grb ali peterokraka zvezda, ugotavlja Hartman. Silvano Sau pa pravi, da so se italijanski partizani v Sloveniji že drugo leto vojne opredelili za svoj simbol - zvezdo na svoji zastavi in to spontano in zavestno.

Kaže torej, da je v nekaterih delih Jugoslavije nekaterim veliko do tega, da bi tudi na tem področju stvari zakuhali, zakomplicirali. Med temi je tudi odbor za mednarodne odnose pri predsedstvu zvezne SZDL Jugoslavije. Po mnenju Jožeta Hartmana bi bilo prav zdaj, ko se frontna organizacija prenavlja, treba ta odbor razrešiti z dvanajstimi predstavniki obstoječih avtohtonih narodnosti v Jugoslaviji in s poslovnikom določiti njegovo delovanje. Resnica je, da ta hip narodnosti v Jugoslaviji nimajo institucije, v kateri bi se lahko skupaj dogovorili s predstavniki narodov. Posebej je to pomembno, ker gre vendar za prek dva milijona ljudi, ki se doslej na zvezni ravni niso mogli politično potrjevati.

Na predsedstvu so sprejeli konkretna stališča, ki jih bodo v Beogradu zastopali delegati iz Slovenije in na njih vztrajali do konca. Vsa zakonodaja, so zapisali, ki zadeva urejanje zaščite narodnosti v Jugoslaviji, bi morala izhajati iz najnaprednejših dosežkov mednarodne in jugoslovanske teorije in prakse. Zavreči je treba prakso, ki poskuša graditi federalno zakonodajo na razmerah iz najbolj zaostalih območij Jugoslavije in jo potem vsiljevati tam, kjer so mednarodne odnose že pred leti zgledno uredili. Z zakonom bi bili kršeni avtonomski temelji in tega ni mogoče dopustiti. Za obstoj narodnosti so predvsem odgovorni večinski narodi in v tej vlogi morajo poskrbeti za najnaprednejše rešitve pri reševanju položaja narodnostnih skupnosti. Socializem bi tudi na tem področju moral biti za zgled, ne pa za zgazanje, jezo in strah.

NADA MAVRIČ

Na 32. zasedanju mešane komisije v Vidmu

Rast maloobmejnega prometa dokaz življenjskosti Videmskega sporazuma

V Vidmu se je včeraj s podpisom uradnega protokola sklenilo 32. zasedanje mešane italijansko-jugoslovanske komisije za izvajanje Videmskega sporazuma. Predsednika obeh delegacij, ambasador Massimo Casilli d'Aragona za italijansko in Tone Poljšak za jugoslovansko, sta se ob koncu zasedanja srečala z novinarji in jih seznanila z opravljenim delom.

Videmski sporazum že 40 let pomeni temeljni kamen sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo na krajevni ravni, je ugotovil Casilli d'Aragona. V drugačni politični situaciji je sporazum bil prvi pomemben dogovor, ki je omogočil prehod s kontrapozicije interesov in stališč na sodelovanje. To sodelovanje je s časom močno zraslo, zajelo je številna področja delovanja in omogočilo ponovno spletnje v povojnem času pretrganih človeških, gospodarskih, kulturnih in drugih vezi med prebivalci v obmejnem prostoru. Od takrat sta državi sklenili vrsto dogovorov in sporazumov, ki urejujejo to razčlenjeno sodelovanje, vsekakor pa ostaja Videmski sporazum o maloobmejnem sodelovanju še vedno vitalnega pomena za mejne odnose na krajevni ravni.

Poljšak je ta pomen potrdil in na vprašanje italijanskih novinarjev pristavil, da sedanja kompleksna politična situacija v Jugoslaviji ne vpliva in ne sme niti v bodoče vplivati na plodne odnose Jugoslavije in njenih republik z Italijo ter deželami na območju delovne skupnosti Alpe Jadran.

Kar zadeva konkretno izvajanje dogovorov o maloobmejnem sodelova-

nju, sta si bili delegaciji enotni v oceni, da vsi instrumenti, ki so predvideni v Videmskem sporazumu, dobro delujejo. To oceno potrjuje podatek o obsegu maloobmejnega prometa v lanskem letu, ki se je v primerjavi z letom 1987 povečal kar za 20 odstotkov. Skupno so v obe smeri že skoraj dosegli 18 milijonov prehodov, kar pomeni, da je čez mejo potovalo s prepusnico 9 milijonov upravičencev. Ta podatek se približuje maksimalnemu obsegu prometa, ki so ga beležili pred uvedbo depozita z jugoslovanske strani leta 1982.

Člani mešane komisije so zato ugotovili, da je izvajanje sporazuma uspešno. Na celotni mejni črti med Jugoslavijo in Italijo se maloobmejni upravičenci lahko poslužujejo 59 mejnih prehodov. Najnovejši je prehod Britof-Molino Vecchio, na katerem so v prvih dveh mesecih delovanja beležili nadvse zadovoljivo frekvenco prometa. Komisija je ocenila, da so urniki in režim delovanja prehodov primerni, zato ni bila potrebna nikakršna prilagoditev. Prav tako pozitivno poteka tudi poenostavljeni postopek za izdajanje oz. obnavljanje prepustnic.

Na zasedanju v Vidmu so nadalje obravnavali možnost prekategorizacije maloobmejnega prehoda Jenkovo-Neblo, ki naj bi ga odprli tudi prometu s potnimi listi. Komisija o tem predlogu ni sklepala, pač pa je priporočila lokalnim obmejnim organom, naj podrobneje proučijo to možnost. Prekategorizacija tega prehoda v Brdih, je dejal Poljšak, bi nedvomno valorizirala

Sabotinsko cesto in jo neposredno povezala s Furlansko nižino, kar naj bi povečalo turistični priliv v območje trikotnika Videm-Tolmin-Nova Gorica.

Na zasedanju so potrdili že napovedano prilagoditev vsote, ki jo jugoslovanski državljani mesečno lahko prinesejo v Italijo s prepustnico in ki bo po novem znašala 100 tisoč ND.

Potrjena je bila učinkovitost sedanjih prometnih prog, pri čemer so se tudi dotaknili vprašanja izkopa vodne poti od Tržiča do Podonavja. Gre za načrt, ki predpostavlja velikanske investicije in ga lahko primerjamo z izkopom Sueškega ali Panamskega prekopa, je ugotovil vodja italijanske delegacije. Vodna pot bi poleg pomembnega gospodarskega učinka pri prevažanju blaga imela nedvomen politični pomen, saj bi združevala države iz kapitalističnega in socialističnega bloka ter neuvrščeno Jugoslavijo. Komisija za Videmski sporazum seveda ne more odločiti o takem načrtu, pač pa lahko prispeva k postavljanju premis za bodoči poseg.

Aktualnejše je bilo vprašanje zaskrbljujočega širjenja stekline, ki so ga prav tako dotaknili na zasedanju komisije. Ugotovili so, da je med Italijo in Jugoslavijo že v teku zadovoljivo sodelovanje tako med lovskimi združenji kot med živnozdravniškimi službami, po drugi strani pa so ocenili, da problem širjenja nevarne bolezni prerašča obmejni prostor in zahteva zato usklajevanje ukrepov na meddržavni ravni.

MARKO MARINČIČ

Odbornik Barnaba poročal komisiji Dežela bo upravljala proces decentralizacije

TRST — Deželno ravnateljstvo za krajevne uprave bo imele veliko in pomembno nalogo pri izvajanju upravne decentralizacije v Furlaniji-Juljski krajini. Tako je poudaril včeraj na seji komisije za krajevne uprave odbornik Dario Barnaba.

V svojem poročilu je Barnaba zaobjel pravne, upravne in politične probleme procesa decentralizacije, reforme zakonodaje in kompjuterskega obdelovanja podatkov. V tem okviru je poudaril, da je proces decentralizacije tesno povezan z vsedrjavno reformo krajevnih avtonomij, obenem pa je podčrtal namen deželne uprave, da vodi proces sprememb.

Nedavni deželni zakon je, po mnenju Barnabe, korenito spremenil odnose in pristojnosti dežele in krajevnih uprav. Vse to bo seveda treba dopolniti z dopolnilnimi zakonskimi ukrepi in z novim normativom, ki naj temelji na programskih sporazumih, razvojnih načrtih in obveznem posvetovanju med zainteresirano ustanovo in tisto, ki ji je nadrejena. Cilj vseh sprememb pa je omogočiti drugačno, pomembnejšo vlogo krajevnih uprav in učinkovitejše upravljanje.

Probleme in težave, ki bodo neizbežno nastali v procesu decentralizacije bo usklajevala pravkar ustanovlje-

na stalna konferenca med deželo in krajevnimi upravami.

Postopek pojasnjujejo okrožnice, ki jih je deželna uprava že razposlala vsem krajevnim upravam, poleg tega pa je na razpolago stalna služba za informiranje, konzulenco in usklajevanje.

V skladu z decentralizacijo, je dejal Barnaba, bo potrebna tudi reforma nadzornih organov od deželnega do pokrajinskih nadzornih odborov, ki so vsekakor opravili doslej pomembno delo.

V razpravi je komunistični svetovalec Paolo Padovan pozval upravo, naj gre Furlanija-Juljska krajina v decentralizaciji dlje od tega, kar predvideva vsedrjavni zakon. Pripomnil je tudi, da je usklajevanje dežele nujno, da bi se izognili možnim različnim tolmačenjem posameznih pokrajinskih nadzornih odborov. Ugo Poli (KPI) pa je priporočil predvsem skrbno informiranje o zakonskih obveznostih in o smernicah Evropske skupnosti.

Socialist Bulfone se je zavzel za razdelitev videmskega pokrajinskega nadzornega odbora, ki je trenutno preobremenjen z delom, Cavallo(DP) je zahteval bolj usklajeno delo nadzornih organov, Wehrenfennig (zeleni) pa podrobnejše informiranje občanov.

■ TRST — Deželni sekretar KPI Roberto Viezzi je včeraj v izjavi za tisk ostro obsodil poskus lotizacije vodstev krajevnih hranilnic in posojilnic. V izjavi je rečeno, da večina, ki upravlja deželo, pri izbiri kandidatov razpravlja o vsem, povsem pozablja pa na njihovo strokovnost. Se najbolj je to prišlo do izraza v razpravi o izbiri predsednika Tržaške hranilnice, pri čemer sta se med seboj spoprijeli dve struji PSI.

Viezzi pripisuje deželnemu odboru odgovornost, da tolerira tako početje.

Sečoveljske soline včeraj, danes, jutri

V okviru sodelovanja med pobratenima občinama Piran in Oglej bodo danes ob 17.30 v Ogleju (in ne v Palmanovi, kot smo pomotoma zapisali v prejšnjih dneh) odprli razstavo o sečoveljskih solinah. V okviru razstave bo tudi okrogla miza o spreminjanju prostora in varovanju okolja. Na sliki delo v solinah pred nekaj desetletji (foto Magajna)

Argo: Z novo kotlarno tudi manjše onesnaženje

IZOLA — S tem ko je izolski Drogin tozdr Argo vplačal ves avans za izdelavo opreme in izvedbo potrebnih gradbenih in montažnih del za prenovo tovarniške kotlarne, si je tudi zagotovil, da bo držal dano obljubo in sicer, da bodo konec aprila iz tolikokrat kritiziranega tovarniškega dimnika prenehali izpuščati črni, sajasti dim, ki je v bistvu predstavljal največjega onesnaževalca zraka nad Izolo. To so zatrdili tudi na tiskovni konferenci, ko so predstavnik sredstev javnega obveščanja seznanili s potekom sanacije Argove kotlarne.

Direktor Arga Martin Kokalj je povedal, da so gradbinci Stavbenika že začeli z rušitvenimi deli v kotlarni, ki so potrebna za zamenjavo dveh kotlov, ki jih sedaj kurijo s premogom, s kotli, ki jih bodo kurili z lahkim kurilnim oljem. Izdelavo novih kotlov so zaupali celjskemu Emu, medtem ko je koprski IMP prevzel montažo in prevezavo kurilnice na nove kotle. Prevezava in montaža bo potekala v aprilu, s tem da bodo najprej prevezali en kotel, dotlej bo proizvodnja Arga potekala v manjšem obsegu, konec aprila pa naj bi zamenjali in priključili še

drugi kotel, kar pomeni, da bi za štiri, pet dni ustavili vso proizvodnjo.

Prenova Argove kotlarne po sklenjenih pogodbah z izdelovalci opreme, izvajalci gradbenih in montažnih del in nadzora, bo stala 961 milijonov dinarjev. Tozdr Argo in DO Droga sta zagotovila 376 milijonov, 384 milijonov je posojilo splošne banke Koper, 30 milijonov je nevratljivih sredstev, ki jih je izolska občina namenila od izkupička lanske turistične takse.

Vodja inšpekcijskih služb pri skupščini skupnosti obalnih občin Breda Pečan je povedala, da si je Argo z začetkom sanacije kotlarne zagotovil nadaljnjo proizvodnjo, sicer bi morali po izdani odločbi že konec lanskega decembra zapreti tovarniška vrata. Pečanova je tudi povedala, da je lani izolska občina bila uvrščena v tretje območje onesnaženja, kar pomeni, da je dolžna pripraviti kataster onesnaževalcev in sanacijske programe. Izpuhi iz Argovega dimnika sodijo med največje onesnaževalce zraka, ne gre pa zanemariti še izpuhov iz dimnikov stanovanjskih hiš, iz dimnika Opreme in Mehana in smrdljivih izpuhov iz Delamarisove tovarne.

IZTOK UMER

Poslej več frask na Krasu

Če se ne bodo pokazale kakšne nove ovire, bodo še letos kraško pokrajino popestrile številnejše fraske iz bršljana oziroma čopi brinovih vej, ki bodo vabili v tradicionalne, a zadnja desetletja žal preveč pozabljene in zanemarjene osmice. Njihovo odpiranje poskuša spodbuditi tudi sezanski izvršni svet, ki pripravila navodila za organiziranje osmic. Z njimi naj bi na Krasu izboljšali turistično ponudbo, pospešili prodajo kmečkega vina in s tem kmetom omogočili dodatni zaslužek.

V dosedanjih razmišljanjih o izboljševanju možnosti za organiziranje tovrstne gostinsko-turistične ponudbe se je izoblikovalo stališče, da se osmice nikakor ne bi smele izroditi v improvizirane bifeje na kmečkih dvoriščih, temveč morajo postati privlačna možnost za predstavitev kraških posebnosti ter prodajo domačih pridelkov. Da bi to dosegli, bo treba kmetom pustiti čim več organizacijske in poslovne svobode, hkrati pa zagotoviti predvsem največjo možno kakovost ponudbe. Ker je okrog organiziranja osmic še nekaj zakonskih nejasnosti, Sežanci menijo, da bi bilo pogumno odpravljanje birokratskih predsodkov na tem področju in uvajanje novosti izhodišče za začetek spreminjanja okostenelih predpisov, ki v marsičem nimajo ničesar skupnega z varovanjem resničnih interesov družbe, gostov, kupcev ali porabnikov storitev.

J. O.

■ KOPER — Pred dnevi so v Ankaranu, Kopru in Izoli postavili tri pregledne table z zemljevidi teh krajev. Table je postavila Obalno-kraška turistična skupnost, da bi zapolnila informacijsko vrzel v mestih na Obali. Skupnost ima v načrtu postavitev drugih tabel (na primer v Piranu in v Portorožu) in pobude za boljše informiranje gostov, ki prihajajo na to območje.

ČEDAD — Jabolko spora je načrtovana zajčerejska farma. Občinski svet v St. Lenartu je za gradnjo farme določil območje v Hlasti, majhni vasi, v kateri živi okoli trideset ljudi, prebivalci pa se tej izbiri upirajo. V spor je posegel tudi sindikat UIL s pismom, ki ocenjuje izbiro kot absurdno in škodljivo za prebivalce.

Za kaj gre. Pred nekaj leti so zemljišče v bližini vaške cerkve, ki je bilo prvotno namenjeno turističnim objektom, proglasili za kmetijsko, ker lastnika baje ni bilo mogoče dobiti. Na tem zemljišču naj bi Gianni Vogrig lahko zgradil zajčerejsko farmo. Ukrep je župan nato razveljavil zaradi odpora prebivalstva. Prejšnji teden pa je občina odobrila spremembo regulacijskega načrta in v tem okviru je bilo

Sporna zajčereja

zemljišče spet določeno za izgradnjo zajčereje.

Župan Renato Simaz sicer trdi, da sprejeta varianta določa za celotno občinsko ozemlje tista zemljišča, na katerih se lahko gradi proizvodne obrate. Kar zadeva Hlasto naj ne bi bilo še nobene dokončne odločitve, ker naj bi uprava čakala na odlok deželnega tehničnega sveta. Župan se je tudi obvezal, da se bo srečal s prebivalci Hlaste, vendar ko bo mogoče razpravljati o vseh problemih vasi.

Možni gradnji zajčereje najodločneje nasprotujeta Alfredo Vogrig in Antonio Aletti, ki poudarjata, da je bilo območje Hlaste namenjeno turistični dejavnosti in ne industriji. In to bi po njihovem mnenju načrtovana zajčereja tudi bila glede na obseg načrtovanega objekta.

Spor v Hlasti pa ni običajni spor med naravovarstveniki in pristaši industrije. Gianni Vogrig načrtuje zajčerejo, Alfredo Vogrig pa bi na istem območju rad zgradil konjušnico in teniška igrišča. V malem spor v Hlasti v

bistvu ponazarja spor o razvojnem modelu dela Nadiških dolin.

V ta spor je posegla tudi sekcija za okolje pri sindikatu UIL, ki odločno nasprotuje gradnji zajčereje, ker je to po njeni oceni v nasprotju z namembnostjo področja, poleg tega naj bi obrat ne ustvaril novih delovnih mest. UIL pripominja, da bi morali problem razvoja območja reševati z drugačnimi pobudami. Živinorejski obrati so tudi dobrodošli, trdi sindikat, zgraditi pa jih je treba v primernih krajih, istočasno pa je treba te kraje zaščititi z dobro premišljenimi turističnimi in kulturnimi pobudami.

Sindikata se nadalje zavzema, da bi bilo končno urejeno vprašanje oskrbovanja Hlaste s pitno vodo.

BIG FASHION

NOVO POSLOVODSTVO
MODNA OBLAČILA
ZA ŽENSKO -
MOŠKE - OTROKE

TRŽIČ

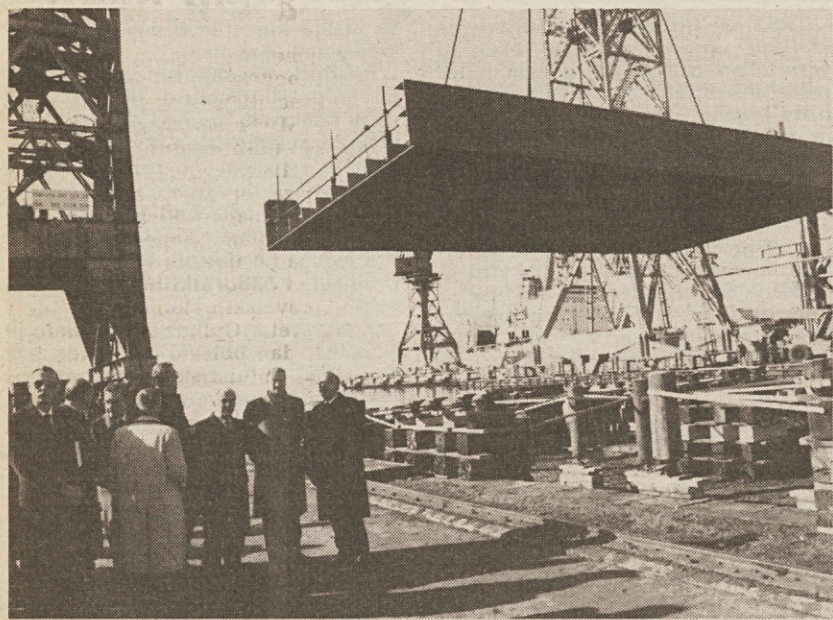
Ul. Duca d'Aosta 91-93

V TEKU JE 6 TEDNOV NEPREKINJENO VELIKA PRODAJA

ob koncu sezone z
bajnimi popusti.
OBIŠČITE NAS!

obv. občini

Dogradili ga bodo sredi prihodnjega leta V Tržaškem arzenalu začeli graditi plovilo Micoperi 45

S slovesno položitvijo osrednjega dela premca so v Tržaškem arzenalu sv. Marka včeraj začeli graditi plovilo Micoperi 45 za prevažanje in postavljanje kovinskih struktur za morske platforme. Družbi Fincantieri ga je naročila milanska skupina Micoperi, gradili pa ga bodo v dveh ladjedelnicah, in sicer zadnji del v Palermu, prednjega pa v Trstu, kjer bodo obe polovici tudi sestavili.

Splav bo dolg 180 metrov, širok 42 metrov, visok pa 11,5 metra. Ne bo razpolagal z lastnimi pogonskimi motorji, imel pa bo takšne značilnosti, da bo mogoče nanj »z drsanjem« natovar-

jati in raztovarjati kovinske strukture, ki jih uporabljajo pri vrtnih stolpih in ploščadih za črpanje nafte. Splav bo imel 6.500 kvadratnih metrov obsega: joč krov, na njem pa bo mogoče prevažati do 20.000 ton tovora. Gradili ga bodo pod neposrednim nadzorom Italijanskega plovne registra in Ameriškega plovne urada.

Kot rečeno, bodo v Tržaškem arzenalu sv. Marka izdelali le prednjo polovico plovila. Zgradili jo bodo v treh ločenih delih, ki jih bodo potem sestavili; ko bo iz Palerma priplula zadnja polovica, pa jo bodo združili s prvo. Računajo, da bodo splav dogradili ju-

nija 1990. Kot je na včerajšnji slovesnosti povedal predsednik družbe Micoperi Giovanni Makaus, bo družba z novo enoto dopolnila svojo floto pomožnih visokomorskih plovil. Zdaj jih ima kakih 20, ki delujejo v najrazličnejših predelih sveta, z njimi pa lahko posamič prevažajo največ do 30.000 ton tovora.

Včerajšnje slovesnosti sta se udeležila tudi generalni poddirektor družbe Fincantieri in direktor Tržaškega arzenala sv. Marka Giuseppe Sassi. Sassi je izkoristil priložnost, da je častnikarjem obrazložil, v kakšnem stanju se trenutno nahaja Arzenal, ki ga že dolga leta pesti huda kriza. Gradnja plovila Micoperi 45 brez dvoma predstavlja pomemben dosežek, saj bo, kot rečeno, zagotovila delo do polovice prihodnjega leta. A to velja le za sektor novih gradenj Tržaškega arzenala, v katerem je zaposlenih okrog 280 ljudi. Precej slabše je v sektorju ladijskih popravil, kjer je v tem času dela za približno 170 ljudi, medtem ko jih je kakih 150 v dopolnilni blagajni. Toda direktor Sassi je poudaril, da je v tem drugem sektorju težje dolgoročno programirati delo, saj lahko novo naročilo prikoplja tako rekoč čez noč, obenem pa je izrazil »utemeljeno« upanje, da se bo položaj v kratkem izboljšal.

Skupina Micoperi je v naših ladjedelnicah dober znanec. Spomnimo naj, da so v tržaški ladjedelnici oktobra 1987 dogradili orjaško morsko ploščad-delavnico Micoperi 7000, enega največjih dosežkov sodobnega ladjedelstva, ki je zdaj na delu pri Braziliji.

Na sliki slovesno polaganje osrednjega dela premca novega plovila.

Iz razprave političnih predstavnic Izvajanje zakona o splavu je dobro, a še nepopolno

Po vsedravnih polemikah o izvajanju zakona za prekinitev nosečnosti in izjavah ministra Donat Cattina v zvezi z aidsom in kontracepcijo, so se včeraj javno oglašile tudi tržaške politične predstavnice, članice bivšega enotnega odbora, ki se je svojčas vztrajno bori za odobritev zakona. Na tiskovni konferenci (pravzaprav je to bila javna razprava) so sodelovale predstavnice Proletarske demokracije, KPI, Radikalne stranke, PRI, PSDI, PSI, Zelene alternativne liste in zelenih, ki so se na volitvah predstavili s simbolom marjetice. Srečanja se niso udeležile ženske KD in LpT, kar so pobudnice obžalovale, ker so želele, da bi prišlo do sočanja med različno mislečimi.

Razprava je pokazala, da je v Trstu izvajanje zakona 194 dokaj zadovoljivo in da se je število splavov znižalo, povečala pa se je uporaba kontracepcijskih sredstev. Tudi negativni demografski trend se je nekoliko ublažil in porast novorojenčkov kaže, da se mladi Tržčani pogumneje odločajo za otroke. Kljub tem pozitivnim ugotovitvam pa so udeleženke nanizale vrsto pomanjklivosti. Ester Pacor (KPI) je med drugim opozorila na dejstvo, da se tudi v naši deželi mladoletnice zatekajo k ilegalnim metodam in da je vedno več zdravnikov, ki se proglašajo proti splavu, ker jim to omogoči hitreje napredovanje in manj stresno delo. Pri tem je spomnila na pordeonskega ginekologa, ki je bil v javni bolnici »oporečnik iz vesti«, v svoji zasebni kliniki pa je na moralo kratkoma pozabil.

Prav v zvezi s tem vprašanjem je radikalna Paola Sain opozorila na zakonski osmutek, ki sta ga predstavila poslanca Corleone in Boato in ki urejuje pravice zdravnikov, obenem pa

ščiti pravice državljanov. Za Anno Wolf (PRI) je najbolj zaskrbljujoča vrzel na področju spolne vzgoje, za Lauro Degrassi (PSI) pa pomanjkanje javne debate in kontrole. S to ugotovitvijo so se politične predstavnice povsem strinjale in avtokritično ugotovile, da se je odbor po odobritvi zakona 194 prehitro razpusil. Antonella Caroli (Zelena lista) se je nato zaustavila pri potrebi po zgodnjem ugotavljanju morebitnih poškodb plodu, tako da bi nosečnicam ne bi bilo treba splavljati šele v visoki nosečnosti, kot se dogaja sedaj. Za zelene z marjetico je občinska svetovalka Gianna Rizza Gallico nato pojasnila, da so zeleni vedno za življenje in proti nasilju, vendar tudi proti ilegalnim splavom in vsem tragedijam, ki so jih ženske morale doživljati pred sprejetjem zakona.

Iz razprave bi omenili poseg psihiatrinje Giovanne Del Giudice iz Centra za umsko zdravje pri Sv. Jakobu, ki je opozorila na problem splavov po treh mesecih nosečnosti in na vse bolj pogosto »psihiatriziranje« teh nosečnic. Občinska odbornica Ariella Pittoni (PSI) se je ustavila pri ugotovitvi, da se reakcionarna fronta širi tudi zato, ker naša kultura izgublja trdne vrednote. Ko govorimo o splavu, moramo govoriti tudi o družini, o paru, o otrokih in v tem smislu je Pittonijeva napovedala serijo konferenc, ki naj bi jih občinska uprava priredila v sodelovanju s skrbništvom. S poseganjem na širše preventivno področje in v spolno vzgojo se je povsem strinjala tudi svetovalka KPI Anamarija Kalc, ki je poudarila nevarnost, da se družinske posvetovalnice spremenijo v teritorialne ambulante, kar pa ni bil niti zdaleč njihov ustanovitveni namen. (nf)

Sestanek Cervesia z Bettiom

Zastrupljeni zrak končno »zajek« tudi javne uprave

Odkar se je na vsedravnih ravni razplamtela polemika o zračnem onesnaženju velikih mest in na ministrstvu iščejo rešitve za omejevanje tega onesnaženja, so tudi tržaški upravitelji odkrili, da imajo naravovarstveno žilico. Čeprav imamo že nekaj let na Občini in na Pokrajini odborništvu za okolje, pa sta se pristojna odbornika komaj pred kratkim, in sicer prav po milanskem primeru, zavedla, da je zrak tudi v Trstu izredno onesnažen (čeprav so bili podatki Zelenega vlaka o koncentraciji svinca, žveplovega dioksida in drugih strupov še preveč zgovornili).

Po ponedeljkovem sestanku na Občini med izvedenci Tržaške krajevne zdravstvene enote in predstavniki občinske uprave je bil včeraj na vrsti sestanek med pokrajinskim odborikom Cervesijem in občinskim odborikom Bettiom, ki sta sklenila, da je treba ukrepati proti onesnaženju, na prvem mestu z merjenjem stopnje onesnaženja. Potem ko sta sklenila, da je potrebno ustanoviti nove premične in nepremične centrale za preverjanje zraka, dežja in morja, sta naivno ugotovila, da je »delovanje že obstoječih struktur pri Krajevni zdravstveni enoti pozitivno« (pozabila pa sta na dejstvo, da na KZE ne merijo več stopnje onesnaženosti od leta 1974). Odbornika sta vsekakor sklenila, da se bosta 9. februarja sestala tudi z odborniki za okolje okoliških občin, s katerimi naj bi se dogovorili za reševanje tega vprašanja s tehnično-operativnega vidika. Nato pa se bo seveda potrebno sestati še s predstavniki deželne uprave, ki bi morali zagotoviti denarno podporo za uresničevanje načrtov (tudi za nujnostne ukrepe je pač potrebno spraviti v pogon najpočasnejšo birokracijo).

V svojem zagonu je pokrajinski odbornik Cervesi včeraj izdal tudi tiskovno sporočilo, s katerim oznanja, da je podpisal vsedravnih poziv ministrom za zdravstvo, za okolje in za industrijo, naj spodbudijo uporabo zelenega bencina tudi s posebnimi olajšavami za črpalke in za odjemalce. V pozivu je podčrtana tudi nujnost, da bi morala vsa javna prevozna sredstva, vključno s tistimi, katerih lastniki so javne ustanove, in s taksiji, uporabljati izključno neonesnažujoči zeleni bencin.

Od Krasa do mesta jih je tržaška občina prepolna

Smeti se ne bomo tako hitro rešili!

»Dovolj je, da ne opravljamo nadur in že je stanje kritično,« ugotavlja predstavnik avtonomnega sindikata CISAS Luciano Moz, ki je zadnje tedne zastopal interese občinskih smetarjev. »Samo v nadurah namreč lahko očistimo vse mesto in odpeljemo vse odpadke.« Odkar so občinski smetarji — in tudi ostali občinski uslužbenci — v sindikalni pripravljenosti in ne opravljajo nadur, je položaj iz dneva v dan bolj kritičen. V zadnjem mesecu smo se tako »navadili« na kupe smeti, ki oblegajo naše pločnike in ceste in ki jih je burja razpihala celo v najbolj zakotne kraje, na travnike in na drevesa. Še posebno, ker smo se med božičnimi prazniki in po njih za dober čas skoraj dobesedno kopali v smeteh.

Po sobotni stavki pa je »kritično stanje« postalo že izjemno. Kljub temu da so občinski smetarji v ponedeljek začeli spet delati (brez nadur seveda), do včeraj niso utegnili odpeljati smeti, ki so se nabrale med koncem tedna. Ob smetnjakih in zbiralnikih ležijo še vedno gore vsakovrstnih odpadkov, vidimo pa jih lahko na Krasu (na Proseku na primer) in celo v središču mesta ter na nabrežjih, ki so tradicionalno najčistejši mestni predel. Zaenkrat še ni znano, kdaj bomo lahko prosto zadihali brez smeti in odpadkov, saj so smetarji dokaj odločni in ne bodo popustili dokler jim Občina ne bo dala stvarnih zagotovil, da bo vzela v službo nove smetarje (vsaj 45, manjka pa jih 110) in da bo izboljšala de-

lovne razmere (higiena je po besedah smetarjev izredno pomanjkljiva).

V besedah sindikalista Luciana Moza je poleg zaskrbljenosti mogoče opaziti tudi nekaj ironije in samozadoščenja, saj je sindikalna pripravljenost smetarjev spravila Občino v krizo. Občinski odbor je nameraval rešiti kritično stanje s tem, da bi čiščenje nekaterih mestnih predelov poveril zasebnim tvrdkam, kar je seveda sprožilo velike polemike v vrstah sindikatov, ki so se zbal, da bo Občina privatizirala celotno službo (občinski odbor je sicer zagotovil, da bi zasebniki delali le za kratek čas). Poleg tega pa dati v zakup odvoz odpadkov ni tako enostavna zadeva. To potrjuje tudi dejstvo, da po treh tednih, ko je občinski odbor sprejel omenjeni sklep, še niso podpisali nikakršnega dogovora z nobeno tvrdko. Moz nam je med drugim povedal, da sta na tržaškem tržišču samo dve tvrdki, ki imata primerna sredstva, in na ta način dal razumeti, da niti v tem primeru rešitev ni bila naključna (tako kot ni naključje, da najpomembnejše načrte pripravljajo vedno isti arhitekti, inženirji itd.). Odbornik za industrijske storitve D'Amore, ki je pristojen tudi za občinsko smetarsko službo, naj bi med drugim neprevidno dejal, da bi bila najboljša rešitev, če bi dali kar vso službo v zakup zasebnikom.

Na sliki (foto Križmančič) daleč pretesen zbiralnik na Proseku.

Izredna učna ura na šoli Cankar

Tržaški oktet med učenci

Tržaški oktet je preteklo soboto učencem šentjakobske srednje šole Ivan Cankar priredil svojevrstno učno uro glasbene vzgoje. Oktetov umetnostni vodja Mirko Slosar je na izredno zanimiv način podal kratek prerez zgodovine vokalne glasbe s posebnim poudarkom na slovenski glasbi, oktetovci pa so to prikazali v živo in zapeli več skladb iz svojega bogatega repertoarja. Za izredni umetniški dogodek se je gostom v imenu vse šolske skupnosti zahvalil ravnatelj prof. Aldo Stefančič in zaželel, da bi Tržaški oktet s podobnimi nastopi še naprej bogatil poznavanje naše vokalne glasbe pri mladini. (Foto Magajna)

Na seji upravnega odbora GM

Pregled delovanja in novih nalog

Na svoji prvi letošnji seji je upravni odbor Glasbene matice ocenil svoje nedavno srečanje z Odborom za kulturo SKGZ, prvo te vrste v seriji, ki jih ima v programu novi Odbor za kulturo tudi z drugimi kulturnimi ustanovami in organizacijami. Na srečanju so predstavniki GM, predsednik Adrijan Semen, predstavniki GM iz Gorice in Beneške Slovenije, ravnatelj šole in drugi, podrobno seznanili predstavnike Odbora za kulturo z delovanjem GM kot ustanove, z delovanjem njene glasbene šole in s potekom prizadevanj za javno priznanje glasbene šole.

Predsednik GM Adrijan Semen je v svojem poročilu izrazil zadovoljstvo, da je do srečanja prišlo in ocenil, da je bilo zelo koristno, saj nekatera vprašanja ne zadevajo samo ustanove Glasbene matice in njene šole kot take, pač pa tudi osrednjo manjšinsko organizacijo in vso skupnost. Pri tem je posebej izpostavil tako vprašanje javnega priznanja šole kot vprašanje finančnih sredstev za njeno vzdrževanje, vprašanja zaposlovanja novih visoko usposobljenih kadrov iz vrst mladih glasbenikov, vprašanje odnosov z drugimi glasbenimi ustanovami zlasti v Gorici, vprašanje koncertne sezone, itd. Predsednik Semen je z zadovoljstvom poudaril, da so tako predsednik odbora za kulturo SKGZ Marko Kravos kot nekateri drugi njegovi člani izrazili vso podporo prizadevanjem upravnega odbora GM za nadaljnji razvoj te pomembne šolske in kulturne ustanove. V razpravi in v sklepih o predsednikovem poročilu je bilo rečeno, da je treba z največjo zavzetostjo in na različnih ravneh nadaljevati s prizadevanji za skupen je-

zik in za sodelovanje med GM in glasbeno šolo »Emil Kometl« v Gorici, za kar obstaja obojestranska volja.

V naslednji točki dnevnega reda se je upravni odbor seznanil z nekaterimi najnovejšimi stiki s predstavniki javnih oblasti na državni in deželni ravni o vprašanju javnega priznanja šole GM. Iz podanih informacij izhaja, da so v oddelku ministrstva za turizem in prireditve, ki je pristojen za umetnostna vprašanja in torej tudi za glasbeno dejavnost, imeli na dnevnem redu vprašanje Glasbene matice na osnovi predložene dokumentacije in zagotovili v najkrajšem času pismeno sporočilo o tem. Predsednik Semen je ocenil, da je to vsekakor pozitiven premik, upravnemu odboru pa je menil, da je treba zadevo nenehno pozorno spremljati in spodbujati po vseh možnih poteh, kar velja seveda tudi za deželno raven. V nadaljevanju se je upravni odbor GM sklenil pospešiti delo posebne komisije za prilagoditev statuta novim zahtevam in pogojem pristojnega ministrstva, ki jih predvideva nova zakonodaja, kar zadeva zaposlovanje mladih, fiskalne zadeve, prispevke, itd. Dotaknil se je tudi problematike mladinskega in otroškega zbora, ki kljub nekaterim pozitivnim premikom še ne kaže zadovoljljivih znakov oživitve, poslušal je kratko okvirno in za zdaj še nepopolno informacijo o snovanju prihodnje koncertne sezone in s tem povezanih vprašanj finančnega in umetniškega značaja nekaterih gostovanj iz Slovenije, dokaj kritično pa je tekla beseda tudi o vprašanjih, ki zadevajo uporabo Kulturnega doma za koncerte oziroma koordinacijo prireditev v njem. (jk)

Krasno vreme obeta, da se bo pustno rajanje dobro razživilo

V Miljah začeli z ritmom brazilske sambe v Škednju s sprevedom doijlj in vozičkov

Z županovim govorom in s pustnim plesom »Il ballo della verdura« iz 17. stoletja se je včeraj ob 16.30 odprl Miljski karneval, največja tovrstna prireditev v naši deželi, imenovana tudi »mali Viareggio«.

Navzoče na Marconijevem trgu je po uvodnem nastopu našemljenega orkestra nagovoril miljski župan Mut-ton, ki je v kratkem govoru poudaril vlogo pustnih prireditev v Miljah in omenil tudi mednarodno naravnost letošnjih prireditev, obenem pa izrazil upanje, da bo Miljski karneval sčasoma postal docela samostojna ustanova, ki bo rastla iz sebe same in iz poveza-ve s podobnimi prireditvami po svetu. Žal je moral že čez slabe pol ure po-jesti lastne besede. Po omenjenem »plesu zelenjave« so namreč s pom-pom napovedani brazilske plesalci za-mujali z nastopom. To je bil zgolj za-četek, saj se je neljubi zastoj zavlekel za debelo uro in se je moral župan še večkrat opravičiti. Nestrpno občinstvo je slednjič le pričakalo slovite plesal-ce sambe, a razmeroma blede nastop ni mogel opravičiti tako dolgega ča-kanja: nastopile so samo štiri - sicer mične - temnopolte plesalke in nato še pevka, ki pa je »pela« na playback, se pravi, le usta je odpirala.

Začetek Miljskega pusta torej ni po-nudil tistega, kar je večina pričakova-la, zato lahko upamo le, da bo Miljčan-om ob izdatni podpori skupin iz vse-ga sveta uspelo popraviti vtis v na-slednjih šestih dneh, kolikor bodo pri-reditve še trajale.

Pa si pogledjmo pobliže njihov pro-gram (čeprav za točnost urnika ne mo-remo jamčiti). Danes ob 15. uri bo na Marconijevem trgu 3. natečaj za »zlati

fancelj«, ki se ga lahko udeležijo prav vsi. Pol ure kasneje bo prav tam kon-cert godbe pustne skupine Bora, ob 16.30 pa nagajevanje za zlati fancelj. Ob 18. uri bodo koncerti godb skupin Falische in Ongia.

Jutri ob 15. uri bo na stadionu Zac-caria finale pustnega turnirja mladinskega nogometa z nagajevanjem, ob 16. uri pa bo »diskoteka na trgu« (Marconi).

Nedeljski 36. miljski pustni sprevod se bo začel ob 14. uri, prireditelji pa zagotavljajo, da bo za avtobusne zveze in za obrobne parkirne prostore dobro poskrbljeno. Ob 17.30 bo na sporedu nagajevanje na Marconijevem trgu, nakar se bodo vozovi znova odpravili v sprevodu po miljskih ulicah.

Pustno razpoloženje se bo v ponedel-jek nadaljevalo s starim običajem zbi-ranja slastnih prispevkov za pojedino skupin in šem, ki ji pravijo »Tutti a ovi« (ob 10. uri). Ob 14.30 se bodo šeme prosto podile po Miljah ob spremljavi orkestra skupine Bulli e pupe. Ob 16. uri bo spet diskoteka na trgu in ob 19. uri začetek tekmovanja za naj-bolj smešno masko.

V torek ob 10. uri bo po osnovnih šolah otroški pust, ob 15.30 nadaljeva-nje rajanja in nagajevanje na Marco-nijevem trgu, v sredo pa se bo veselja-čenje končalo s svečanim pogrebom Miljskega pusta.

Včeraj so se pustne norčije začele tudi v Škednju, ki je pač največje pus-tno središče v tržaški občini. Ob 16. uri je bil sprevod »doijlj z vozički« ob zvokih godbe Triestinisima, po 20. uri pa je bila tradicionalna »magnada de fasoi«. Škedenjski pust bo dosegel vr-hunec v torek s sprevodom alegorich-nih vozov ob 18. uri. (aš)

Utrinka z začetka Miljskega pusta: zgoraj ples zelenjave, spodaj brazilske plesalke. (Foto Križmančič)

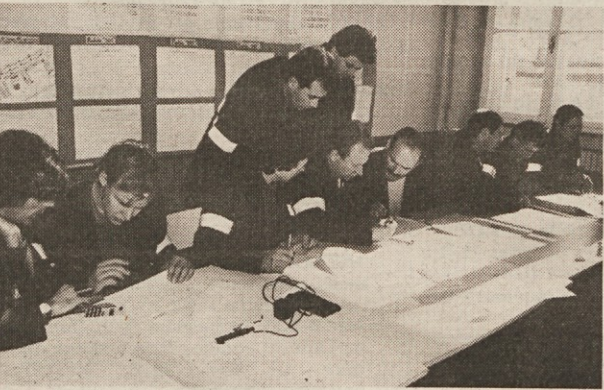
De Michelis v ponedeljek na obisku v našem mestu

V ponedeljek bo na obisku v Trstu podpredsednik vlade in vidni socialistični voditelj Gianni De Michelis, ki bo v dopoldanskih urah uradni gost tržaške občinske uprave. Visoki vladni zastopnik se bo najprej sestel z županom Richettijem in s podžupanom Seghenejem, kasneje pa bo imel razgovor z občinskimi odborniki in z načelniki svetovalskih skupin v občinskem svetu. Gianni De Michelis bo isti dan obiskal tudi Videm.

Obisk ministrskega podpredsednika v našem mestu je tesno povezan tudi s kongresno razpravo znotraj tržaške socialistične federacije, ki se obeta živahna in polemična. De Michelisova struja ima dosti privržen-cev v videmski in posebno v pordenonski pokrajini, sedaj pa hoče svoj vpliv očitno razširiti tudi na goriško in tržaško območje. Na Goriškem lahko ministriški podpredsednik računa na podporo novoizvoljenega tržaškega deželnega svetovaleca Blasiga, na Trškem pa so pred nekaj dnevi oblikovali strujo, ki jo vodi deželni svetovalec Tersar.

Nova socialistična struja, ki uživa trenutno med drugim tudi podporo nekaterih vidnih krajevnih sindikalistov, bo predstavila svoj politični program in svoje kongresne teze drevi ob 18. uri v dvorani Zodiaco v tržaškem hotelu Savoia.

Gasilci usposobljeni za posege v primeru jedrskih eksplozij

V belih kombinezonih in s kisikovimi maskami na obra-zu, je včeraj v Starem pristanišču 32 gasilcev iz vse dežele FJK pokazalo novinarjem, kako so organizirani in kaj bi storili, če bi prišlo do jedrske eksplozije. O tem jih je poučil Riccardo Furlan, vodja izpopolnjevalnega tečaja, ki je svoje »učence« seznanil z različnimi tehnikami merjenja radioaktivnosti v vodi, zraku, jedilih, z obdelavo podatkov itd.

V naši deželi so doslej za to nevarno in težavno delo

usposobili 160 gasilcev. Vsako leto se tečaja udeleži 32 mož, torej 8 iz vsake od štirih pokrajin. Poseg v primeru jedrskih eksplozij namreč sodi med pristojnosti gasilcev, kakor pravi zakon iz leta 61. V nekaj letih bi se morali vsi gasilci seznaniti s tehnikami merjenja radioaktivnosti. Seveda je mogoče tečaje organizirati le za omejeno število oseb, zato bo minilo precej let, preden bo vseh 800 gasilcev, kolikor jih je pač v naši deželi, opravilo izpopolnjevalni tečaj.

V Starem pristanišču se je začel včeraj dopoldne sprožil alarm, ki je opozarjal na jedrsko nevarnost. Na tovorni ladji na jedrski pogon Savannah, zasidrani ob drugem pomolu, je prišlo do okvare. Vse je bila seveda le fikcija, gasilci pa so se obnašali, kot da bi šlo zares. Skupinice mož so se takoj razkropile po Starem pristanišču, da bi na bolj ali manj oddaljenih točkah od nevarne ladje izmerili stopnjo radioaktivnosti. Posegli so tudi potapljači, ki so odvzeli vzorce morske vode za natančnejšo analizo. Tudi v operativnem centru je bilo včeraj vse živo. Nekaj mož je vestno obdelo-valo podatke svojih kolegov, ki so bili »na terenu«.

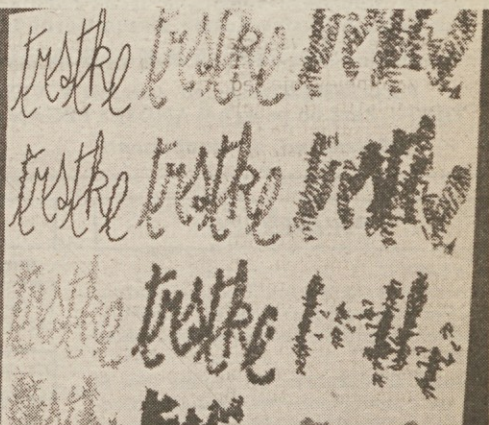
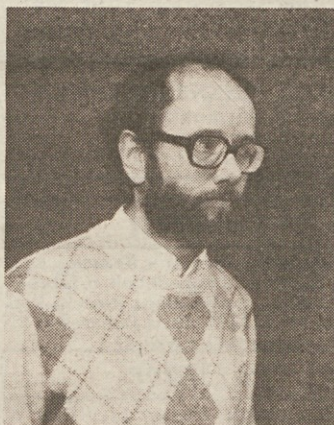
Inž. Mario Biasutti, deželni inšpektor gasilcev, je izrazil prepričanje, da so takšni tečaji neobhodno potrebni. Ko govorimo o jedrski energiji, večina takoj pomisli na vojno in atomsko bombo. Predvsem v zadnjih letih pa se je izka-zalo, da je jedrska energija uporabna tudi v civilne namene. Poslužujejo se je v raznih raziskovalnih centrih, v poljedelstvu, industriji in celo v zdravstvu, če omenimo le nekatera področja. »Gasilci morajo biti torej pripravljeni, da posežejo v primeru jedrskih nesreč. Hitler poseg lahko namreč v veliki meri obvaruje prebivalstvo pred hujšimi posledicami,« je povedal inž. Biasutti.

Če pride do radioaktivnega sevanja, morajo gasilci naj-prej izmeriti stopnjo sevanja v zraku, hrani in vodi ter po-sredovati številčne podatke notranjemu ministrstvu in krajevnim zdravstvenim enotam, ki bodo ugotovile, ali je zdravje prebivalstva v nevarnosti. Mreža gasilcev za obveš-čanje o stopnji radioaktivnosti na vsedržavni ravni obstaja že od začetka šestdesetih let. Sedaj je v načrtu nabava novih in natančnejših strojev. Gasilci pošiljajo notranjemu ministrstvu vsak teden podatke o stopnji sevanja, v primeru resne nevarnosti pa bi lahko posredovali potrebne informa-cije vsak dan in celo vsako uro. (hj)

Na slikah (foto Križmančič): gasilci merijo stopnjo ra-dioaktivnosti v zraku in vodi (zgoraj) in obdelovanje podatkov v operativnem centru.

Matjaž Hmeljak v TK Galeriji

Umetnost z računalnikom

Razstava, ki so jo sinoči otvorili v Galeriji Tržaške knjigarne, potrjuje, da stroji lahko oblikujejo umetniška sporočila. Od včeraj so v Galeriji namreč na ogled grafični listi inženirja elektronike Matjaža Hmeljaka, ki uporablja čisto posebno grafično teh-niko. Namesto rezil in stiskalnika uporablja namreč računalnik in dis-kete ter z njimi ustvarja posebne grafične liste, ki na prvi pogled spomi-njajo na običajne grafične postopke, a so v resnici sad računalniškega pro-gramiranja.

Hmeljak, ki se je začel ukvarjati z računalniško grafiko na začetku se-demdesetih let je v Galeriji Tržaške knjigarne dal na ogled liste in video, ki ponazarjajo njegovo ustvarjalno pot. Najprej je torej video izpred ne-kaj let, ki ga je pripravil s prijateljem Edvardom Zajcem (po katerem je v resnici spoznal računalniško grafiko) z igrami geometrijskih likov in barv, nato še video, ki ponazarja nastajanje

likov na listu, (oziroma na monitorju). Na stene pa je Hmeljak obesil vrsto listov, ki ponazarjajo razvoj njegovega raziskovalnega dela, saj je avtor s časom zapustil preproste like, kot so ravne črte in začel raziskovati nove možnosti te likovne govorice. Kot piše Krečič v katalogu, je Hmeljak »dosegel nekatere dobre likovno učinkovite podobe, hkrati pa je tudi še pokazal nekatere robne položaje, ki opozarjajo na mogočno prevlado tehnike, sposobnosti stroja, teorije nad umetnos-tno sestavino.« To spoznanje spodbija nekdanji ugovor umetnostnim dosežkom Zajca in Hmeljaka, češ da je vse skupaj zgolj tehnika, slučajnost in nič umetnosti. (B. G.)

Na sliki (Foto Magajna) Hmeljak s svojim izdelkom.

Poseben servis za primer okvare računalniških centrov

Računalniški centri so za čedalje številnejša podjetja neobhodno potrebno delovno sredstvo. Izhajajoč iz te ugotovitve sta družbi Enidata in Lloyd Adriatico v teh dneh sklenili konvencijo, na osnovi katere bosta ponudili podjetjem, še zlasti bankam, poseben servis za primer okvare omenjenih centrov.

Družba Enidata, ki pripada skupini ENI in je v Italiji med vodilnimi na področju informatike, bo v takšnih primerih dala prizadetim podjetjem časno na razpolago svoje nadomestne elektronske sisteme, tržaški Lloyd Adriatico, ki spada med vodilne italijanske zavarovalne družbe, pa bo pred takšnimi primeri zavaroval. Šlo bo za prvi tovrstni servis, zadevno konvencijo pa sta na sedežu zavarovalnice Lloyd Adriatico v Trstu podpisala podpredsednik družbe Enidata Calligaro in pooblaščen upravitelj tržaške zavarovalne družbe Sodaro.

Danes v Trstu protest opernih pevcev

Operni pevci iz vse Italije bodo danes dopoldne uprizorili na Trgu Unità protestno manifestacijo proti ministru za prireditve. Manifestacije, ki jo prireja vsedržavni avtonomni sindikat opernih umetnikov ANAAL, se bo udeležilo približno 50 pevcev. Prisepeli bodo v Trst, ker tajnik sindikata baritonist Giuseppe Zecchillo trenutno nastopa v gledališču Verdi. Protest je sprožil dejstvo, da je minister Carraro odklonil zahtevo opernih pevcev, da bi tudi ti sedeli v upravnih svetih opernih ustanov. Po Zecchillovem mnenju minister podpira na ta način prevlado strank, klientelizem in lotizacijo.

Star je bil komaj 28 let

Jugoslovanski državljani umrl med delom na vrtu

V Devinu je včeraj umrl jugoslovanski državljani Dobrovoje Trokan, ki je prav pred kratkim dopolnil 28 let. Zdravnik Rdečega križa, ki mu je prihitel na pomoč, ga ni več mogel obuditi v življenje. Na uradnem potrdiluje za sedaj napisal, da je vzrok smrti neznan.

Trokan je z dvema sohržavljanoma čistil in urejal vrt zasebne hiše v Devinu 78/q. V popoldanskih urah pa ga je ne-nadoma obšla smrtna slabost, omahnil je na tla in se ni več premaknil. Njegova tovariša sta mu hotela pomagati in sta mu začela masirati srce, njuna prizade-vanja pa so bila žal zaman. Mladenč je namreč izdihnil v trenutku.

Na kraj tragičnega dogodka so prispe-li tudi agenti iz Devina. Policisti so bili vsekakor takoj mnenja, da je Trokan umrl naravne smrti, saj niso nikjer opazi-li znakov, ki bi dokazovali nasprotno. Njihove sume je potrdil tudi zdravnik:

po njegovih ugotovitvah je nesrečneža verjetno zadela srčna kap. Morda je nje-govo smrt povzročil napor pri delu. Mla-denč in njegova sohržavljanca so, kot kaže, delali »na črno«.

Obisk pri konzultu prostovoljcev

Deželna odbornica za socialno skrb-stvo Paolina Lamberti se je srečala s predstavniki konzulte prostovoljcev tr-žaške pokrajine, v kateri je zastopanih kakih dvajset združenj, ki delajo na tem področju.

Srečanje, ki je predstavljalo prvi stik konzulte s predstavnikom deželne upra-ve, je služilo tudi za predstavitev dejavnosti in programov tega prostovoljnega telesa, kot tudi njegovega načina dela na področju socialnega skrbstva.

† Zapustil nas je naš dragi

Ugo Portograndi

Pogreb bo jutri, 4. t. m., ob 10. uri iz kapelice barkovljanskega pokopališča.

Žalostno vest sporočajo žena Jeli-ca, sin Danilo, vnuki Mark, Sarah in Andrea, brat Danilo in drugi sorod-niki.

Trst, 3. februarja 1989

Za dragim svakom in stricem Ugom žalujejo

Vlasta, Igor in Nora

Pri župniji sv. Jerneja in zborih Vesela pomlad

Na Opčinah gostovala mladinska vokalna skupina Ave iz Ljubljane

Zadnjo nedeljo v januarju je nastopila v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah mladinska vokalna skupina Ave iz župnije Ljubljana-Vič s pevsko-recitacijskim sporedom Božična skrivnost. Bila je gost župnije sv. Jerneja in zborov Vesela pomlad. Spored sta pričeli dekleška in fantovska skupina Vesela pomlad pod vodstvom Franca Pohajača, nato pa je nastopila gostujoča skupina, ki šteje deset pevcev. Ustanovljena je bila leta 1983, da bi sodelovala pri oblikovanju bogoslužja v svoji župniji. Sestava skupine se je v preteklih letih večkrat spreminjala. Polagoma si je skupina zadala ambicioznejše cilje - t.j. pripravo stilnih koncertov vezanih na tematiko cerkvenega leta. S programom nedeljskega koncerta je vokalna skupina Ave nastopila po raznih krajih v Sloveniji. Skupino vodi, obenem pa sam v njej poje, Andraž Hauptman.

V spored so pevci vključili priredbe znanih ljudskih božičnih pesmi kakor tudi zahtevnejše zborovske skladbe na božično tematiko. Med posameznimi pesmimi je član skupine umetniško podajal odlomke iz evangelija, pesmi in misli, ki so imele vse svoj epicenter v božiču. Vokalna skupina se odlikuje po čistosti in zlitosti glasov, po preprostosti, a učinkovitosti izraza ter po lepi dinamični interpretaciji skladb. V njihovi izvedbi je v polni meri prišla do izraza lepota tako ljudske kot umetne božične pesmi. Za poslušalce je bil večer nadvse prijetno doživetje. (mpm)

(Foto Magajna)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ivan Cankar

LEPA VIDA

Režija: Meta Hočevar

Igrajo: Maja Blagovič, Vladimir Jurc, Tone Gogala, Branko Šturbej, Adrijan Rustja, Livij Bogatec, Lidija Kozlovič, Silvij Kobal, Miranda Caharija, Stanislava Bonisegna, Irena Zubalič, Alda Sosič, Alojz Milič, Stojan Colja, Miroslav Košuta, Drago Gorup in Dušan Jazbec.

Jutri, 4. februarja, ob 20.30 - ABONMA RED F - druga sobota

Po predstavi se bomo zadržali v VESELEM PUSTNEM RAZPOLO-ŽENJU. Zanj bo poskrbel ANDREJ PEGAN s svojo harmoniko.

Vabljeni tudi drugi abonenti.

gledališča

VERDI

Nocoj ob 20. uri (red L) osma predstava Puccinijeve MADAME BUTTERFLY. Dirigent Maurizio Arena, režiser Stefano Vizioli.

Jutri, 4. februarja, ob 17. uri (red S) bo na sporedu ponovitev baletne predstave LA MAGIA DI NINO ROTA. Koreograf Gino Landi. Ponovitve bodo 8., 9., 10., 11. in 12. februarja.

ROSSETTI

Gledališka sezona 1988/89
Še danes ob 9. uri in ob 10.30 predstave za šole: Podreccove lutke v predstavi VARIETA.

Jutri, 4. t. m., ob 21. uri recital IVANA FOSSATIJA pod pokroviteljstvom tržaške Pokrajine. Popusti za abonente. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protli.

CRISTALLO - LA CONTRADA

Nocoj ob 20.30 bo na sporedu ponovitev Shafferjevega dela DVOBOJ. Režija Gianfranco De Bosio. V glavnih vlogah nastopata Renato De Carmine in Giancarlo Zanetti.

razna obvestila

SKD Barkovlje obvešča, da bo ZAČE-TEK PLESNEGA TEČAJA IN TEČAJA MNEMOTEHNIKE po pustu.

ŠD Sokol in SKD I. Gruđen sklicujeta REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v četrtek, 9. februarja, ob 19.30 v 1. sklicanju in ob 20.00 v 2. sklicanju v društvenih prostorih v Nabrežini. Dnevni red: poročila, diskusija o poročilih, volitve, razno.

KD Slovan - Padriče prireja ciklus predavanj z diapozitivi na temo NEGA IN GOJENJE SOBNIH RASTLIN. Predavateljica Wilma Colja. Prvo predavanje bo v petek, 10. februarja, ob 20.30 v prostorih Gozdne zadruge. Prijave na tel. št. 226286 ali 226752. Vabljeni!

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, razpisuje ob dnevu slovenske kulture LIKOVNI IN LITERARNI NATEČAJ. Tema, tehnika in literarna zvrst so proste. Izdelke lahko izročite do vključno 9. t. m. referentom: za šolo F. Prešeren - Elizabeti Cijak (III. klasični licej), za šolo Ž. Zois - Katji Volpi (V. b), za šolo A. M. Slošek - Ani Lokatos (4. a), za zavod J. Stefan - Miranu Pisaniju (IV. RTV) ali prispevke pošljite na naš naslov.

Ivana in Franko sta dobila fanthka. Dobrodošlo med nas

IVANČEK

Želimo ti vso srečo

Vera, Nadja, Kristina in Tatjana

KD F. PREŠEREN iz Boljunca

priredi v gledališču "F. Prešeren" v Boljuncu tradicionalno

PUSTOVANJE

- danes, 3. 2.: od 20.30 do 0.30 ples z ansamblom HENČEK;
- jutri, 4. 2.: od 21.00 do 4.00 ples z ansamblom HAPPY DAY;
- v nedeljo, 5. 2.: od 14.30 do 18.00 tradicionalno

OTROŠKO PUSTNO RAJANJE in

od 20.30 do 0.30 ples z ansamblom POMLAD

- v ponedeljek, 6. 2.: od 20.30 do 0.30 ples z VESELIMI GODCI;
- v torek, 7. 2.: od 21.00 do 4.00 ples z ansamblom POMLAD.

Poskrbljeno tudi za jedajo in pijačo

Pustni odbor SAZGO

priredi v Športno-kulturnem centru v Zgoniku nepozabni

PUSTNI ŽUR

- jutri, 4. 2.: ples z ansamblom L. Furlana. Otvorila ga bosta kralj in kraljica Kraškega pusta;
- v nedeljo, 5. 2.: ples z ansamblom Štirje kovači;
- v ponedeljek, 6. 2.: predstavitev nove kasete in prosta zabava z ansamblom Agropop;
- v torek, 7. 2.: od večera do jutra ples z ansamblom Happy day ter igra Pokaži kaj imaš, Sexy-session show in nagrajevanje najgrše maske.

1. nagrada: potovanje za 2 osebi v deželo sonca in morja.

razne prireditve

Zadružni center za socialno dejavnost in KRUT vabita danes, 3. februarja, ob 16. uri na 2. predavanje v družbi ZELIŠČARJA dipl. ing. MILANA BUDIMIROVIČA iz Ljubljane, ki bo v dvorani Oseka za zgodovino pri NŠK v Ul. Petronio 4. Vabljeni!

Slovenska prosveta in Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabita v ponedeljek, 6. februarja, na PREŠERNOVO PROSLAVO ob slovenskem kulturnem prazniku. Prireditve bo v Peterlinovi dvorani in bo obsegala sledeči spored: podelitev priznanj Mladi oder in literarnih nagrad Mladike; nastop dekleškega zbora Vesela pomlad; govor deželnega svetovalca Bojana Brezgarja. Začetek ob 20.30.

KD Vesna prireja danes, 3. 2., PUSTNA POPOLDNEVA ZA OTROKE z rajanjem po vasi in z nabiranjem daril. Zbirališče ob 15. uri v Domu A. Sirk v Križu.

ŠD Mladina prireja v nedeljo, 5. februarja, v Domu A. Sirk v Križu ob 15. do 19. ure OTROŠKO PUSTNO RAJANJE. Poskrbljeno za igrice in nagradno žrebaje. Vabljeni!

PD Slovenec - Boršt-Zabrežec priredi v nedeljo, 5. februarja, v srenjski hiši v Borštu ob 15. ure dalje OTROŠKO PUSTNO RAJANJE. Vabljeni!

KD I. Grbec - Škedenj - Ul. di Servola 124, prireja v ponedeljek, 6. februarja, ob 16.30 OTROŠKO PUSTNO RAJANJE. Vabljeni!

SKD Barkovlje prireja v torek, 7. februarja, ob 15. ure dalje OTROŠKO PUSTNO RAJANJE. V večernih urah PLES ZA ODRASLE. Bogat srečolov, harmonika in pristna domača hrana.

Slovenski dijaški dom "S. Kosovel" vabi na OTROŠKO PUSTNO RAJANJE v torek, 7. februarja, ob 15. do 17.30 v domskih prostorih. Čaka vas bogata loterija in obilo zabave. Pridite!

Nabrežinska godba bo ob PUSTU obiskala naslednje vasi: v nedeljo, 5. 2.: Šivno, Cerovlje, Mavhinje, Prečnik, Šempolaj in Prapro; v ponedeljek, 6. 2., in v torek, 7. 2.: Sestlan, Vižovlje, Trnovco in Nabrežino, da bomo skupaj praznovali kralja Pusta.

ŠD Polet prireja v torek, 7. februarja, tradicionalni PUSTNI PLES v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah. Igral bo ansambel MISEL iz Nove Gorice. Rezervacije miz pri odbornikih Poleta na kotalkališču in v baru Prosvetnega doma na Opčinah.

KD F. Venturini priredi PUSTOVANJE v Kulturnem centru A. Ukmar - Miro pri Domju v torek, 7. februarja: ob 14. do 18. ure OTROŠKO PUSTNO RAJANJE, ob 20. do 1. ure pustni ples z ansamblom Taims.

SPDT prireja v ponedeljek, 6. t. m., tradicionalni PUSTNI PONEDELJEK SPDT, ki bo v Dijaškem domu v Trstu s pričetkom ob 20.30. Na sporedu bo med drugim ANDRO MERKU SHOW, loterija, tekmovanje v plesu in še marsikaj zanimivega. Za jedajo in pijačo je poskrbljeno. Vabljeni!

COŠ S. Gruđen in SKD Vigred vabita na PREŠERNOVO PROSLAVO, ki bo v petek, 10. t. m., ob 19.30 v prostorih šempoljske osnovne šole. Nastopili bodo osnovnošolski otroci in OPZ Vigred. Za popestritev večera bo poskrbel čarodej Roman Černe.

SKD Vigred vabi vse otroke na veselo PUSTNO RAJANJE, ki bo v nedeljo, 5. t. m., ob 15. do 18. ure v društvenih prostorih.

KD Rovte - Kolonkovec, Ul. M. Sernio 27, priredi jutri, 4. t. m., ob 19. uri PUSTNO ZABAVO. Posebna večerja, glasba in veliko pustnega veselja. Za naročila klicati še danes na št. 827528 v opoldanskih ali večernih urah. Zaželeno so pustne šeme.

Klovni, princeze, kavbojki, indijanci, mucke, miške in vse mogoče maske so vabljene na OTROŠKO PUSTNO RAJANJE, ki bo v torek, 7. t. m., ob 15. do 18. ure v društvenih prostorih v Lonjerju.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 3. februarja 1989

JAGODA

Sonce vzide ob 7.24 in zatone ob 17.14 - Dolžina dneva 9.50 - Luna vzide ob 5.38 in zatone ob 13.33.

Jutri, SOBOTA, 4. februarja 1989

ŽALIMIR

PLIMOVANJE DANES: ob 1.34 najnižja -1 cm, ob 7.08 najvišja 37 cm, ob 14.17 najnižja -58 cm, ob 21.07 najvišja 31 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 11 stopinj, zračni tlak 1035,1 mb rahlo raste, veter 8 km na uro severovzhodnik, vlaga 57-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,4 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Luca Cojutti, Julia Dell'Adami de Tarczal, Marco Suffer, Laura Sasco, Lorenzo Polli, Luca Palcic.

UMRLI SO: 89-letna Francesca Tinta por. Tivani, 88-letna Maria Gori por. Gualdani, 60-letni Stefano Anselmo, 79-letna Anna Morich, 61-letni Umberto Ferrara, 87-letna Luigia Buzzi, 79-letna Carla Vidini vd. Mazzoleni, 73-letna Elda Viviani vd. Filippa, 65-letni Denis Cooper, 27-letni Bruno Bosich, 76-letni Silvio Milocco, 78-letni Armando Decaneva, 86-letna Stefania Melon, 77-letna Francesca Tomsich, 77-letni Egone Scolari, 68-letni Giovanni Paliaga, 85-letna Maria Bonetti, 63-letna Silvana Segulin.

DNEVNA IN NOČNA

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 30. januarja, do sobote, 4. februarja 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Ul. Zorutti 19, Largo Osoppo 1 (Greta), Lungomare Venezia 3 (MILJE) ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Ul. Zorutti 19, Largo Osoppo 1 (Greta), Trg Cavana 1, Trg Giotti 1, Lungomare Venezia 3 (MILJE) ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Giotti 1, Ul. Cavana 1, Lungomare Venezia 3 (MILJE) ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpriznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

izleti

KRUT prireja 18. februarja za člane in prijatelje, ljubitelje cvetja, izlet v Padovo na razstavo cvetja "FLORMART". Informacije in vpisovanje na sedežu krožka v ponedeljek, 6. februarja, ob 9. ure dalje.

PD Kolonkovec priredi v nedeljo, 19. t. m., izlet v Padovo na razstavo cvetja. Vpisovanja na tel. št. 812281.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1369,500	1357.—
Nemška marka	731,320	729.—
Francoski frank	214,720	213.—
Holandski florint	647,580	645,500
Belgijski frank	34,876	34,50
Funt sterling	2392,250	2370.—
Irski sterling	1951,200	1940.—
Danska krona	188,150	186.—
Grška drahma	8,804	8,300
Kanadski dolar	1149,500	1130.—

Mladinski krožek Prosek-Kontovel

priredi

v Kulturnem domu na Proseku

PUSTNI PLES

v nedeljo, 5. t. m., od 20.30 pozno v noč ter v ponedeljek, 6. t. m.

Vstop samo z vabili. Vabila lahko dvignete na vseh slovenskih višjih šolah ter v prostorih Kulturnega doma na Proseku v nedeljo, 5. t. m., ob 16. do 20. ure.

Danes, 3. t. m., zvečer bo v Križu razsajal

POJOČI PUST

Vabimo vse vaščane, da ga prisrčno pozdravijo in toplo spremijo.

šolske vesti

Didaktično ravnanje Sv. Ivan obvešča, da potekajo vpisi v 1. razred osnovne šole "O. Župančič" redno do 15. februarja.

Poverjeniki bralnih značk didaktičnih ravnanjstev in nižjih srednjih šol na Tržaškem so naprošeni, da do 8. februarja 1989 pisno sporočijo vrsto in število bralnih značk učiteljici Dragi Lupinc - šola F. Bevk na Opčinah. Poznejša naročila ne pridejo v poštev.

mali oglasi

OSMICO je odprl Živec v Koludrovci. LUPINC je v Praproto odprl osmico. Toči belo vino in teran.

OSMICO je odprl Ivan Ušaj v Nabrežini na št. 8.

A 112 ABARTH v dobrem stanju prodam. Tel. 0481/83497 ob uri kosila.

PROFESSIONAL SPORT v Trstu - Ul. Udine 45/9 - tel. 418315 nadaljuje z razprodajo športne opreme s popusti do 50%.

STANOVANJE v strogem centru Ljubljane, 101 kv. m, primerno tudi za poslovne prostore, prodam. Za informacije telefonirati na št. 003861/224635 popoldne.

PRODAM 2 para plesnih čevljev št. 41 in 43 ter hlače za ples. Tel. 228390.

PRODAM motor cagiva electra 125 (prevoženih 1.000 km), letnik '87, po ugodni ceni. Tel. 0481/87711.

PRODAM motor kawasaki GPX, letnik april '87, črne barve, prevoženih 15.000 km, v odličnem stanju. Telefonirati v večernih urah na št. 816270.

PRODAM seat fura, letnik 1984, v odličnem stanju, za 3.500.000 lir, možnost dogovora. Tel. 577531 in ne 577537 ob urah kosila.

ZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE na Padričah, skoraj 2.000 kv. m, z vodo in elektriko ob vhodu na parcelo, z dvema dovoznima vhodoma, na prodaj najboljšemu ponudniku. Pismene ponudbe pošljite na oglasni oddelek Primorskega dnevnika - Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst, pod šifro "Prt na Padričah".

KUPIM stanovanje pri Sv. Jakobu, srednje velikosti. Tel. 815701 ob uri obedov.

PROFESORICA nudi privatne lekcije angleščine, nemščine in italijanščine. Tel. 211178.

UNIVERZITETNA ŠTUDENTKA nudi lekcije iz angleščine in nemščine za nižje in višje srednje šole. Tel. 229234 od 13. do 15. ure.

SLOVENSKA GOSPODARSKA ORGANIZACIJA razpisuje natečaj za dve mesti uradnikov v administraciji. Potrebna diploma višje srednje šole, prošnje poslati najkasneje do 10. februarja na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika - Ul. Montecchi 6 - 34137 Trst, pod šifro "Uradnik".

IŠČEM vajenca za elektromehansko delavnico. Ponudbe pošljite na naslov: Elettrauto Rudi, Mihaelova ulica 117, Štandrež - Gorica, tel. 21915.

SLAŠČICARNA in prodajalna kruha na Krasu išče prodajalko, po možnosti s prakso. Tel. 213055 ali 213996.

3-ČLANSKA slovenska družina kupi staro hišo, potrebno popravil. Tel. 231984.

PISARNO v središču Opčin dajem v najem. Interesenti naj pišejo na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Pisarna".

HLAVATYJEVE akvarele po ugodni ceni za investicijo prodam. Tel. 413142 po 14. uri.

PRODAM novo, še pakirano kurilno peč za gorilno olje. Tel. 214275.

2. 2. 1989

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	10,565	10.—
Švicarski frank	859,100	856,50
Avstrijski šiling	103,863	103,300
Norveška krona	202,080	199.—
Švedska krona	215,420	212.—
Portugalski eskudo	8,870	8,400
Španska peseta	11,640	11,200
Avstralski dolar	1217,600	1150.—
Jugoslov. dinar	—	0,17
ECU	1524,250	—

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Miles Davis resno bolan

Videmski koncert odpade

Miles Davis je že drugič v razdobju nekaj mesecev odpovedal svojo turnejo po Italiji. Prvič se je to zgodilo novembra, ko se je po koncertu v Madridu nenadoma počutil slabo. Zdaj so mu kirurgi iz Los Angelesa odstranili z glasilk rakaste tvorbe, vendar so mu tudi razodeli, da je njegovo stanje zelo zaskrbljujoče. Legendarni trobentar iz Altona, ki bi moral 6. februarja skupaj z Alom Jarreaujem nastopiti v Rimu, na koncertu za Armenijo, se bo moral tej pobudi pač odpovedati. Naši ljubitelji jazza pa se bodo morali spet sprijazniti z dejstvom, da bo zaradi istih razlogov odpadel tudi Davisov koncert v Vidmu, ki je bil napovedan za ponedeljek, 20. februarja.

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

O lenih, nerodnih, nemirnih otrocih

»Vaš otrok je nemiren. Med poukom se sprehaja med klopmi, moti součence... In ta njegova pisava!«

Velikokrat se staršem zgodi, da gredo na roditeljski se-stanek, na govorilno uro zato, da bi izvedeli, kako je s hčerjo ali sinom. Pogovorili bi se radi s profesorjem, s peda-gogom torej, o morebitnih težavah in skupaj z njim zastavi-li moči tako, da bi na najugodnejši način skušali sproti reševati probleme v zvezi z dijakom, ki je hkrati njihov otrok.

In vendar odhajajo od teh roditeljskih sestankov, od teh govorilnih ur starši razočarani, demoralizirani in tihi. Zdi se jim včasih, ko tako odhajajo, kakor če bi bili očetje ali matere največjega butca, najbolj nepopravljive nerode, po-časneža, neposlušneža ali nemirneža, kateremu, za name-ček, ni nobene pomoči. O možnih rešitvah, poskusih, kako bi mu pomagali, niti besedice.

In če nas sicer vest in zdrava pamet priganjata, naj se zavarujemo pred očitki in priznamo, da ni po vseh šolah tako, moramo kljub temu ugotoviti, da kjer je tako, je že preveč.

Poskusimo si torej zamisliti šolo, ne da bi se pri tem vdajali zlem mislim o »naši šoli«, tako šolo, ki jo obiskujejo pretežno pubertetniki. Torej v starosti med desetim in štiri-najstjim letom. In skušajmo se živeti v vlogo očeta ali ma-tere, ki mu razrednik in vsi profesorji po vrsti povedo, da je z njegovim sinom - prav lahko bi bila v tej naši fantazijski sceni tudi hči - vse narobe. Da ne posluša, da ne dela, da v razredu zeha, da in da ... in da... Skratka: »Ne, tako ne gre! In sploh v tistem razredu lahko delaš le z dvema ali s tremi, vsi ostali so butci. Toliko da niso potrebni obiska posebne šole,« seveda, če bi pri nas bila. Le goli očitki, dejstva, kakor jih vidi ena stran. Zdi se ti, očetu ali materi otroka iz namišljenega razreda - saj se vendar kaj takega pri nas ne dogaja -, da je tvoj otrok, neroden ali ne, len ali marljiv, šepav, z govorno napako, z razvojnimi problemi, le številka

ob treh pridnih, s katerimi se »da delati« in ki torej nimajo problemov. Tisti pa, ki so težavni, s tistimi pa ...

Kaj naj bo torej s tistimi?

Nekateri so taki, ki do srednje šole niso imeli problemov in so težave nastale šele na nižji srednji šoli. Vse je možno, dokler je v razumsko sprejemljivih odstotkih. Nekateri so taki, ki jih bremenijočasne težave. Nekateri so taki, ki jih nerodnost, debelost, slabši vid, govorna napaka, premaj-hna samostojnost, družina (revna, nevrotična, telesno priza-deta, alkoholičarska ... in še), pogojuje in jih tako dela: nemirne, lene, nemotivirane, moteče, in še, in še ...

Včasih se nam, staršem, zdi, da to profesorje ne zanima - nekatere in ne na vseh šolah.

Sprašujemo se, če res težijo za tem, da bi se dijaku približali. Sprašujemo se, če si želijo pripomoči k temu, da bi dijak postal enakopraven član najprej družbe svojih vr-stnikov in nato še enakovreden član družbe. Vsiljuje se nam primerjava, da so taki in ti profesorji kakor matere, ki vozijo na primer svoje otroke v bazen, da bi se razgibali, da bi se jim širila pljuča, potem pa na robu tega bazena na-vdušeno kadijo. Ne le, da so pasivne, marveč še povzročajo škodo.

In če bomo ob takem fantazijskem razmišljanju ugotovi-li, da bi morda takim neuspešnim učencem pomagale do-datne lekcije, seveda ne bomo v zmoti, dokler odstotek takih dijakov ne bo presegal, denimo, številke 20. Nad tem odstotkom pa se bomo upravičeno začeli spogledovati »na-glas«. Kajti, kakor je neobhodno potreben finančni zakon, ki naj bi prečistil vrste trgovcev, obrtnikov in podobnih kategorij, da bodo ostali le najbolj sposobni za opravljanje svojega dela, skladno z zahtevami časa, tako bi se morali zamisliti nad zakonom, ki naj bi prečistil vrste pedagogov - ali morda le profesorjev, saj pedagogika, didaktika, metoda-ka za nekatere kategorije profesorjev niso obvezne. Tako, da bi skladno z zahtevami našega časa ustvarjalneje, pred-vsem pa vestneje pomagali graditi bodoče protagoniste naše družbe.

Ker starši pri svojem otroku težko opredelijo tisto, kar vzbuja njihovo pozornost, ne vedo povedati, pri ka-terih dejavnostih je najbolj neroden. Največkrat pa to nerodnost opazimo pri dejavnostih, ki bi morale sicer kazati na otrokovo samostojnost, kot so oblačenje, kosila in večerje, umivanje itd.

Nerodnega otroka označujemo starši z lenim. V resnici je to otrok, ki je vaje, da mu vse naredijo dru-gi. Ko sam dela, je prepočasn, na-

Neroden otrok

loge mu jemljejo preveč časa, zato jih raje ne dela, delu se izmika in si jemlje čas zase.

Neroden otrok je lahko tudi nemi-ren. V njem samem je velik gibalni nered. Ne pozna ovire in je ne pred-videva. Zato ne predvideva niti ne-varnosti in pade, se opraska, se po-lomi. Tudi ta je neroden otrok - kot če bi nesrečo klical nase. V šoli je

nemiren, se sprehaja, ima obupno pisavo.

Neroden otrok je lahko tudi predebel otrok, otrok z naočniki, z govorno napako. Težje se kaže us-pešnega; posmeh razreda in morda še učitelja povrhu pa ga tako priza-dene, da zasovraži predmet.

In po vsem tem med odraslimi najdemo osebe, ki jim otroška ne-rodnost ni izginila in jih zato okoli-ca označuje na svoj poseben način.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.15 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nan.: Mia sorella Sam
10.00 Variete: Ci vediamo alle dieci, vmes (ob 10.30) dnevnik
11.00 Nadaljevanke: Passioni
11.55 Vreme in dnevnik
12.00 Variete: Via Teulada 66
13.30 Dnevnik
14.00 Glas. oddaja: Discoring
15.00 Izobraževalna oddaja: Leteči zmaj
16.00 Risanke: Cartoon Clip
16.15 Mladinska oddaja: Big!
17.55 Danes v parlamentu in dnevnik
18.05 Kviz: Domani sposi
18.55 SP v smučanju: moški smuk (iz Vaila)
20.00 Dnevnik
20.30 Film: Il piccolo grande uomo (western, ZDA 1970, r. Arthur Penn, i. Dustin Hoffman, Faye Dunaway)
22.50 Dnevnik
23.00 Dokumentarni film: Ho parlato con le sirene - Gabriele D'Annunzio
24.00 Dnevnik in vreme
0.15 Rubrika: Knjiga, naša prijateljica
0.20 Informativna oddaja: Otok 90. let

RAI 2
7.00 Aktualno: Prva izdaja
8.30 Rubrika o zdravju in es-tetiki
9.00 Film: Quartieri alti (kom., lt. 1943, r. Mario Soldati)
10.20 Risanke in dnevnik
11.05 Tečaj nemščine
11.35 Nanizanka: Uno psico-logo per tutti
11.55 Variete: Mezzogiorno é
13.00 Dnevnik in Diogenes
14.00 Nad.: Quando si ama
14.45 Dnevnik - gospodarstvo
15.00 Kviz: Argento e oro
15.30 Športna oddaja: Oggi sport
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.05 Nanizanka: L'impareg-giabile giudice Franklin
17.30 Rubrika o zdravju
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nanizanka: Hunter
19.30 Horoskop, vreme, dnevn-ik in športne vesti
20.30 Kviz: Conto su di te
22.00 Dnevnik - večerne vesti
22.10 Posebnosti dnevnika
23.10 Dnevnik - zadnje vesti
23.35 International DOC Club
0.25 Film: Il mago di Lubli-no (dram., ZRN-Izrael 1978, r. Menhem Go-lan, i. Alan Arkin)

RAI 3
11.15 Nadaljevanke: Destinì
11.45 Aktualno: Destinì per voi
12.00 Informativna oddaja: Vabilo in gledališče
14.00 Deželne vesti
14.30 Inf. oddaja: Marija Tere-zija in reforme Milan-ske države
15.00 Informativna oddaja: Narodni park v Marem-ni
15.30 Inf. oddaja: Drobci
15.55 Tenis: Davisov pokal, Italija-Švedska
18.45 Športna rubrika: Derby (urednik Aldo Biscardi)
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti
20.00 Aktualnosti: Io confesso (vodi Enza Sampò)
20.30 Aktualno: Telefono giallo - Umor profesorja Montanarija (vodi Cor-rado Augias)
21.55 Dnevnik - večerne vesti
23.15 Rubrika: Filmske novosti
23.20 Dnevnik - zadnje vesti, nato jahanje (iz Pise)
23.40 Tenis: Davisov pokal, Italija-Švedska

RTV Ljubljana 1
8.20 Video strani
8.30 Počitniški spored: Mač-kon in njegov trop - Mravljinar, 9.05 Peris-kop - BiH, 10.15 Kam, kje, kako med počitni-cami, 10.20 Rastoče te-žave Jadrana Krta, 11.10 Safari v mestu - Zatočiš-če v parku
11.40 Risanke
11.45 Film: Klovn na Sever-nem tečaju (Romunija)
16.30 Dnevnik
16.45 Mozaik: Tednik (pon.)
17.45 Glasbena oddaja
18.10 Video strani
18.15 Spored za otroke in mlade: Dreček in trije Marsovčki (45. del), nato nadaljevanke Zlati dež (4. del)
19.05 Risanke, TV okno, Naše akcije
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Dokumentarna oddaja: Naš edini svet (4. del)
20.55 Nadaljevanke: Detekti-va iz Miamijs (5. del)
21.50 Dnevnik
22.05 Film: Nočne poteze (krim., ZDA 1975, r. Ar-thur Penn, i. Gene Hac-kman, Jennifer Warren)

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Rubrika: Mon-gol-fiera
14.10 EP v košarki (pon.)
16.00 Tenis: Davisov pokal, Italija-Švedska
16.30 SP v smučanju: v studiu
18.50 SP v smučanju: moški smuk (iz Vaila)
19.00 Odprta meja
Danes v Odprti meji:
TRST — Onesnaženje zraka
OPČINE — Zadnje priprave na Kraški pust
TRST — Ženske političnih strank o zakonu o splavu
TRST — Otroške urice v NSK
19.30 TVD Stičišče
20.30 SP v smučanju: v studiu
20.45 Tenis: Davisov pokal (pon.)
23.00 TV Novice
23.15 Sportime magazine
23.30 Sottocanestro

RTV Ljubljana 2
18.15 Narodnozabavna glasba
18.50 SP v smučanju: moški smuk (iz Vaila)
20.05 Iz koncertnih dvoran: Moskovski trio
21.45 Skupščinska kronika
22.05 En avtor, en film

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, koledarček; 7.40 Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Koroški portreti; 8.40 Za vsakogar nekaj: Glasbeni listi, Beležka, Misel dneva; 10.00 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Ženske in politika; 12.40 Zborovska glasba; 13.20 V našem prostoru: Glasba po željah, Od Milj do Devina; 14.00 De-želna kronika; 14.10 Otroški kotichek: Pravljični svet v barvah; 14.30 Zapis in glasba; 15.00 Roman: Moje pustolovščine (4. del); 15.13 Naši kraji in ljudje; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbeni listi; 19.00 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Ra-dijska šola; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glas-ba; 11.05 Za starejše občane; 12.10 Poje-mo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.30 Čestitke poslušalcev; 14.02 Gremo v kino; 14.40 Ra-dijski Merkurček; 15.15 Radio danes, ra-dio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Ansambel Jožeta Kampiča; 20.00 Oddaja o pomorščakih; 20.30 Slo-venecem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Lit. nokturmo in Nočni program.

RADIO KOPER

(slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Spominski datumi; 6.10 Vreme in promet; 6.30 Jutrnjak; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Mladi val Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Jugoton; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Zbo-rovska glasba; 18.30 Popevke po telefo-nu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Alma-nah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfo-nija zvezd in horoskop; 7.35 Glasba; 7.40 Dobro jutro, otroci; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Feeling v glasbi; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Najlepših 7; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Notranjepolitič-na oddaja; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Zunanjepolitični komentar; 13.00 Čestit-ke; 14.33 Pesem tedna; 15.00 Iz kulturne-ga sveta; 16.00 Puzzle; 16.33 Mi in vi; 17.00 Show business; 17.33 Lepe popev-ke; 18.00 Bubbling; 18.33 Prijatelj DJ; 19.00 Iz operet; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matine-ja; 12.00 Glasba; 17.45 Okno na Benečijo; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time; 21.00 Nočni val.

CANALE 5
8.30 Nanizanki: Una famiglia americana, 9.30 General Hospital
10.30 Kvizi: Cantando cantan-do, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito, 13.30 Cari geni-tori, 14.15 Gioco delle coppie
15.00 Aktualno: Agenzia ma-trimoniale
15.30 Nanizanki: La casa nella prateria - Una dolce compagna, 16.30 Web-ster - Ancora un tiro
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 C'est la vie, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto!, 19.00 Il gioco dei nove, 19.45 Tra moglie e mari-to (vodi Marco Colum-bro)
20.30 Variete: Carnevale sul ghiaccio (vodi Milly Carlucci)
22.30 Aktualnosti: Forum
23.15 Variete: Maurizio Co-stanzo show
0.35 Rubrika: Première
0.45 Nanizanki: Baretta - Tes-timone silenzioso, 1.45 Mannix - Licenza di uc-cidere

RETE 4
8.00 Nanizanki: Lou Grant, 8.50 Switch
9.45 Film: Capitan Fantasma (pust., lt. 1953, r. P. Zeg-lio, i. Frank Latimore)
11.30 Nanizanki: Petrocelli - Morte a suon di musica, 12.30 Agente Pepper - Doppia immagine
13.30 Nadaljevanke: Sentieri, 14.30 La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il do-mani, 17.00 Febbre d'a-more
18.00 Nanizanka: New York New York - La medium
19.00 Aktualnosti: Dentro la notizia
19.30 Nanizanka: Sulle strade della California - Il lupo
20.30 Film: New York, New York (dram., ZDA 1977, r. Martin Scorsese, i. Liza Minnelli, Robert De Niro)
23.10 Nanizanka: Spenser - Campagna per i senza-tetto
0.10 Film: Il mediatore (dram., ZDA 1973, r. Ro-bert Mulligan, i. Jason Miller, Linda Haynes)

ITALIA 1
7.00 Risanke
8.15 Nanizanke: Strega per amore, 8.45 Supervicky, 9.15 Ralph Supermaxie-roe, 10.00 Hardcastle and McCormick, 11.00 L'uo-mo da sei milioni di dol-lari, 12.00 Tarzan
13.00 Otroška oddaja
14.00 Nanizanki: Casa Keaton, 14.30 Baby sitter
14.55 Varieteja: Smile, 15.15 Megasalvishow
15.25 DeeJay Television
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanke: Tre nipoti e un maggiordomo, 18.30 Supercar, 19.30 Happy Days
20.00 Risanke: Milly
20.30 Film: Fuga da Alcatraz (dram., ZDA 1979, r. D. Si-egel, i. Clint Eastwood)
22.40 Kviz: Per la strada
23.10 Variete: Megasalvishow
23.25 Nogomet: Pokal Pelé, Brazilijska-Urugvaj (fina-le)
1.25 Rubrika: Première
1.35 Nanizanka: Samurai

ODEON

7.30 Nan.: Bill Cosby Show

8.00 Nad.: Agua viva, 9.00 Il segreto di Jolanda

10.00 Nanizanka: La fattoria dei giorni felici
10.30 Kviz: La spesa, vmes nan. Mary Hartman
12.00 Risanke
13.00 Otroški variete: Sugar
14.00 Nanizanka: Rituals
14.30 Nadaljevanke: Maria, 15.30 Amore proibito
16.30 Sugar... (2. del)
19.00 Rubrika: Fiori d'arancio
19.30 Nanizanki: La mamma è sempre la mamma, 20.00 Bollicine
20.30 Film: Ninja il cacciatore (krim., Filip. 1987, r. Wu Kou-Jen, i. A. Lou)
22.30 Športna rubrika
24.00 Nan.: Un salto nel buio, 0.30 T.H.E. Cat

TMC

11.00 Nanizanka: Ai confini dell'Arizona
12.00 Nadaljevanke: Doppio imbroglio
12.45 Ogledalo življenja
13.30 Dnevnik
14.00 Športne vesti
14.30 Glas. odd.: Clip Clip
15.00 Nan.: Sceriffo Lobo
16.00 Film: La ballata di Billie Blue (kom., ZDA 1972, r. Kent Osborne, i. Jason Kedger, Marty Allen)

17.40 Aktualno: TV donna
18.50 SP v smučanju: moški smuk (iz Vaila)
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: Uno straniero sulla mia terra (dram., ZDA 1987, r. Larry Elikann, i. Tommy Lee Jones)
22.20 Nanizanka: Il teatro di Ray Bradbury
22.50 Aktualno: TMC nocoj
23.05 Nogometne vesti

TELEFRIULI

13.30 Nan.: Lo sceriffo del Sud
14.30 Risanke
15.45 Glas. odd.: Music box
17.30 Nanizanka: Aeroporto Internazionale
18.00 Nad.: Dama de Rosa
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Kmetijska rubrika: Zele-na dežela
20.30 Nadaljevanke: Cristoforo Colombo
22.30 Inf. tednik: Tigi 7
23.30 Dnevnik, nato dražba
0.30 Il salotto di Franca
1.30 Inf. oddaja: News

TELE 4

(Se povezuje s sporedi Italia 1)

Lastne oddaje:

19.30 Dogodki in odmevi

Politiki in zdravniki o bodočnosti zdravstva na Goriškem

Dilema o eni ali dveh bolnišnicah

Kakšna bodočnost se obeta goriške-mu zdravstvu? Na to temo je tekla be-seda na sredini okrogli mizi, ki jo je na Pokrajini priredil študijski center Energie nuove krožka "Luigi Einau-di". Precejšnje število zdravnikov, zdravstvenih delavcev in goriških po-litikov se je zbralo na tem nadvse za-nimivem večeru, katerega pobudniki so želeli nekoliko razjasniti sedanji te-žak položaj goriškega zdravstva. Os-rednja točka je bila v spornem vpraša-nju o nujnosti zaprtja goriške ali tržiš-ke bolnišnice ter zidanju nove moder-ne bolnišnice, ki bi postala središče pokrajinskega zdravstva.

Razprave pri okrogli mizi so se ude-ležili med drugimi podpredsednik go-riške Krajeвне zdravstvene enote Er-minio Tuzzi, pokrajinski predstavnik združenja bolniških primarijev ANPO Michele Belmonte, pokrajinski tajnik združenja asistentov - bolniških po-močnikov ANAAO Raffaele Catapano in pokrajinska koordinatorka Sodišča za bolnike Doretta Pettinato. Okroglo mizo je vodil odvetnik Agostino Majo, ki je uvodoma obrazložil namen sreča-nja: z razpravo naj bi nudili čimširše-mu krogu ljudi kar se da trezno podo-bo goriškega "bolnega" zdravstva.

Kot prvi se spregovoril podpredsed-nik KZE Tuzzi, ki je opisal sedanji kaos v lokalnem zdravstvenem siste-mu. Še pred nekaj leti smo imeli v goriški pokrajini kar štiri bolnišnice (Gorica, Tržič, Gračež in Krmin), sedaj sta nam ostali le še dve, ki jima preti prezgodnja upokožitev. Vse to je sad, je dejal Tuzzi, slabe organiziranosti in nelogičnosti izbir političnih sil. Naj-bolj kričec primer take nelogičnosti je nedvomno pordenonska pokrajina, kjer deluje kar 7 KZE, najmanjša, ki posluje v Sacilu, je namenjena borim 28 tisoč prebivalcem. Upoštevajoč po-trebo po tehnološkem napredku in razpoložljivosti številnih modernih zdravstvenih aparatur, bi bila na Go-riškem najbolj primerna rešitev iz-gradnja nove bolnišnice, ki bi bila na-menjena celotni pokrajini. To pa le v teoriji, je menil Tuzzi, medtem ko bo po njegovem v praksi bolje zgraditi novo bolnišnico v Gorici in tržiško us-trezno dokončati. Podpredsednik KZE je namenil nekaj besed tudi lokaciji goriške bolnišnice, ki naj bi jo sezidali v neposredni bližini sedanjega objekta ali pa med Ločnikom in Villanovo pri Fari. Koliko denarja bi potrebovali za

izgradnjo nove bolnišnice v Gorici in razširitev tržiške? Izgradnja goriške bi stala kakih 80 milijard, tržiško pa bi razširili in posodobili s 53 milijardami.

Nato je spregovoril pokrajinski predstavnik državnega združenja bol-niških primarijev ANPO Michele Bel-monte, ki je podprl Tuzzijevo misel o nadaljnjem delovanju dveh bolnišnic. Belmonte je med drugim ostro obsodil ravnanje politikov, ki se pri odločanju o tako važnih posegih sploh ne zmeni-jo za morebitne pripombe zdravnikov, ki delajo v bolnici.

Pokrajinski tajnik državnega zdru-ženja asistentov - bolniških pomočni-kov ANAAO Raffaele Catapano je od-ločno zagovarjal tezo o izgradnji ene same moderne bolnišnice. Svojo trdi-tev je utemeljil z dejstvom, da bo čez nekaj let goriška KZE razpolagala z denarnimi sredstvi, ki bodo omogoča-la delovanje le poldruge bolnišnice. Catapano je nato polemično vprašal, komu bo namenjena tista polovica, Gorici ali Tržiču?

Po posegu pokrajinske koordinato-rke Sodišča za bolnike Dorette Pettina-to je nato bila razprava, v katero so posegli številni predstavniki goriške-ga zdravstva.

Odprejo jo danes v galeriji Spazzapan

V Gradišču razstava umetnikov treh dežel

Nenavadno bogato ponudbo zani-mivih likovnih in drugih razstav, ki so v tem času odprte na Goriškem (dizajner Kogoj in dragocene skrinje na gradu, zagrebški umetniki v avdi-toriju, Černigojev konstruktivizem v galeriji Exit) bo v prihodnjih tednih obogatilo še odprte razstave "Trans-llimina" — mlada umetnost v Furla-niji-Julijski krajini, Koroški in Slove-niji. Razstavo bodo odprli nocoj ob 18.30 v deželni galeriji za sodobno umetnost Spazzapan v Gradišču.

Na razstavi bodo prikazali likovna dela 24 umetnikov iz treh sosednih dežel. Iz vsake so izbrali osem umet-nikov, ki bodo na razstavi predstavili po tri likovna dela. Izbor so opravili upoštevajoč dvoje vodil: predvsem nudenje možnosti za spoznavanje umetnikov, ki so se že uveljavili na vsedravnih ali mednarodni ravni, ob njih pa predstavitev mlajših umetni-kov, ki še nimajo za sabo tolikih us-pehov, so pa v sozvočju z likovnimi izkušnjami zadnjih let. S temi izbira-mi so pobudniki želeli preveriti nove umetniške usmeritve, ki se uveljavlja-jo v treh obmejnih deželah.

Prav za medsebojno spoznavanje v skupnem srednjeevropskem prostoru treh dežel, bo razstava po približno dvomesečnem trajanju v Gradišču ro-mala v Moderno galerijo v Ljubljano, kjer bo na ogled aprila in maja, nato pa še v Celovce, kjer jo bodo prikaza-li do konca meseca junija.

Izbor umetnikov so opravili trije li-kovni izvedenci: tržiška kritičarka Maria Campitelli za našo deželo, rav-natelj ljubljanske Moderne galerije Jure Mikuž za Slovenijo in ravnatelj celovške Landesgalerie Arnulf Roh-smann za Koroško. Vsi trije so tudi prispevali kritiško-zgodovinske eseje, ki so objavljeni v katalogu razstave, in bodo v petek spregovorili ob odpr-tju razstave v palači Torriani v Gra-dišču, kjer ima sedež galerija Spazza-pan.

Razstava bo v Gradišču na ogled do 2. aprila vsak dan (razen ponedelj-ka) od 10.30 do 12.30 in od 15.30 do 18.30.

Okrogla miza o Černigoju

Drevi se bo zaključila razstava, ki jo je galerija Exit posvetila Avgustu Černigoju s predstavitevijo nekaterih konstruktivističnih likovnih del iz njegovega opusa.

Danes ob 16. uri bo v Attemsovi pa-lači okrogla miza o Černigoju in ži-vahni umetniški dejavnosti na Goriš-kem v dvajsetih letih. Pri okrogli mizi bodo spregovorili bivši ravnatelj id-rijskih muzejev Jurij Bavdač, ravnat-elj arhitekturnega muzeja v Ljubljani Peter Krečič, ravnateljica goriških po-krajinskih muzejev Maria Masau Dan in ravnatelj tržiškega muzeja Revol-tella Giulio Montenero.

Skušali bodo rekonstruirati bogato umetniško pot tržiškega umetnika s posebnim poudarkom na njegovo konstruktivistično obdobje. Istočasno pa bodo skušali tudi poglobiti po-membnost umetniških gibanj v našem prostoru, ki je še zlasti v začetku sto-letja bil pomembno križpotje likovnih in kulturnih tokov.

Nocoj v Kulturnem domu Stereo film »Koyannisqatsi«

V Kulturnem domu bo nocoj prva priložnost za gledanje ali bolje poslušanje filma, ki je bil posnet s tehniko dolby stereo. Kinoatelj je ob rednem sporedu Gorica kinema, ki se odvija ob četrkih, pripravil za mesec febru-ar še spored stereo filmov ob petkih. Zanimivo novost je omogočila naba-va novega stereo ozvočenja za film-ske predstave v Kulturnem domu.

Prvega od teh filmov bodo predva-jali nocoj ob 20.45. Gre za svojevrsten film s prav tako nenavadnim naslo-vom v indijanskem jeziku "Koyannis-qatsi" režiserja Godfreya Reggia. Film odlikujejo sugestivne slike in odlična glasba Philipa Glassa.

kino

Gorica

KULTURNI DOM 20.45 »Koyannisqatsi«. Režija Godfrey Reggio.

CORSO 18.00-22.00 »L'orso«.

VERDI 16.00 »Don Bosco«. 17.30-22.00 »Willow«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Le infermiere dell'amore«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 20.30 Gledališka predsta-va.

EXCELSIOR 18.00-22.00 »Chi ha incas-trato Roger Rabbit?«.

Nova Gorica

SOČA 18.00-20.00 »Johann Strauss - kralj brez krone«. Filmsko gledališče: 18.15-20.15 »Primer Harms«.

ŠEMPETER 20.00 »Policijska zaseda«, 22.00 »Vroče noči Josephine Muchen-baher«.

DESKLE 19.30 »Dekle iz kitajske četrti«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Al Moro - Ul. Carducci 38 - tel. 530268.

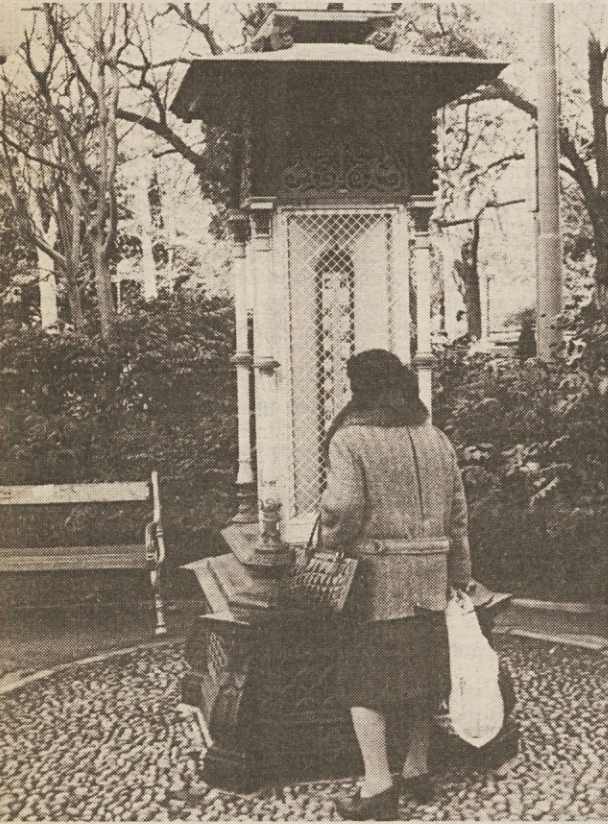
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Centrale - Trg republike 26 - tel. 410341.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Ines Ottolina iz splošne bolnišnice v cerkev pri Sv. Justu in na glavno pokopališče, ob 11. uri Piet-ro Mario Novelli iz splošne bolnišnice v cerkev na Svetogorski ulici in na glavno pokopališče, ob 12.30 Giovanni Figar iz splošne bolnišnice v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče.

Še zima ali že pomlad?

Če prej kane od žleba, kakor od sveče, bo kmalu odjuga in vreme na pomlad bo ugodno. Tako so ugotavljali nekdaj. Vendar to staro ljudsko modrost letošnjo zimo, prav zares ni mogoče upoštevati. Padavin ni že nekaj mesecev, tempe-rature zadnjih dni pa niso prav nič februarске, saj se zdi, da smo pravzaprav že konec marca. Včeraj okrog polдне je bila temperatura zraka v Gorici okrog trinajst stopinj, na soncu izpostavljenih krajih pa je presegla celo dvajset stop-inj, kar je za ta letni čas zares neobičajno.

Ob takem vremenu je bila utica, kjer je nastavljen velik toplomer, v ljudskem vrtu na Verdijevem korzu, kajpak predmet nenavadnega zanimanja občanov. (foto Čubej)

Kraški del vodovodnega omrežja priključen na zajetje pri Fari

Občani Sovodenj, Doberdoba in de-loma zagrajske občine dobivajo od srede vodo iz zajetja v Fari. Suša, za-radi katere je dobesedno presahnil vodnjak pri Petovljah, je pospešila po-seg, o katerem je govor sicer že nekaj mesecev. Ker je vode v zajetju pri Pe-tovljah zmanjkalo, so bili pri Konzor-ciju Cafo prisiljeni kraški del omrežja povezati z novim zajetjem na desni strani Soče. Rešeno je bilo tako vprašanje kakovosti - zdaj tudi zadostne oskrbe - pitne vode za nad tri tisoč oseb v treh občinah.

V prihodnje pa bo treba poskrbeti še za posodobitev omrežja, predvsem z ojačitvijo glavnih vodov. O nujnosti takšnega posega priča tudi včerajšnja

prekinitev dobave vode na območju Doberdoba. Krajanj so bili brez vode nekaj ur. Glavni razlog pa je menda, kakor pravijo na občini, v ozkem grlu, ki nastaja na glavnem vodu med Po-ljanami in Doberdobom. Poraba vode je večja od količine, ki po omenjenih ceveh stalno priteka.

Dolgotrajna suša, ki je presahnila vodnjak pri Petovljah je vplivala sicer tudi na znižanje gladine v novem za-jetju, vendar položaj zaenkrat ne vz-buja razlogov za zaskrbljenost, saj je, kot kaže, v zemlji dovolj vode.

Na hujše težave bo treba računati poleti in jeseni, če v kratkem ne bo izdatnejših padavin.

Občinski svet v Števerjanu

Prošnje na Deželo: na prvem mestu vodovod in cesta Števerjan-Krmin

Ponedeljkovo sejo občinskega sveta v Štever-janu bi lahko poimenovali za programsko sejo. Skoraj v celoti je bila namreč namenjena obrav-navi dokumentacije in prošnji na Deželo, za po-sege, ki jih namerava Občina uresničiti v teko-čem in prihodnjih letih, seveda v kolikor bo us-pela oskrbeti ustrezno finančno kritje, bodisi v obliki prispevka na račun obresti, bodisi v obliki enkratnega nakazila.

Najbolj zajetni (po vrednosti) sta prošnji za dokočno ureditev ceste Števerjan-Krmin (365 mi-lijonov lir) in za dokončanje izgradnje vodovoda (300 milijonov lir). Na ponedeljkovi seji je bilo izglasovano tudi pooblastilo županu, da predloži na Deželo in na Gorsko skupnost prošnjo za pri-spevek za začetek gradnje greznicega omrežja (240 milijonov lir).

Potrebe po nakupu nove opreme in za izred-no vzdrževanje se kažejo tudi na raznih drugih področjih, je pojasnil župan Ivan Primožič, ki je predložil v odobritev še nekaj prošnji na Deželo: za nakup novega šolskega avtobusa (60 milijonov lir), za nakup opreme za občinsko knjižnico (6 milijonov lir), za izdelavo študije o ledinskih imenih na območju občine, za izredno popravilo stavbe, kjer je nameščen otroški vrtec, za prilagoditev električne napeljave v javnih stavbah novim zakonskim normam glede varnosti. Samo za ta poseg, ki ga bo občina začela izvajati po-stopoma, je predviden strošek več kakor dvesto milijonov lir. Polovico tega zneska naj bi šlo, na podlagi okvirnega proračuna, za prilagoditev električne napeljavi v osnovni šoli.

Občinski svet je na ponedeljkovi seji nadalje vzel v pretres pravilnik o poslovanju občinske službe za oskrbo in pomoč na domu ter sprejel kriterije, ki bodo veljali za plačevanje partici-pacije občanov, ki bodo to službo koristili. Višina participacije bo odvisna od višine osebnih do-hodkov oskrbovanca, oziroma njegove družine. Predvidene so štiri tarife, tako kakor je to ureje-no že v sosednji goriški občini.

Kljub temu da so imeli svetovalci pred seboj precej obsežen dnevni red, se je seja končala v razmeroma kratkem času.

Uvodoma se je župan spomnil pred kratkim umrlega uglednega krajana, župnika Marjana Komjanca in napovedal, da se bo delegacija Ob-čine udeležila pogreba. "Bil je človek odprt dia-logu z vsemi, bil je človek, ki si je tudi na ver-skem področju in v okviru cerkvene ureditve prizadeval za enakopravnost slovenščine", je v svojem kratkem posegu dejal župan. Pokojnikov spomin so nato svetovalci počastili s trenutkom zbranosti.

La Boheme v avditoriju

Drevi ob 20.30 bodo v prostorih deželnega avditorija v Ul. Roma v okviru ciklusa večernih koncertov, ki ga prireja goriško kulturno društvo Rodolfo Lipizer, na sporedu arije iz opere La Bo-heme. Tokrat bodo torej prišli na svoj račun lju-bitelji lirike, saj bodo lahko prisluhnili odlom-kom iz znane Puccinijeve opere.

Kar šest priznanih opernih pevcev bo stopilo na goriški oder. Odlomke iz La Boheme bodo podali sopranistki Silvana Modesto Franco in Daniela Benori, baritonista Roberto Bruna in An-tonio Juvarra, tenorist Roberto Maurutto in ba-sist Antonio Marani. Pevce bo spremljala prizna-na pianistka Enza Ferrari. Predprodaja vstopnic za drevišnji koncert je v turistični agenciji IOT v Ul. Oberdan 16.

■ **Še en primer samotne smrti.** Včeraj so goriški gasilci morali vdreti v pritično sobo centra za osta-rele v Ul. Faidutti 38, kjer so na tleh našli truplo 82-letne Pie Albine De Zuccato. Priletna ženska, ki je živila sama, je umrla naravne smrti. Dežurni zdravnik je med drugim tudi ugotovil, da je smrt nastopila po vsej verjetnosti že v torek.

Včeraj dopoldne pri Romansu

Smrtna nezgoda uslužbenca državnega podjetja za ceste

Na delovnem mestu se je včeraj okrog 9. ure smrtno ponesrečil 47-letni uslužbenec državnega podjetja za ceste Francesco Zanuttini iz kraja Meret-to di Tomba.

Nezgoda se je pripetila na državni cesti št. 252 v neposredni bližini Ro-mansa. Zanuttinija je v glavo zadela debela veja drevesa, ki so ga podirali. Menda je ponesrečenec z vrvo skušal usmeriti padec odžaganega drevesa, ki se je nepričakovano zrušilo in pod seboj pokopalo ponesrečenca. Zanutti-ni je bil na mestu mrtev, saj mu je debela veja razbila glavo.

Pozor pred goljufom

Goljufom je težko stopiti na prste. Priznati je treba, da jim domiselnosti ne manjka. Po drugi strani pa se še zmeraj najdejo ljudje, ki goljufom na-sedejo. Če ne bi bilo tako, bi pač ta dejavnost ne mogla uspevati.

V sredo je na vrata stanovanja v Ulici Rafut 2 pozvonil mlajši moški, lepo oblečen in začudeni stanovalki, ki mu je odprla začel ponujati poseb-no napravo za ugotavljanje prisotnosti plina. Tokrat je šlo najbrž samo za spodleteli poskus goljufije. Moški je namreč skušal na vsak način stopiti v stanovanje in je odnehal ter nato zbe-

Knjiga je izšla pri Prešernovi družbi

Humoreske Toneta Partljiča

Tone Partljič: Kulturne humoreske, prosim. - Ljubljana: Prešernova družba, 1988. - (Zbirka Vrba)

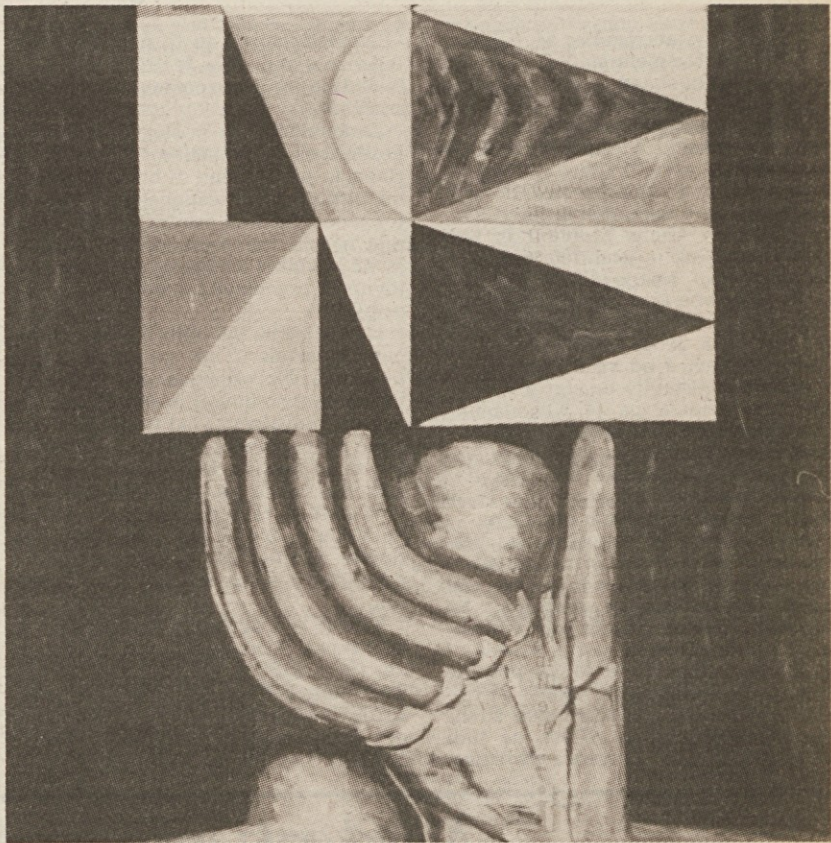
Pisatelj in dramatik Tone Partljič najpogosteje vsakdanje življenjske pojave prikazuje predvsem z njihove smešne plati, kot bi hotel zabavati in nam s tem zabavanjem, ki zna biti tudi pikro, v naših težavnih časih vlti še nekaj dobre volje in optimizma. Že ko je pred leti napisal jugoslovansko uspešnico, Moj ata socialistični kulak, ki je doživela tudi filmsko uprizoritev, je postalo jasno, da smo za F. Milčinskim dobili pisatelja, ki bo znal opisati poseben način doživljanja, razmerje do sveta, distanciran, dobrohoten, umiren in moder pogled na nezadostnost življenja, kar nam lahko pomaga, da bolj jasno vidimo (zaznavamo) njegova protislovja in pri tem ohranimo ravnotežje (razsodnost) duha.

Pri razgledovanju okrog sebe avtor nikoli ni površen, ne išče samo humorističnih detajlov in odnosov, temveč zajema življenje v vseh razsežnostih. Ugotavlja, da Slovenci veliko govorimo o humorju in smehu, ker je pač človek navajen največ govoriti o tistem, česar nima. Zato tudi ni čudno, da naši ljudje v časopisih najprej preberejo horoskop (kar je v teh časih povsem razumljivo), takoj nato pa anekdote, vice, humoreske, epigrame. Partljičeva zbirka humoresk predstavlja komične komentarje k dogodkom šest, sedem let nazaj; komaj se jih še kdaj spomnimo, vendar nas še vedno spodbujajo k spontanemu hahljanju. Čeprav so bile te humoreske sprva objavljene v dnevnem časopisu, na prvi pogled minljive v svoji dražljivosti, šele v tej zbirki opažamo, da zna ta naš že znameniti humorist aktualizirati skoraj nevidno in vendar s pravim nagonom vzdigniti nad dnevne minljivosti — v svet trajnih oziroma kar večnih človeških slabosti, ki so nepresušen vir humoristovih tirad. Njegov subtilno zbadljivi humor ne prizanaša nikomur. Tako denimo v humoreski Pisatelj politik, pravi, da se Slovenci radi navdušujemo nad živimi politiki in — mrtvimi pisatelji.

Dasiravno ne očita pisateljem, ki so postali politiki, pa hkrati cinično ugotavlja, da imamo zato največkrat lirično, satirično, komično, poetično, literarno politiko. Večkrat pa tudi politike zapelje, da pišejo literaturo, ki pa je ponavadi sorazmerno enakovredna njihovi dnevni politiki. Kljub temu tudi politiki neredko pišejo memoare, romane ali celo pesniške zbirke brez prave literarne vrednosti. Partljič v svojih humoreskah brez pardona ošvrkne veliko sodobnih slovenskih imen, toda brez žaljivosti nam plastično prikazuje vse, kar je blizu ali okoli nas, kar nam je nekam znano, saj živimo sredi tega in se vznemirjamo zaradi tega. Pisatelj pa nas dejansko le opozarja, nam kaže naše že ničkolikokrat prebavljeno in skorajda neveličano životarjenje, ko ne vemo več natančno ali nas bolj pestijo splošne ali iz njih nastajajoče osebne stiske pred katerimi nihče ni imun, najsi bo to predsednik, direktor, pisatelj, politik, delavec, učitelj, miličnik, moški in ženske, skratka vsi po vrsti. Partljičeva proza v svojih vsebinah in po svojih namenih koraka vstřic z njegovimi dramskimi prikazi. Po mnenju Jožeta Šifrerja zlasti v tem, da je sodobno stvarna, da predstavlja nekatere tipične poteze našega ihtavega življenja, ki nas včasih že samo kot takšno tira na rob smešnosti, življenja, ki je napolnjeno z neko neurejeno zmedo, s površnim hlastanjem po večji poklicni in družbeni veljavi, z zrahljanimi medsebojnimi odnosi in z že kar bolešno erotomanijo. Predvsem pa je Partljič mojster aktualiziranja dogodkov iz naše polpreteklosti (Moj ata socialistični kulak, Hotel sem prijeti sonce), prav tako pa tudi naše sodobnosti, ki jo zelo posrečeno opisuje (komentira) v pričujoči zbirki humoresk. V vseh teh delih se smešno meša z neprijetnimi, včasih tudi z grenko-bo, vendar so vsa pisana v lahkotnem tonu, iz katerega veje komaj zaznavna pisateljeva otožnost, ki je hkrati nostalgija in prepričanje, da se ta nesrečno-srečna leta ne morejo več ponoviti.

SLAVKO GABERC

Črni princ

Pred dnevi je bila v Beneški hiši v Miljah odprta razstava del treh hrvaških umetnikov, na kateri je bil razstavljen tudi Črni princ Zlatana Vrkljana, ki ga vidimo na sliki

V tržaškem gledališču Verdi

Binom Rota-Landi v baletni uspešnici

Čarovnija Nina Rote (La magia di Nino Rota) — pod tem skupnim naslovom sta v tržaškem Verdiju po raznih zapletih le dočakala odrsko izvedbo baleta Cesta (La strada) in Osem in pol (Otto e 1/2) na glasbo Nina Rote in v koreografski postavitvi Gina Landija. Navdih zanju je Landi dobil v znanih Fellinijevih istoimenskih filmih, za katera je glasbo napisal Nino Rota, pred desetimi leti umrli italijanski skladatelj znan in uveljavljen predvsem kot avtor scenske in zlasti filmske glasbe pa tudi mnogih spevnih melodij. Medtem ko datira prva baletna postavitev Ceste še izpred dvajsetih let v koreografiji Maria Pistoniya in je bila v Trstu tokrat prvič izvedena seveda v drugačni koreografiji, pa je balet Osem in pol absolutna novost. Priredbo in orkestracijo zanj je oskrbel Gianni Ferrio z odlomki oziroma nekakšnim kolažem glasbenih motivov iz Rotine filmske kolone.

V obeh primerih ne gre za balet klasičnega tipa, čeprav so mnogi plesni elementi v njiju klasičnega izvora. Prej imata, zlasti Osem in pol, vse značilnosti modernega baletnega musicala, v čemer je prav Gino Landi velik mojster, kar je v Trstu že dokazal s koreografijami za festivalske operete. Spet pa bi bilo napačno, če bi njegovi koreografiji za Cesto in Osem in pol ocenjevali skozi operetne izkušnje in ju s tem hoteli uvrstiti v nekakšno lažjo ali lahkotnejšo zvrst. Oba baleta sta namreč z veliko koreografsko inventivnostjo in virtuoznostjo uglasena na glasbeno tkivo Nina Rote, katerega značilnost je v prevzemanju modernih glasbenih tokov v prvih desetletjih našega stoletja, katerih najpomembnejši glasbeniki so bili Stravinski, Prokofjev in Bartok. Resnici na ljubo pa Nino Rota ni ostal na ravni kakšnega epigonstva. Človek, ki je izšel iz italijanskega glasbenega melosa in ki je od vzornika Pizzettija prejel ljubezen do lirike in dramatičnosti, od Caselle pa moderni ritem in kolorit, je ustvaril, ne da bi se kakor koli vključil v tokove glasbene avantgarde, svoj lastni glasbeni izraz med tradicijo in modernostjo, zanj pa našel najustreznejšo obliko realizacije prav v scenski in poudarjeno v filmski glasbi, pri čemer se je ujel v idealno sozvočje s Fellinijevim filmskim jezikom. Glasba Nina Rote, ki daje sicer vtis nekakšne lahкотnosti, ima prav zato odliko resne glasbe, ker sledi vsebinski pripovedi, pa naj bo ta po svoje romantično žalostna, kot je v bistvu žalostno romantična zgodba potujočih cirkuških likov Gelsomine in Zapanoja in cirkuškega ambienta sploh v Cesti ali pa dramaturško komplicirana eksistencialno izpovedna filmska freska Osem in pol, v kateri je Nino Rota sprostil vso muzikalično melodično in moderno ritmično avtentičnost.

V izrazito pripovednem baletnem izrazu je Gino Landi poustvaril koreografsko izjemno prepričljivo filmsko zgodbo, v kateri sta protagonistata Gelsomina in njen partner Zapano dobila, in to velja še posebej za Gelsomino, odlična plesalca v nežni Tanji Piattelli in nekoliko robustnem Tucciu Riganoju, z akrobatsko spretnim Davi-

dom Buonantonyjem v vlogi Norega (Il Matto) in ostalimi v vlogah akrobatov. Landijeve koreografske domislice so prihajale razen v plesalcih do učinkovitega izraza tudi po zaslugi slikovite scene in kostumov Williama Orlandija in igri svetlobnih snopov. In če se je Gino Landi v Cesti predstavil kot domiselni avtor koreografskega posređovalca romantično dramatičnega vzdušja, je po drugi strani v baletu Osem in pol razgrnil ves razpon svoje fantazije v nizanju parodijsko-grotesknh prizorov, skozi katere se skozi življenjske odseve Guida otroka in Guida odraslega nakazuje eksistencialna kriza v avtorjevem filmskem iskanju samega sebe in izpraševanju svoje poti. V moderno stilno in ritmično zasnovanih glasbenih okvirih se vrstijo koreografsko izredno domiselni in plesno na dostojni profesionalni ravni izvedeni prizori množice v termalnih toplicah, plesi parov, rimljanskih žensk, damskega orkestra, varietajskih plesalcev, groteskni prizori z igrami in molitvami duhovnikov, semeniščnikov in nun, nastop filmske smenalne ekipe itd. Skoraj nemogoče je naštetih vseh naštopajočih, ki so kolektivno poustvarjali to ritmično in fantastično baletno fresko, tudi z uvodnim in zaključnim sodelovanjem zbora gledališča Verdi.

Glasbeno vodstvo je bilo v rokah "hišnega" dirigenta Guerrina Gruberja. Čeprav je orkester v očitni želji, da bi čim intenzivneje interpretiral partituro Nino Rote, muziciral predvsem pri Osem in pol na trenutke s pretirano grobstvjo, je po drugi strani dosegal dovolj lepe melodične in ritmične učinke.

Vključitev Čarovnije Nina Rote v repertoar letošnje sezone zasluži vse priznanje, prav tako priznanje pa zaslužijo vsi realizatorji obeh baletov s koreografom Ginom Landijem na čelu, ki je na premieri bil tudi deležen, obenem s plesalci, največjih priznanj prijetno presenečenega občinstva.

j. k.

V Trstu razstava del Giambattista Tiepola

V mestnem muzeju Sartorio v Trstu je odprta razstava del slikarja Giambattista Tiepola. Na sliki: Figura s hrbtni strani

Diego Polli v galeriji Cartesius

Ko me je avtor knjige Gli artisti triestini contemporanei naprosil za sodelovanje s spisom, kaj so Slovenci prispevali pri obogatitvi tržaške likovnosti, mu nisem mogel ustreči, ker se ni strinjal, da bi omenjal tudi starejše iz mešanih zakonov (naj omenim le Piera Lucana in Orlanda Franca). Med mlajšimi pa jih je veliko. Zadnja leta se je med temi pojavil Diego Polli, sin Hrpeljčanke, ki zelo mnogo obeta, kakor to sedaj prikazuje njegova razstava v galeriji Cartesius polni oljnatih slik in risb. Javno nastopa Polli šele od 1983. leta; začel je z jedknicami po izučanju v grafični šoli Sbisajeve. Poznejši obisk Firenc v delavnici znamenitega mojstra figurativnosti in zlasti evropsko znanega portretista Pietra Annigonia pa ga je usmeril v sliko ustvarjalnost, s katero sedaj vnaša v toliko raznolikost svobodnega ustvarjanja novo prerojevanje trajnejših vrednot. Na razstavi izstopa predvsem v podajanju človeških obrazov. V olju je odličen portretist. Višjo umetniško dojemanje pa vnaša v manjše risbe v rjavi kredi, ki bi lahko bile delo njegovega učitelja Pietra Annigonia.

Z globokim obsenčevanjem nam je podal dolgo vrsto obrazov, mladih in starih, obojega spola, ki po njih resničnosti presenečajo verjetno tudi psihologa. Ni pa Polli enostransko usmerjen le v človeka. Je tudi svojstven pokrajinar. Velika olja morskih in kraških rezgledov pa ne podajajo tiste standardne lepote običajnih pokrajinarjev. Naslikane so ob posebnih nastrojenjih dnevne svetlobe in časa, zlasti v učinkih igre raznobarvno osvetljenih oblakov. Pri tem mu pa soigra risarskih momentov ni nič manj važna kot barva. Po ogledu razstave smo mneneja, da nam je ravno tak slikar manjkal v mlajšem rodu tržaških likovnikov.

MILKO BAMBIČ

radijski odmevi - radijski odmevi - radijski odmevi

Srečanje z gledališkim igralcem Alešem Valičem

Poglobljena srečanja z gledališkimi igralci so na radijskih valovih pomenljiva in tudi nazorna. To je pokazal pogovor Nataše Sosič z Alešem Valičem, ki je bil na pričetku svoje poti nekaj časa član Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, sedaj pa je že deveto leto v ljubljanski Drami. Če pustimo ob strani izvajalčeva izhodišča in namene, ki so seveda zanimivi le pogojno, zakaj v umetnosti velja tisto, kar napraviš, ne pa tisto, kar si hotel ali želel napraviti — potem so dejstva, izbrani izvajani odlomki, pač neposredno pričevanje in dokaz, kaj je predstavljeni igralec želel in znal povedati. In Aleš Valič je bil v svojem »privatnem« prikazovanju umetniškega delovanja pristno skromen, nemara pa je bilo vendarle mogoče razkriti nekaj osnovnih smernic: v prvi vrsti večkrat omenja izpoved kot smisel igralčevega delovanja, seveda izpoved na globlji ravni; zatem ostro loči komercialne projekte od resnično umetniških in s tem »pravih«; absolutno se slednjič zavzema za smisel in nujno t. i. alternativnih gledališč in skupin, kjer

se lahko igralec ob siceršnjem delu še nadalje razvija.

S svojimi odlomki pa je Aleš Valič učinkovito predstavil svoje igralstvo in ne nazadnje tudi osebo, umetniško filozofijo, ki je gotovo bistvena: brez odzivnih, senzibilnih doživljanj in stališč je umetniškovo delo brez vsakršnega pomena, kar bi slednjič veljalo za vse poklice, čeprav se tega ne zavedamo. Tipično in istočasno enkratno pri tem mladem igralcu je vzpostavljanje velike miselne napetosti, nekakšne človeške resničnosti, ki pa se potem sproža v podrobnosti, plastiko besed, nekam vročičnega ritma in rahle zadihanosti. Igralec izkoristi vsakršno besedo, jo spremeni v miselni, čustveni in zvočni naboj ter jo variira na najrazličnejše načine. V odlomkih iz Wedekindovega Pomladnega prebujanja, Krsta pri Savici in Zlatih čevljičkov Dominika Smoleta, Geneta, Jančarja, Bulgakova, Achternbuscha, je Aleš Valič pokazal tudi izrazito stopnjevanje igralske izraze, izhajajoče iz omenjene človeške strukture oziroma umetniškega razumevanja: v vseh likih prodira v

njihovo globino, miselna zbranost se dvigne do nevarne temperature, vzhičenost premaknjenih situacij je že skoraj nevrotična, seveda pa igralsko avtoritativno vodena. Povzemajoč analizo Smoletovega Črtomira mu gre za avtentičnost, avtentičnost bivanja in smisla, v nasprotju z nekakšno splošnostjo, ki je sicer v rabi v svetu in ki ne vodi v individualizacijo in samouresničitev. Z eno besedo: Valič odklanja vsakršno površno komedijantsko zabavnost in poigravanje s površino človeka in razumevanja življenja, mnogokrat naravnost sarkastično komentira svoj lik in s tem seveda svet v celoti. Kot pri resnično kvalitetnem gledališčniku ima poslušalec oziroma gledalec v gledališču vtis, da se ne naslanja na vlogo kot na dano rešitev, pač pa vsako vlogo približa sebi, da bi pač lahko izpovedoval, osvetljeval: razkrival samega sebe in s tem seveda vse nas. V tem je očitno smisel umetnosti, naše številčne vkleknjenosti v navidezne smisle so po vsej verjetnosti neskončne.

JANEZ POVŠE

Mateja Svet odlična četrta v kombinaciji na svetovnem prvenstvu v alpskih disciplinah

Zlato McKinneyevi, danes moški smuk

VAIL — Američanka McKinney, tretja na včerajšnjem smuku in druga na nedeljskem slalomu, si je priborila prvo zlato odličje na 29. svetovnem prvenstvu v alpskih disciplinah, in sicer v kombinaciji. McKinneyeva, ki je tako kronala svojo kariero, potem ko je bila na svetovnih prvenstvih dvakrat bronasta v kombinaciji (pred dve-ma letoma v Crans Montani in leta 1985 v Bormiu), je prehitela Švicarko Schneiderjevo, zmagovalko v slalomu, ki je bila včeraj šele enajsta. Tudi tretja kolajna, bronasta, je odšla v Švico, nosila pa jo bo Oertlijeva, edina prava smukačica od vseh tistih, ki so se včeraj predstavile na startu. Teh je bilo 22, zmaga pa je Kanadčanka Kerrinova, ki je za samih 29 stotink sekunde prehitela prav Oertlijevo. Veliko razočaranje pa so doživele Avstrijke, zlasti s Kronbergerjevo, ki je veljala za eno od glavnih favoritinj. Poglavlje zase je Jugoslovanka Mateja Svet. Pristala je sicer na nevhvalnem četrtem mestu, a to je največji uspeh jugoslovanskega smučanja v tej disciplini. Svetova, ki je bila v slalomu tretja in včeraj trinajsta, seveda ni sodila med tiste, ki bi lahko posegle po medaljah, saj letos smuka še ni trenirala. »S svojim nastopom sem izredno zadovoljna, lahko rečem, da tudi presenečena,« je povedala Svetova.

»Četrto mesto pa je le nevhvalno, v tej sezoni sem bila že štirikrat četrta. Nekoliko sem razočarana, a vseeno srečna.«

Zadovoljstva pa ni skrival vodja jugoslovanske reprezentance Tone Vogrinec, ki pred tekmo ni bil med velikimi optimisti: »Pričakoval sem uvrstitev med šestim in osmim mestom. Mateja nas je vse presenetila. Dokazala je, da je velika smučarka. Začetek svetovnega prvenstva je odličen,« je še pribil.

Danes bo na sporedu moški kombinacijski smuk, ki ga spremljajo hude polemike. Na organizatorje letijo obtožbe, da niso dovolj poskrbeli za varnost tekmovalcev. Med treningi se namreč niso preveč ozirali na močan veter, ki je zakrivil hud padec Zurbrig-gna. Na srečo se je Švicar izmazal brez zlomov, tako da bo danes na startu. Veter je oviral tudi včerajšnje poskusne vožnje, tako da so drugo serijo po nastopu štirih tekmovalcev prekinili.

Vrstni red ženske kombinacije: 1. McKinney (ZDA) 5,65 točke; 2. Schneider (Švi.) 26,63; 3. Oertli (Švi.) 32,88; 4. Svet (Jug.) 35,86; 5. Wachter (Av.) 35,97; 6. Maier (Av.) 37,70; 7. Kronberger (Av.) 39,71; 8. McKendry (Kan.) 50,41; 9. Lee (Kan.) 59,24; 10. Freiher

(Fr.) 83,16; 11. Kawabata (Jap.) 83,20; 12. Knapp (ZDA) 86,48; 13. Bouvier (Fr.) 88,19; 14. Krone (ZDA) 88,99; 15. Kebrlova (ČSSR) 91,17; 16. Andersson (Šve.) 108,69; 17. Zamula (SZ) 122,90; 18. Ze-

lenskaja (SZ) 128,40; 19. Blair (N. Zel.) 128,45; 20. Dugailly (Bel.) 265,30.

Na sliki (telefoto AP): včerajšnje dobitnice kolajn, Schneiderjeva (levo, srebro), McKinneyeva (v sredi, zlato) in Oertlijeva (desno, bron).

Po pisanju argentinskih časopisov Menotti v Videm?

VIDEM — Po pisanju dveh argentin-skih dnevnikov iz Buenos Airesa (Cronica in El Herald) naj bi bivši trener argentinske državne reprezen-tance, ki je osvojila svetovni naslov leta 1978, Cesar Luis Menotti, v na-slednji sezoni vodil Udinese. Menotti naj bi se včeraj srečal z menežerjem Canovijem, katerega mu je predstavil nogometaš Bertoni. Menotti sedaj trenira River Plate, s katerim ga pogodba veže do konca leta.

Lobanowski kritiziral Zoffa

APIANO GENTILE — Trener sov-jetske nogometne reprezentance Vale-ri Lobanowski se je včeraj, ob priliki obiska v Italiji, srečal z italijanskimi športnimi novinarji ter med drugim spregovoril o svojem miljenčku Zava-rovu, ki igra pri Juventus. Med drug-im je dejal, da je Zavarov, ko je bil še pri Dinamu iz Kijeva (slednjega trenira prav Lobanowski) igral po vsem igrišču, sedaj pa le na sredini. To je posredna kritika Zoffu, ki naj bi ga slabo izkoriščal.

Portisch - Timman 1:1

ANTWERPEN — Po dveh tekmah četrtfinalnega šahovskega srečanja za dodelitev izzivalca svetovnega šahov-skega prvaka Kasparova, je izid med madžarskim veteranom Portischem in Nizozemcem Timmanom 1:1. Šahista sta dvakrat remizirala.

Košarkarski pokal prvakov

Nepričakovan poraz Scavolinija

Scavolini - CSKA 74:82 (37:42)
SCAVOLINI: Minelli 2, Gracis 14, Magnifico 17, Ferro, Daye 7, Drew 10, Vecchiato 1, Zampolini 19, Costa 4.

IZIDI 8. KOLA

Nashua Den Bosh - Aris 85:90
Barcelona - Makabi 94:79
Scavolini - CSKA 74:84
Limoges - Jugoplastika 95:93

LESTVICA

Barcelona	8	8	0	668:626	16
Makabi	8	6	2	739:679	12
Aris	8	5	3	695:688	10
Scavolini	8	8	4	651:644	8
Jugoplastika	8	4	4	679:665	8
Limoges	8	2	6	668:676	4
CSKA	8	2	6	632:658	4
Den Bosh	8	1	7	655:771	2

PRIHODNJE KOLO (16. 2.)

Makabi - Limoges, Aris - Barcelona, Jugoplastika - Scavolini, CSKA - Nashua.

CSKA: Gorin 9, Berežnoj 28, Taraka-nov 11, Miglinjeks 12, Popov 10, Tka-čenko 4, Mužnjeks, Minajev 8.

SODNIKA: Virovnik (Izr.) in Kora-lewski (Pol.); PM: Scavolini 20:29, CSKA 11:15; PON: Tkačenko (32), Gra-cis (37), Magnifico (38); 3 TOČKE: Mi-nelli 0:1, Gracis 0:3, Ferro 0:1, Daye 0:1, Drew 1:2, Zampolini 1:4, Gorin 1:4, Be-režnoj 5:7, Tarakanov 0:3, Miglinjeks 2:8, Popov 1:1, Mužnjeks 0:2; GLEDAL-CEV: 4.000.

PESARO — Za Scavolini postaja pot v evropskem pokalu prvakov vse tež-ja. Na sinočnji poraz na domačih tleh proti peterki CSKA je gotovo malokdo računal, še zlasti glede na dosedanje nastope sovjetske ekipe, ki je v prvih šestih nastopih doživela prav toliko porazov in je do svoje prve zmage pri-šla šele pred tednom dni proti Limogesu. Pri CSKA pa se že pozna roka nekdanjega košarkarskega asa Sergeja Belova, ki je prevzel ekipo, ko je bila že v popolnem razsulu.

Vsekakor je Scavolini sinoči igral dokaj slabo, poleg vsega ni znal izko-

ristiti tega, da so Sovjeti bili le v osmih, brez Gaborova in Pankraškina. Za mostvo iz Pesara pa je bil usoden katastrofalen nastop obeh tujcev, Da-yea in Drewa. Isto velja za kapetana Magnifica, ki se je »prebudil« šele proti koncu, ko je bilo že prepozno.

Scavolini mora sedaj na najboljši način izkoristiti enotedenski počitek, nakar ga čakata dve gostovanji, pri Jugoplastiki, ki se še vedno bori za eno od prvih štirih mest, ki peljejo v finale, in pri Limogesu, ki je že odre-zan iz borbe za finale, zato pa zna biti še toliko bolj nevaren, ker nima kaj izgubiti.

Zmaga Aide iz Tuzle

BEOGRAD — V 7. kolu košarkar-skega pokala prvakini je Jedinstvo Aida iz Tuzle v gosteh s 64:58 prema-galo Levski Spartak iz Tuzle. Lestvica: Primigi in Jeditvo Aida 13, Dinamo 11, Mirande 6, Levski Spartak in Vy-soke Praga 2.

V 1. kolu Davisovega pokala

Italija brez Caneja Jugoslavija kompletna

MALMOE — Ko je kapetan italijan-ske teniške reprezentance Panatta sporočil, da na srečanju proti Švedski v okviru 1. kola Davisovega pokala (srečanje se prične danes in bo trajalo do nedelje) ne bo igral Cané in da Nargiso bo nastopil le v dvojicah, so italijanski novinarji ostali brez besed. Marsikdo je mislil, da je slabo razumel in se je oziral po panoju, kjer so bili napisani pari. »Igrali bodo tisti, ki so najbolj v formi,« je dejal Panatta. »Za ugoden izid pa imamo kaj malo mož-nosti,« je še pristavil. S svoje strani tehnični direktor Švedske ni skrival presenečenja: »Ne vem, kaj bi rekel, za nas pa bo sedaj lažje.«

Vodja italijanskega zastopstva je pojasnil, da sta morda sama Cané in Nargiso ostala presenečena, vendar sta odločitev gotovo sprejela brez pro-testov. Panatta, ki ni bil preveč zgovo-ren, je pojasnil, da je že pred nekaj dnevi imel vtis, da bo moral kaj ukre-niti. »Ne gre za vprašanje psihološke

pripravljenosti,« je še pojasnil, »tem-več le za telesno kondicijo in priprav-ljenost.« Po Panattovem sporočilu o igralcih ni bilo ne duha ne sluha: legli naj bi k počitku, je bila uradna razla-ga.

Srečanje proti Švedski se bo pričelo danes ob 16. uri. Spored: Svensson - Narducci in Pernfors - Camporese. Jutri bo na vrsti igra dvojic (Jarryd, Svensson - Camporese, Nargiso), v ne-deljo pa še zadnja dvoboja posamezno (Pernfors - Narducci, Svensson - Camporese).

□ □ □

BEOGRAD — V Beogradu so včeraj izžrebali pare za srečanje med Jugos-lavijo in Dansko v okviru Davisovega pokala. Danes se bosta srečala Živojin-ović in Kristiansen ter Orešar in Fe-terlein, jutri v igri dvojic Ivanišević in Živojinović ter Kristensen in Morten-sen, v nedeljo pa Živojinović - Feter-lein in Orešar - Kristiansen.

Prodaja vstopnic za Mundial 1990

Izredno zanimanje

RIM — Organizatorji svetovnega nogometnega prvenstva, ki bo leta 1990 v Italiji, si lahko že sedaj manejo roke. Prodaja vstopnic gre namreč kot po olju, saj so jih po samih 48 urah prodali že skoraj tretjino in vnovčili več kot deset milijard lir. Zlasti dobro gre v Rimu, kjer bo igrala Italija, in v Neaplju, kjer bo nastopila Argentina in kjer so nekateri deli stadiona že po-vsem ali skoraj povsem oddani. Vstop-nice so na razpolago pri Banca nazio-nale del lavoro, del pa jih ima tudi Nogometna zveza, ki jih bo delila tudi s pomočjo nogometnih društev. Italija ima polovico vseh razpoložljivih vstopnic (4,5% je sicer namenjeno sponzorjem), ostalo pa gre tujini. Za sedaj sta izključeni samo otvoritvena in finalna tekma.

Kot smo dejali, so doslej največ vstopnic prodali v Rimu, a tudi druga mesta, Neapelj, Milan, Bologna in Bari ne zaostajajo dosti za njim.

Na nogometnem turnirju v Viareggiju sedaj polfinale

VIAREGGIO — V zadnjih četrtfi-nalnih srečanjih na mladinskem noge-metnem turnirju v Viareggiju je Inter z 1:0 (1:0) premagal Lazio, Roma pa po streljanju enajstmetrovk s 3:1 (po re-gularnem delu je bil izid 0:0) Stuttgart.

Inter in Roma sta se tako v polfinalu priključila Parmi in Torinu. Spored polfinala: Torino - Parma, Inter - Roma.

Danes disciplinska komisija

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze bo danes med drugim obravnavala tudi priziv Fiorentine proti izključitvi Battistinija (dve koli) in Licate, ki so ji kar za štiri kole prepovedali igrati na lastnem te-renu. Pred disciplinsko komisijo se bo moral zaradi izjav na račun sodnika zagovarjati tudi igralec Sampdorije Cerezo.

V Jugoslaviji pred zahtevnimi nalogami

Dve evropski prvenstvi

V Splitu bo leta 1990 evropsko atlet-sko prvenstvo - po izvedbi leta 1962 v Beogradu drugo v Jugoslaviji - in ne-davno so prireditve v grobih obrisih tudi prvič predstavili javnosti.

EP bo od 27. avgusta do 1. septem-bra in se z organizacijskega vidika ne bo bistveno razlikovala od norm, ki take prireditve urejujejo. Tehnična novost bo le maratonski tek na krožni progi okoli Marjana.

Izvedba teka bi morala biti zelo pri-vlačna in tudi televizijsko krite bo predvidoma lažje ter za gledalce po-polnejše z boljšim pregledom nad vso dirko in ne samo nad vodečo skupino. Statistike celo kažejo, da se na krož-nih progah dosegajo boljši rezultati, ker že znano okolje ugodno vpliva na tekače in jim jemlje podzavestno skrb za neznano.

Prvenstvo bo trajalo šest dni brez vmesnih počitkov. Z izjemo zadnjega bodo vsak dan v jutranjih urah pred-

tekmovalja in kvalifikacije, popoldan pa višja kola in finalne odločitve. Za-četek popoldanskega sporeda bo ob 16. ali 17. uri.

Strokovnost organizacijskega stroja bo prvič preverjena letos v Varaždinu ob priliki jugoslovanskega državnega prvenstva, ki bo v juniju, ob koncu avgusta pa bo prav tako v Varaždinu evropsko mladinsko prvenstvo, ki bo že zelo ostra preizkušnja za vse služ-be.

Istočasno bo ta prireditev tudi izziv jugoslovanski atletiki, da se povleče iz poprečnosti. (kb)

Še ta mesec v Rozzanu Bou Ali - Rubaldino

MILAN — Boksarski dvoboj med Tunizijcem Kamelom Boujem Alijem, ki ima sedaj italijansko državljanstvo, in bivšim svetovnim prvakom Rubal-dinom bo 17. t. m. v Rozzanu (Milan).

Včeraj v Vidmu

Predstavili smučarski tek Ski Tour 3

VIDEM — Deseta izvedba tradicio-nalnega smučarskega teka »Ski Tour 3«, ki poteka ob tromeji med Jugosla-vijo, Italijo in Avstrijo, bo 19. t. m., seveda če bo dotlej snežilo. Prireditve so predstavili včeraj v Vidmu, v pri-sotnosti deželnega odbornika za šport Vespasiana in predsednika trbišče le-tovišarske ustanove Coaniza.

Na predstavitvi so poudarili, da teko-mo na vsak način izpeljejo. Če ne bo šlo drugače, pa bo bodo odložili na ka-snejši datum. Organizatorji so namreč trdno odločeni, da jubilejna izvedba ne sme odpasti, kot se je na primer zgodilo z »marcialongo«.

Doslej so za tekmovalce že prišle prijave iz Umbrije, Lazia, iz Apulije in drugih italijanskih dežel, zlasti tistih iz alpskega loka. Na včerajšnji tiskov-ni konferenci so znova predlagali kan-didaturo treh obmejnih dežel za orga-nizacijo zimskih olimpijskih iger.

Čelik gostoval pri S. Marcu

TRST — Obnovljeno nogometno igrišče v Vižovljah je včeraj doživelo svoj mednarodni krst. V prijateljski tekmi sta se namreč pomerila San Marco iz Sessjana (2. amaterska liga) in jugoslovanski prvotilgač Čelik. Zma-gal je slednji z izidom 5:0.

obvestila

SMUČARSKI KLUB BRDINA prireja v nedeljo, 12. t. m., smučarski izlet v Flachau (Avstrija). Vpisova-nje in vse informacije na sedežu (Proseška 131, Opčine) ob torkih in četrtkih od 19. do 21. ure. Ljubitelji smučanja vabljeni!

JACHT CLUB ČUPA - JADRALNI CLUB ČUPA obvešča člane, da bo 17. REDNI OB-ČNI ZBOR društva danes, 3. februar-ja, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v sejni dvorani osnovne šole Josip Jurčič v Devinu. Vabljeni!

danis igra za vas - danis igra za vas

Ilde Košuta

Ilde Košuta (letnik 1960) poznamo kot simpatično in vedno nasmejeno uprav-nico Tržaške knjižarne, ki se je, kot nam je sama povedala, predvsem v mlajših letih bavila zlasti v športu »tek za avtobusom«, ki sicer ne spada med olimpijske discipline, čeprav je v njem dosegla zavidljive uspehe. Sicer pa je bila predsednica KD Vesna iz Križa štiri leta (1983-1987) ter pevka dekliske-ga zbora družstva od ustanovitve leta 1975 do danes. Prejšnji teden je Marjan Spetič pravilno napovedal devet izidov.

totocalcio

Ascoli - Milan	X	2
Bologna - Fiorentina	1	
Como - Cesena	1	X
Inter - Torino	1	X 2
Juventus - Pescara	1	
Lecce - Atalanta	1	X 2
Pisa - Napoli	X	2
Roma - Verona	1	X
Sampdoria - Lazio	X	
Barletta - Taranto	X	
Reggina - Genoa	X	
Tempio - Olbia	X	
Jesi - Gubbio	1	

konjske dirke - konjske dirke

Za prvo dirko, ki bo v Rimu, bi posku-sili bazo s sk. 2, v kateri je glavni favorit Dudley. Ugodno startno številko ima Er-mes Toscano (sk. X), iz sk. 1 pa se lahko v ospredje približe Genf.

Tudi druga dirka bo v Rimu, tokrat pa bi prvo mesto moralo biti domena Eug-henesa (sk. X). Če ne bo delal napak, bo med prvimi tudi Beauer (sk. 2). V sk. X gre omeniti še Gussaga.

V Milanu pride v poštev za prvo mesto predvsem Grolla (sk. 1), ki se zanaša na veliko začetno hitrost. Čeprav bo Elino (sk. X) startal v drugi vrsti, pa bi se vse-en moral prebiti v ospredje. Zelo hiter je tudi Binnel iz skupine 2.

Težavna je napoved za dirko v Firen-cah. Še največ možnosti naj bi imel Elet-trodo (sk. X), ki je trenutno v dobri for-mi. V sk. 2 moramo opozoriti na Falca Grigia, presenečenje pa lahko pripravi Giocosa PL.

V Tarantu bi poskusili bazo s sk. 2, v kateri je najsolidnejši Elverum. V sk. 1 treba paziti na Effetta, ki ima dober sprint, a v sk. X ne smemo prezreti Eba-mesa MO.

V Pisi kot glavnega favorita omenimo Totija del Monte, ki je v zadnjem času

pokazal velik napredek. Soliden je še Luna Park (sk. X), nič slabši pa ni Paolo Coppo (sk. 1).

Dirka tris

Dirka tris bo danes v Pisi, kjer bo na startu 24 konj. Naši favoriti: 18. Lord Gilberto, 19. Calm Reef, 12. Sil-ent Charlie. Za sisteme: 1. Am On Fire, 9. Mirco Umbrò, 10. Rusman.

totip

1. — prvi	2
drugi	X 1
2. — prvi	X
drugi	X 2
3. — prvi	1
drugi	X 2
4. — prvi	X
drugi	1 2
5. — prvi	2
drugi	1 X
6. — prvi	2
drugi	X 1

Bor Radenska v moški košarkarski D ligi

Proti Latisani je zmaga nujna

Tudi košarkarski četrtoligaši so sklenili prvi krog tekmovalj. Tržaške postave so v tej konkurenci zabeležile podvopredni uspeh, saj "pripada" najvišja uvrstitev Ginnastici, ki zaseda šesto mesto z 12 točkami zaostanka za vodilnim. Bor Radenska je trenutno na 10. mestu v razpredelnici, kar sploh ni jamstvo za obstanek v D ligi. Na dlani je, da se morajo borovci angažirati in v nadaljevanju premagati vse tiste, ki so sedaj za njimi ter si ob tem "privoščiti" še nekaj presenečenj.

V goste prihaja moštvo Lancia Vida iz Latisane, ki so ga borovci že premagali v letošnjem ligaškem debitu na tujem. V brk svojemu statusu novince so košarkarji iz Latisane že izbojevali šest zmag, kar jim je navrglo trenutno uvrstitev na 7. mesto in jim tudi povečalo ambicije. V Roncadah so borovci kljub porazu bili stalno v stiku z nasprotniki. Dokaj znatno pa je zaigral tudi Štefan Gulič, ki se postopno vrača v formo. Zmaga je za Radensko na nedeljskem srečanju kategorični imperativ in tako bi moralo biti na sleherni domači tekmi. (Cancia)

V promocijskem prvenstvu Porast zanimanja

Proti predvidevanjem je promocijsko prvenstvo ravno ob koncu prvega dela spet zabeležilo porast zanimanja opazovalcev. Zgodilo se je pač, da je borba za prvo mesto še odprta. Zato pa sta zaslужni postavi Kontovela Electronic Shop in Scoglietta, ki sta v končnici prve faze nadoknadila doberšen del zamujenega, tako da sedaj dejansko ogrožata primat miljskega CGI. Splošne značilnosti letoš-

nje lige so podobne tistim iz prejšnjih izvedb.

Morda je ravnovesje udeleženk letos za nekaj stopenj večje, vendar je splošna kakovostna raven nižja kot v bližnji preteklosti. Novih posameznikov na obzorju ni, saj so protagonisti vedno eni in isti igralci. Neizprosna bo nedvomno tudi borba za obstanek, v kateri je, po našem mnenju, zapletenih pet moštev, med katere sodita, žal, tudi Breg in Cicibona. Slednja bo v nedeljo ob 11. uri v Borovem športnem centru igrala prijateljsko tekmo s člansko postavo peterke USBD iz Graza.

V prvem kolu povratnega dela bo trojica naših predstavnikov zaposlena na tujih igriščih. Postava Kontovela Electronic Shop se bo spopadla s trdoživro vrsto Barcolane, ki se je s svojo neatraktivno, toda solidno igro prebila do petega mesta. Težak posel čaka Bregove košarkarje, ki se bodo sredi Milj spoprijeli s prvovršenim CGI, ki je doslej utrpel en sam poraz. Cicibona pa bo skušala ponoviti uspeh iz prvega kola in streti odpor tržaške Alabarde. (Cancia)

Dom: povratek Nanuta

Domovci bodo tokrat zaigrali na domačih tleh proti ekipi Libertas, ki je prav v prejšnjem kolu dosegla prvo prvenstveno zmago in na ta način dohitela naše igralce na zadnjem mestu skupne lestvice. Jutrišnje srečanje bo torej nekak derby, ki bo odločal o ekipi, ki bo ostala še dalje na dnu lestvice. Domovci so v preteklem kolu zamudili izredno priložnost v Redipuglii, kjer so izgubili s samimi petimi točkami razlike proti drugouvršenemu Corridoni. Zato bodo

jutri dali vse od sebe, da bi končno ponovno slavili. Domovcem bo tokrat priskočil na pomoč tudi strelec Nanut, ki je do tega kola moral počivati zaradi očitno predolge izključitve. Srečanje med Domom Gometal Simek in Libertasom bo ob 20. uri v telovadnici Kulturnega doma. (af)

Jutri start 1. divizije Šest naših ekip

Jutri starta prvenstvo 1. divizije, v katerem je letos zagotovilo svojo udeležbo rekordno število 28 ekip. Udeleženske bodo razdeljene v tri skupine, od katerih združuje ena vse postave brez pravice do napredovanja. Letošnjega prvenstva 1. divizije se udeležuje kar šest slovenskih moštev: Polet Furlani, Sokol, Bor, Breg Adriatherm, Cicibona in Kontovel Electronic Shop. Polet in Sokol bosta nastopala v B skupini in se bosta borila za napredovanje v promocijsko prvenstvo. Kot rečeno, bo prvo kolo na sporedu že jutri. Polet Furlan bo pričakal postavo Fiamme, Sokol pa bo gostoval na igrišču moštva ACLI. Drugi naši predstavniki, ki nastopajo v skupini za ekipe brez pravic do napredovanja, bodo s tekmovalni začeli nekoliko pozneje. (Cancia)

Minibasket: igre pod košema

V okviru Jadranske trofeje v minibasketu se v nedeljo nadaljuje tekmovalje Igre pod košema za minikošarkarje letnika 1980 in mlajše. Igre bodo tokrat na sporedu v proseški telovadnici. Vrstni red pa bo tak: 10.30 Kontovel - Sokol, 11.30 Bor - Polet.

naše ekipe v raznih odbojkarških prvenstvih

UNDER 18 MOŠKI

V nedeljo je Val Naš prapor Imsa premagal Sočo Čerimpex v prvem od odločilnih tekem za naslov pokrajinskega prvaka.

UNDER 18 ŽENSKE

V prvi vrsti je treba zabeležiti tretjo prvenstveno zmago ekipe Agoresta, medtem ko ni na vrhu lestvice prišlo do nobene spremembe.

Izidi 15. kola: Pieris - Fincantieri 0:3; Villacher Bier - Morarese 3:0; Farra - Torriana 1:3; Agorest - Libertas Gorizia 3:2; S. Luigi - Lucinico 3:0. Lestvica: Villacher Bier 30, Fincantieri 28, S. Luigi 22, Torriana 20, Lucinico 16, Pieris 14, Libertas Gorizia 8, Agorest in Farra 6, Morarese 0.

UNDER 16 ŽENSKE

Zaključil se je prvi del prvenstva, v katerem je ekipa Fincantieri premočno osvojila vse tekme. Šesterka Soče Čerimpex je po treh zaporednih porazih spet prišla do zmage in je trenutno na solidnem tretjem mestu na lestvici.

Izidi 9. kola: Farra - Sagrado 3:2; S. Luigi - Intrepida 3:2; Libertas Gorizia - Azzurra 3:0; Grado - Soča Čerimpex 0:3; Fincantieri - Fossaloni 3:0. Lestvica: Fincantieri 18, Libertas Gorizia 16, Soča Čerimpex 14, Azzurra 12, Sagrado 8, Farra in Fossaloni 6, S. Luigi 4, Grado 2, Intrepida 0.

UNDER 15 MOŠKI

Z zmago proti Torriani je Val ostal sam na čelu razpredelnice, do prve zmage pa je prišla tudi Olympia.

Izidi 3. kola: Olympia - Mossa 2:0, OK Val - Torriana 2:1. Lestvica: OK Val 6, Torriana 4, Olympia 2, Mossa 0.

UNDER 15 ŽENSKE

Slovenski šesterki nista doslej navdušili, saj je Agorest slavil samo eno zmago, Olympia pa je bila vedno poražena. Premo ekip ACLI Ronchi in Villesse pa je bila več kot očitna.

Izidi 4. kola: Olympia - Pieris 0:2; ACLI Ronchi - Agorest 2:0; Villesse - Torriana 2:0. Počiva: Villacher Bier. Lestvica: ACLI

Ronchi in Villesse 8, Pieris 4, Agorest, Villacher Bier 2, Olympia in Torriana 0.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Prvenstvo počasi prihaja v »živo« fazo. Na vrhu razpredelnice sta še nepremagani postavi Intrepide in Našega prapora. Olympia je pospravila drugi par točk, medtem ko sestavljajo ekipo Vala mlajši igralci, ki si nabirajo potrebne izkušnje.

Izidi 3. kola: Torriana - ACLI Ronchi 3:1; Grado - S. Luigi n.o.; OK Val - Intrepida 0:3; Olympia - Cormons 3:0; Corridoni - Naš prapor 1:3; VVFF Caldini - Mossa 3:2. Lestvica: Naš prapor in Intrepida 6, Olympia, VVFF Caldini, S. Luigi in Torriana 4, ACLI Ronchi, Grado in Mossa 2, OK Val, Cormons in Corridoni 0.

1. DIVIZIJA ŽENSKE

Zaradi velikega števila ekip so letos razdelili ligo v dve skupini. V pripravi je tudi prvenstvo 2. divizije, tako da bodo letos iz vsake skupine nazadovale tri ekipe.

Skupina A

Izidi 1. kola: Soča Čerimpex - S. Luigi 0:3; Azzurra - Libertas Cormons 0:3; Lucinico - Capriva 3:1; Mossa - Libertas Gorizia 3:1. Lestvica: Libertas Cormons, Lucinico, Mossa in S. Luigi 2, Soča Čerimpex, Azzurra, Capriva in Libertas Gorizia 0.

Skupina B

Izidi 1. kola: Intrepida - ACLI Ronchi 3:0; Agorest - Farra 1:3; Grado - Corridoni 0:3; Villacher Bier - Fincantieri 3:1. Lestvica: Corridoni, Farra, Intrepida in Villacher Bier 2, Agorest, Fincantieri, Grado in ACLI Ronchi 0. (MJ)

V Štandrežu turnir v minivolleyu

V sredo se je v telovadnici v Štandrežu odvijal turnir v minivolleyu, ki ga je organiziral OK Val. Tekmovalja se je udeležilo 6 ekip, vsi nastopajoči so prejeli spominske kolajne, društva pa pokale.

POSTAVE: PALLAVOLO MOSSA: Bevilacqua, Russian, Zoff, Gerardi, Chittani. SOČA SOBEMA: Pellegrini, Soban, Černic. SOČA ČERIMPEX: M. in S. Černic, Perkon. SOČA DEVETAK: Devetak, Florenin, Marko in Mitja Černic. OK VAL: Devetak, Plesničar, Mucci. KRAS: Plesničar, Bonan, Devetak.

iz sveta naše telesne kulture

Sponzorji naših športnih društev

Pretekli petek smo le bežno omenili, da se gospodarstvo vedno tesneje vključuje v naše telesno-kulturno gibanje. Ugotovili smo tudi, da ne bi mogli razvijati našega delovanja, če ne bi imeli te podpore, saj so prispevki iz državnih skladov tako pičili, da jih skoraj ni vredno omenjati. Zaradi tega smatramo pravilno, da se javno zahvalimo vsem, ki nam stojijo ob strani. Imena sicer niso skrivnost: imena sponzorjev izsledimo na majicah ali v dnevnem časopisu. Pregledali smo vse številke Primorskega dnevnika od 1. januarja dalje in prišli do tega stanja:

Društvo

NA TRŽAŠKEM
KK Adria
Bor
KK Bor

OD Bor

Breg

Grmada
Jadran - kadeti
Kontovel

Kras

Sloga

Zarja

NA GORIŠKEM

Tu je stanje nekoliko bolj zapleteno, saj imamo tudi združene ekipe, kjer je zabrisano ime matičnih društev. Zaradi tega bomo najprej navedli društvo in dodali bomo še združene ekipe:

Dom

Soča

Val Naš prapor

Pokrovitelj

Resim - kolesarstvo
Farco - namizni tenis
Radenska - košarka
Indules - košarka
Cunja avtoprevoz - odbojka
Elpro
Friulexport
Agrar - odbojka
Adriatherm - košarka
Hobles - skiroške
Farco - košarka
Electronic shop - košarka in odbojka
Tehna - košarka
Globtrade - namizni tenis
Trimac - rokomet
Koimpex - odbojka
Sagor - odbojka
Adriaimpex - mladinski nogomet

Adriaimpex - mladinski nogomet

Gometal Simek - košarka

Sobema - odbojka

Čerimpex - odbojka

Imsa - odbojka

Imamo še dve združeni ekipi in to iz področja odbojke, ki se uradno predstavljata le kot Meblo Imsa in Agorest.

Pri sponzorjih imamo še neko akcijo, ki je ne smemo prezreti. Sloga namreč že več let poimenuje eno izmed svojih ženskih mladinskih ekip Sklad Mitja Čuk, to je dobrodelne ustanove, ki skrbi za prizadete otroke.

In to še ni popoln seznam dobrotnikov. Kdor se poda na igrišča ali telovadnice, kdor opazuje vozila društev, bo izsledil še druga imena. To niso uradni pokrovitelji, a vendar so stalno prisotni v naših športnih društvih. Vsem tem podjetjem pa tudi privatnikom gre zahvala vseh nas, ki se ukvarjamo s telesno kulturo. (OK)

Kader primanjuje

Mesec januar že tradicionalno sovпада s celo vrsto občnih zborov naših društev. Druga za drugo naše osnovne organizacije zborujejo, analizirajo, polagajo račune, postavljajo temelje novi delovni sezoni. Društva so si med seboj vsebinsko različna: ena so večja, druga manjša, pri enih naletiš na vsaj navidezno urejene razmere, pri drugih spoznaš skromnost, pri enih imajo celo paleto opravljenih dejavnosti, spet pri drugih je vidno zatišje. Toda povsod se kot refren ponavlja ista problematika: finančna sredstva so skromna, problemi z objekti in kadrom! Kader kričaje primanjuje. Povsod! Mogoče bi veljalo, da bi prav o tem problemu nekoliko globlje pomislili. Priča smo namreč velikim protislovjem: na vsakem občnem zboru članstvo voli celo vrsto ljudi, ki pravzaprav brez kakega večjega omahovanja stopa v odbore.

Po drugi strani pa v poročilih prevečkrat poslušamo tarnanje, da vse delovanje sloni le na enem ali dveh odbornikih. Človek se vpraša, čemu torej vsa tista vrsta izvoljenih odbornikov, ki po občnem zboru kaj kmalu pusti vse na cedilu in izgine? Teoretično imajo naša društva nekaj stotin odborniških moči: kako je mogoče, da gre tu pravzaprav za papirnato armado? Kako je mogoče, da kaj kmalu zgrabi za delo le dva ali trije? Lahko bi tu ugibali na dolgo in široko in privlekli na dan vse možne teorije, ki gredo od osnovne neresnosti do hipnega navdušenja na občnem zboru, češ: »Saj bomo pomagali, kolikor bomo pač mogli; bomo že dali eno roko!« In še in še bi lahko ugibali o raznih vzmeteh, ki našega človeka potisnejo v odbore, ta pa potem na tiho izgine do novega občnega zbora.

Pa ni da bi tu pravzaprav razmišljali o tem. Treba se je namreč soočiti z neko novo drugačnostjo. Danes odbornik ni več in ne more biti več to, kar je bil še do pred nekaj leti. Figura odbornika-entuziasta izginja: starejši kader, tisti, ki je pravzaprav zaoral v ledino naše telesne kulture, je upehan, brez idej, brez prave navdušenosti in današnje mladine ne razume več!

Stojimo torej na nekem razpotju, ko se moramo resnično zavedati, da je treba odslej drugače. Moderni koncepti vodenja društva zavračajo dolge sezname odbornikov. Na čelu športnega kluba morajo danes stati ljudje s široko in dokaj raznoliko pripravo: goli entuziazem ne zadošča več! Današnji odbornik se mora dnevno spopadati s celo paleto argumentov, ki zaobjemajo fiskalno, zdravstveno, organizacijsko problematiko. Sodobni prijemi na telesno-kulturnem področju zahtevajo človeka, ki je nabit z elastičnostjo, s široko razgledanostjo, s specifično pedagoško pripravo.

Je mar tako razmišljanje utopija v naših razmerah? Prav gotovo ne, če se bomo znali v problem poglobiti, če bomo znali naše ljudi kadrovsko izšolati, če bomo zmogli predvsem mi vsi sami priznati, da moramo v študij, v analizo. V nasprotnem primeru pa bomo še naprej brali in poslušali dolge sezname odbornikov, pa obenem ugotavljali, da vse društveno delo sloni na redkih posameznikih... (I. P.)

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

France Malešič: Alpinizem ima svoje kulturne vrednote

O tem, kaj je alpinizem, se je razpravljalo (in se še razpravlja) v nedogled. Razpravljalci so dognali marsikaj ter med drugim »nedvoumno dokazali«, da ima plezanje v sebi nekatere prvine umetnosti in kulture. S tem se osebno povsem strinjam, vendar pa marsikdo temu oporeka, češ, kaj pa ima opraviti alpinizem recimo s kulturo. Da je to vprašanje povsem neumestno je dokazalo že mnogo vodilnih slovenskih mislecev, od filozofa Klementa Juga do politika in navsezadnje vsestranskega literata Henrika Tuma, ki so napisali daljša prozna dela o filozofiji, sociologiji in psihologiji našega in svetovnega alpinizma. Jug in Tuma sta pisala v začetku našega stoletja, vendar pa je tudi mnogo sodobnih alpinistov-mislecev, ki so vsestransko teoretizirali alpinizem ter mu dali neko umetniško in kulturno obeležje. Obstaja pa tudi nekd, ki se že vrsto let trudi, da bi dal alpinizmu kulturni okvir, ki si ga naše plezanje tudi zasluži. To je pediatr iz Ljubljane, sicer pa alpinist, gorski reševalec in pisec ter planinski raziskovalec France Malešič, ki je tako vsestranska slovenska alpinistična osebnost, da ga je težko predstaviti v nekaj besedah. Omenili bi le njegovo zadnje delo. Prav pred kratkim je uredil zbornik najbolj značilnih ali najboljših člankov in razprav s področja alpinizma z naslovom »Naša alpinistična misel«, v katerem je zbral sestavke Juga, Tume, Gregorina, pa tudi Dularja, Zaplotnika, Tomazina in drugih alpinistov današnjega časa. Pogovor z Malešičem je bil dolg in izčr-

pen, predvsem pa zanimiv, na tem mestu pa ga objavljamo.

France, daj se kar sam predstavi, saj je tvoj »curriculum« tako poln, da bi sam prav gotovo kaj pozabil...

»Priznati moram, da sem se že od mladih nog vsestransko zapisal alpinizmu. Star sem 45 let, plezati pa sem začel leta 1965, ko se je začel vsestransko razbohotiti alpinizem na Slovenskem. Takrat se je začela naša »dolga odpravarska sezona« v Himalajo, zato se je takrat tudi razširilo teoretsko razmišljanje o alpinizmu. V tistem obdobju sem ob zimah plezal težke ledne stene, bil sem načelnik Alpinističnega odseka Planinskega društva iz Kamnika, kaj kmalu pa sem imel odgovorne funkcije v Planinski zvezi Slovenije. Dolgo sem namreč bil v Komisiji za alpinizem zadolžen za vzgojno literaturo, nato bil tudi načelnik slednje, v obdobju 1979-1986 pa sem bil glavni urednik revije Alpinistični razgledi. Poleg tega sem že od leta 1968 gorski reševalec, preko deset let pa sem v gorski helikopterski ekipi. Žal sem moral v svojih študijskih letih, ko sem diplomiral v medicini in se specializiral v pediatriji, alpinizem nekoliko opustiti, vendar pa sem nato dobil svojo točno usmerjenost v njem...«

Verjetno misliš na svoje sedaj že dolgoletno delovanje na področju podagoškega in strogo kulturnega dela v planinstvu in alpinizmu...

»Prav na to mislim. Ko sem se ves posvetil alpinizmu sem opazil, koliko kulturnega bogastva ima gorohodstvo. In da je pravzaprav škoda, da tako

malo tega miselnega bogastva pride ljudem v roke. Pri tem spoznanju so mi mnogo pomagali alpinisti in alpinistična organizatorja Tone Škarja in Aleš Kunaver ter vsestranski alpinistični delavec Franci Savenc. Počasi sem se temu kulturnemu delu ves predal. S sodelavci smo namreč pripravili štiri izdaje skript alpinistične vzgoje, nato pa tri izdaje našega najbolj popolnega planinskega učbenika, ki je stalno razprodan »Hoja in plezanje v gorah«, katerega sem soavtor. Soavtor sem tudi zelo koristnega učbenika, ki je šel v vsako hišo »Prehrana v gorah«, prav lani pa je v založbi Alpinističnih razgledov in Mladinske komisije PZS izšla pesmarica Le pojd' mo v gore, katero sem uredil skupno z Mirom Vrhovcem. Ta pa je sploh pošla v zelo kratkem času. Poleg tega sem soustanovitelj Alpinističnih razgledov, ki je še sedaj revija, ki ustvar-

ja neko mnenje, saj je sprožila že zelo vrsto plodnih razprav, kot tisto o samohodstvu in športnem plezanju. Sedaj pa je še naša alpinistična misel, knjiga, ki je po mojem mnenju za našo vsestransko planinsko izobrazbo prepotrebna, saj odpira neverjetne poti v alpinistovo mišljenje in psiho. Mi smo planinski narod, zato je važno, da pravzaprav razumemo, kaj smo...«

Vendar, katera je bila tista iskrica, tisti dogodek, ki te je tako nepreklicno usmeril v pedagoško, nato pa v kulturno delo na planinskem in alpinističnem področju?

To so bile znamenite nesreče, ki so se zgodile v naših gorah takoj po vojni. Zavedal sem se, da če bi bili teoretično in tehnično bolj pripravljeni, bi se ognili marsikateri nezgodi. Posebno me je pretresla nesreča treh bratov Uršič leta 1952 in pa nesreča na Jalovcu dve leti prej. Zavedal sem se, da ljudje teh nesreč ne smejo pozabiti, saj jim morajo biti v opomin, da se kaj takega ne ponovi. Od pedagoškega do izrecno kulturnega dela pa je korak prav majhen...«

Kdaj si se zavedal, da je v alpinizmu in planinstvu mnogo kulturnega bogastva?

»Takoj ko sem začel proučevati ta za Slovence bistveni fenomen. Klement Jug je svoje nove teoretske filozofije predvsem na področju etike sam poskušal predvsem v alpinizmu, pa tudi Tuma, Gregorin in druge »najplemenitejše misleče glave« svojega obdobja so mnogo in tehtno razmišljali o alpinizmu. To ni moglo biti naključno. Pomeni, da je imel, in da še ima alpi-

nizem v svojem bistvu mnogo kati kulture. Sedaj namreč o njem razpravljajo in so razpravljali Lev Milčinski, Mitja Košir, Rudi Kotonik, pa tudi pokojni Nejc Zaplotnik. In seveda ne smemo pozabiti dramo Draga Jančarja Klementov padec, v kateri je analiziral figuro Klementa Juga, katero vsi sedaj dajamo oznako: filozof in alpinist...«

Zakaj pa zbornik Naša alpinistična misel?

»Marsikdo je, predvsem v zadnjem obdobju, našemu alpinizmu očital, da je po uspehih sicer med najkvalitetnejšimi na svetu, vendar da pa njegova miselnost raven sploh ne dohaja njegove tehnične. S tem zbornikom pa sem hotel dokazati, in mislim, da sem dokazal, da ima naš alpinizem trdno kulturno obeležje, na katerem mora sloneti neka dejavnost, če hočemo, da raste ne samo v kvantiteti, temveč tudi v kvaliteti. Opazil pa sem tudi, da se nekateri alpinisti premalo sprašujejo o svoji dejavnosti, zato bo ta knjiga služila tudi tem, da pridejo ali se približajo svoji resnici...«

Kaj pa bi po tem tako dolgem pogovoru povedal namesto zaključka?

»Morda le to, da je naš alpinizem zanimiv ne samo za plezalce same, temveč za vse, prav in tudi zaradi njegovega kulturnega in duhovnega okvira, kar pomeni, da lahko imamo Slovenci, predvsem v teh težkih dneh, duhovne zglede tudi pri alpinistih, ki ne ustvarjajo samo... plezarije, temveč tudi misel, s katerim napreduje in raste duh nekega naroda...«

Razgovor zapisal
DUŠAN JELINČIČ

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 1.500.- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokojeanci mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglaš 760 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

3. februarja 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Siretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja
in tiska

ZTT

Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Po brodolomu argentinske oskrbovalne ladje Bahia Paraiso

Prava ekološka katastrofa na Antarktiki Orjaški naftni madež ogroža življenje

Ameriški helikopter je rešil potnike in posadko, preden se je Bahia Paraiso nagnila na bok (Telefoto AP)

NEW YORK — Znanstveniki ameriškega antarktičnega oporišča na Palmerjevem otočju so sporočili, da se naftni madež, ki je nastal po brodolomu argentinske oskrbovalne ladje Bahia Paraiso v Bransfieldovem prelivu med Južnimi Shetlandskimi otoki in Antarktičnim polotokom, širi pod vplivom tokov in orkanskega vetra. Iz Norfolka v Virginiji je že vzletelo vojaško letalo z napravami in kemikalijami, s katerimi bi vsaj nekoliko omili-li ekološko katastrofo.

Bahia Paraiso je imela na krovu skoraj en milijon litrov nafte, del tega goriva, naj bi služil argentinskemu oporišču Esperanza. Ladja je v soboto nasedla na podvodne čeri, ki so ji razparale dvojno dno. Takoj je z ameriškega oporišča Palmer stekla reševalna akcija. Na krovu Bahie Paraiso je bilo 316 oseb, med temi tudi 81 turistov, ki so jih Američani s helikopterji rešili s potapljačje se ladje.

V znanstvenih krogih je ta brodolom takoj povzročil pravi preplah. Po zadnjih podatkih je naftni madež že prekril skoraj 20 kvadratnih kilometrov morja. Nafta je že začela moriti

pingvine, tjuljenje in ptice, ki jim ne more nihče pomagati, saj je letošnje antarktično poletje izredno neugodno, z orkanskimi nevihtami in nenavadno nizkimi temperaturami.

Znanstveniki nimajo izkušenj z razlitjem nafte na tako visokih zemljepisnih širinah. Po dosedanjih izkušnjah se nafta najhitreje razgradi v tropskih morjih po zaslugi visokih temperatur in ultravijoličnih žarkov. V teoriji je nafta na antarktičnih zemljepisnih širinah težko razgradljiva. Izredno močni morski tokovi in orkanski veter severo-zahodne smeri bi lahko madež preusmeril proti odprtemu morju. Ekološka škoda bi bila tako nekoliko manjša, a še vedno neocenljiva. Tak razvoj dogodkov pa je nepredvidljiv, saj je letošnje antarktično poletje s svojo muhavostjo že presenetilo meteorologe in oceanologe.

Brodolom argentinske ladje bo nedvomno sprožil val polemik, saj naravovarstveniki že leta opozarjajo, da bo človek prej ali slej onesnažil tudi to zadnjo neokrnjeno naravno okolje, če ne bo omejil svojih odprav v tem delu sveta.

Greenpeace proti potresni postaji na Antarktiki

ANTARKTIKA — Predstavniki gibanja Greenpeace so italijanskim raziskovalcem na Novi zemlji na Antarktiki poslali posebno sporočilo, v katerem napovedujejo svoj obisk v italijanskem raziskovalnem oporišču, odločno pa protestirajo tudi proti postavitvi seizmološke opazovalnice, v predoru, ki naj bi ga izkopal s pomočjo eksploziva. To naj bi po njihovem mnenju motilo ekološko ravnovesje na tem področju, italijanskim raziskovalcem pa tudi očitajo, da za take posege niso pripravili podrobnega načrta o vplivu teh naprav na okolje, kot to zahteva sporazum držav, ki so sodelovale na konferenci o Antarktiki.

Toda protest je prišel prepozno, saj so italijanski raziskovalci predor že izvrtali in postavili seizmološke naprave. Kot trdijo v italijanskem raziskovalnem oporišču, ta seizmološka opazovalnica nima praktično nobenega negativnega vpliva na okolje in biološko ravnovesje na Novi zemlji, po drugi strani pa naj bi te naprave dopolnjevale mednarodno omrežje opazovalnic velikih potresov. Poleg tega naj bi opazovali mikrosezimološke pojave na Antarktiki in raziskovali notranjo strukturo našega planeta, kakor tudi vrhnje plasti zemeljske skorje.

Ocena dogodkov iz leta 1956 še vedno razdvaja Madžarsko

DUNAJ — Nedavna ocena člana predsedstva Centralnega komiteja madžarske partije Imreja Pozsgaya, po kateri madžarski dogodki leta 1956 niso bili »kontrarevolucija« temveč »ljudska vstaja«, je sprožila številne reakcije, s čimer so se ponovno potrdila razhajanja znotraj madžarskega partijskega vodstva.

Madžarska partija je v zadnjem letu pokazala presenetljivo vnemo in pripravljenost še posebej za gospodarske reforme. Očitno je tudi, da partijsko vodstvo zastopa stališče, da radikalnih reform ni mogoče izpeljati brez politične demokratizacije. Odprto pa je ostalo odločilno vprašanje, in sicer v koliki meri se je partija dejansko pripravljena odpovedati monopolu oblasti. Odraz teh dilem so nenazadnje protislovne izjave sedaj že znamenite trojke znotraj partijskega vodstva. Član politbiroja Imre Pozsgay, ki je že od sredine 1986 spiritus agens partijskega reformizma, govori v

zadnjih mesecih o večstrankarstvu, ne da bi dodajal, da bo partija tudi v okviru večstrankarskega sistema ostala vodilna sila. Stališče o vodilni vlogi partije tudi v bodoče najodločneje zastopa vodilni partijski ideolog Janos Beresz, generalni sekretar Karoly Grosz pa je tozadevno bolj ezopski, vendar pa očitno bližji Beresz kot pa Pozsgay.

Največ dogmatske nepopustljivosti pa je partija doslej pokazala v zvezi z dogodki 1956, in Beresz je kot sekretar partijske komisije za ideološka vprašanja še pred tedni potrdil, da partija trdno ostaja pri oceni, da so bili dogodki 1956 »kontrarevolucija«. Na izjavo, ki jo je dal Imre Pozsgay v sobotnem intervjuju za madžarski radio, po kateri so bili dogodki 1956 »ljudska vstaja«, je Karoly Grosz reagiral z intervjujem, objavljenem predvčerajšnjim v vseh glavnih madžarskih časopisih. Pozsgaya je okrcal z ugotovitvijo, da je le-ta uporabil »protislovno terminologijo«, obenem pa je Grosz priznal, da v partiji »ni skupnega imenovalca v zvezi z oceno dogodkov leta 1956«.

Dosedanje tabuiziranje te teme in masivna Groszova intervencija v zvezi z izjavo o »ljudski vstaji«, ki jo je Pozsgay podkrepil s sto strani dolgim elaboratom komisije za povojno zgodovino pri madžarski akademiji znanosti, je razumljiva sprico številnih posledic, ki bi jih prinesla sprememba dosedanjega uradnega partijskega stališča. Priznanje, da dogodki leta 1956 niso bili »kontrarevolucija«, bi namreč praktično izničilo stališče o legitimnosti vodilne vloge partije kot sile, ki naj bi bila edina, ki je bila znala povleči Madžarsko iz materialnih, predvsem pa iz moralnih ruševin, ki jih je bilo povzročilo leto 1956. Jasno pa je tudi, da bi takšno priznanje po drugi strani legitimiralo argument, da je partija (vsaj v veliki meri) za dogodke v letu 1956 kriva in odgovorna. Nenazadnje pa bi takšno priznanje vsaj v tem trenutku še bolj priklicalo na površje najhujše predstavnike ostankov stalinizma, ki partijskemu vodstvu že sedaj očitajo, da je šlo z liberalizacijo in reformami mnogo predaleč. Ob različnih opozicijskih političnih skupinah, ki jih je porodila lanska »madžarska jesen« in ki zahtevajo večjo demokratizacijo, se je namreč na političnem prizorišču pojavila tudi stalinistična opozicija, ki v veliki meri združuje upokojene armadne in policijske častnike.

Strankarski ideolog Beresz je na Pozsgayevu oceno o letu 1956 reagiral z trdim očitkom, da partija ni zadostno sposobna, da nadzoruje politični razvoj v državi, kar lahko zveni kot poziv po »diferenciaciji« oziroma po čistkah.

BOJAN GROBOVŠEK

Zaradi užaljenosti umoril štiri osebe

FERRARA — Valeriano Forzati, 37-letni živinorejec iz Mesole, naj bi včeraj zjutraj ubil tri moške in eno žensko. Po zločinu je pobegnil in za zdaj ga še niso našli. Domnevni morilec je tudi oborožen, doslej pa je imel že večkrat opravka z zakonom.

Po prvih podatkih naj bi najprej prišlo do trojnega umora v nočnem lokalu Laguna blu v kraju Bosco Mesola. Morilec je tam ubil 39-letnega upravnika lokala Franca Massima, njegovega 37-letnega brata Ennia in 26-letno Enniovo družico Ado Marzio Turri. Do umora naj bi prišlo zato, ker je Franco Massimo Forzati ob 3. uri zjutraj nagnal iz lokala zaradi domnevne vinjenosti. Približno čez eno uro se je Forzati vrnil in s pištolo pobil omenjeno trojico.

Vse kaže, da je potem ubil še 54-letnega Dina Govonija, ki je bil med gosti Lagune blu, Forzati pa naj bi ga po zločinu prisilil, da ga je z avtom odpeljal proti avtocesti Ferrara-Bologna. Toda približno 80 km od Bosca Mesole so nekaj ur kasneje v Poggiu Renaticu našli Govonijevo truplo.

V ZDA puške AK 47 zelo priljubljene

LOS ANGELES — Posebna preiskava ameriškega urada za trgovino s tobakom, alkoholom in orožjem je pokazala, da se na zasebnem trgu z orožjem v ZDA vse bolj uveljavlja kitajski model kalašnikov AK 47. O tej avtomatski puški »made in China« se je v ZDA še posebej dosti govorilo po 17. januarju, ko je prav s takim orožjem Patrick Purdy v neki osnovni šoli v Stocktonu ubil pet učencev.

Tako se je v zadnjem obdobju izredno povečal uvoz teh pušk. Medtem ko so še v obdobju 1984 do 1986 uvozili 8131 pušk AK 47, pa so v zadnjih štiriinajstih mesecih uvozili kar 40379 teh pušk. Od tega so jih kar 90% uvozili neposredno iz LR Kitajske. Tako veliko povečanje uvoza in nakupa teh pušk pripisujejo nizkim cenam (približno 400 tisoč lir) in pa vse večjemu strahu »ljubiteljev« orožja, da bi oblasti v ZDA že v bližnji prihodnosti močno omejile prodajo strelnega orožja zasebnikom.

Za sedaj še ne mislijo uvesti težki dinar

BEOGRAD — Dokler se inflacija ne bo bistveno zmanjšala, ni razlogov, da bi denominirali dinar, je izjavil namestnik guvernerja Narodne banke Jugoslavije (NBJ) Mitja Gaspari. Ta ukrep, ki vključuje spremembo naziva in vrednosti oziroma znižanje nominalne vrednosti denarja, so v Jugoslaviji izvedli leta 1965, ko so 100 starih dinarjev »spremenili« v enega novega.

Dokler ne bo pogojev za denominacijo, je NBJ zaradi pregrete inflacije prisiljena tiskati bankovce s čedalje večjimi nominalnimi vrednostmi. Tako bodo že v drugi polovici letošnjega leta poslali v obtok bankovec za 100.000 dinarjev, je povedal Gaspari. Tako naj bi se zmanjšala količina gotovine v obtoku. Zdaj je namreč zunaj trezorjev NBJ okoli 2 milijardi bankovcev in prav toliko kovancev. Tolikšno število bankovcev bi zadoščalo tudi v državah, v katerih je obseg prometa blaga in storitev trikrat

večji kot v Jugoslaviji. Novi bankovec naj bi prispeval ne le k zmanjšanju celotnega števila bankovcev v obtoku, temveč naj bi tudi znižal stroške proizvodnje denarja. Poleg tega naj bi s tem dosegli tudi znosnejše pogoje za delo pri gotovinskem prometu, ki v Jugoslaviji še vedno prevladuje. Samo v bankah in na poštah ima opravka z gotovino okoli 40.000 ljudi. Zaradi velikanskih količin bankovcev so trezorji preobremenjeni, kar povzroča velike stroške ne le pri varovanju, ampak tudi pri umiku denarja iz obtoka in uničevanju poškodovanih bankovcev. Potrebni so »težji« bankovci, da se ljudem ne bi bilo treba podajati po nakupih s kovčkom denarja, še zlasti zato, ker se v inflacijskem ognju nominalna vrednost hitro »topi«. Samo za ilustracijo povejmo, da je bil bankovec za 50.000 dinarjev v trenutku, ko so ga dali v obtok, vreden 105 ameriških dolarjev, zdaj pa jih nima niti 9.

Za tragedijo v Lockerbieju ameriška TV dolži Džibrila

WASHINGTON — Ameriška televizijska mreža CBS je na podlagi »virov iz mednarodnih terorističnih krogov« prišla do zaključka, da so atentat na boeing 747 letalske družbe Pan Am (strmoglavlilo je prejšnji mesec v bližini škotskega mesteca Lockerbie, kar je povzročilo smrt 270 oseb) izvedli pripadniki Ljudske fronte za osvoboditev Palestine (FPLP). Skrajna palestinska skupina, ki jo vodi Ahmed Džibril, naj bi atentat pripravila ob podpori libijskega polkovnika Gadafija, o akciji pa naj bi bila obveščena tudi tajna obveščevalna služba Sirije. Po trditvah londonskega dopisnika CBS naj bi se Libija s tem dejanjem maščevala nad ameriškim letalskim napadom na Tripolis aprila 1986, Libija in Sirija pa naj bi obenem skušali ovirati krhki dialog, ki sta ga PLO in ZDA komaj vzpostavile. CBS trdi tudi, da naj bi eksploziv za atentat namestili na frankfurtskem letališču in da naj bi v Frankfurt dospel sam Džibril. Na poročanje CBS je takoj reagiral glasnik FPLP, ki je v izjavi za isto televizijsko mrežo zanikal trditve ameriškega networka.

Z atentatom na ameriško letalo se je te dni ukvarjala tudi neka zasebna radijska postaja iz Edimburgha. Po njenih trditvah naj bi med potniki letala bilo tudi šest agentov CIA, ki naj bi se vračali v ZDA iz Bejruta. Tam naj bi pripravljali akcijo za osvoboditev ameriških talcev, vendar pa jim namera ni uspela. Sklenili so zato, da se vrnejo nazaj, peklenski stroj pa naj bi atentatorji namestili v aktivko enega od agentov. Namestili naj bi ga v Helsinkih, saj so agenti CIA svojo prtljago poslali ravno tja, od tam pa naj bi romala v Frankfurt. Radijska postaja je sporočila tudi, da se je v Helsinkih nekaj časa pred atentatom mudil palestinski vodja Abu Nidal.

Na sliki (telefoto AP): Ahmed Džibril.